

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИРОДНИЧО-ГУМАНІТАРНИЙ КОЛЕДЖ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Черниченко І.В.

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ

**Навчально-методичні матеріали
для студентів 4-го курсу спеціальності «Право»**

Ужгород 2017

Черниченко І. В. Кримінальний процес України. Навчально-методичні матеріали для студентів 4-го курсу спеціальності «Право» / І. В. Черниченко, Ужгород: 2017. – 127 с.

Укладач:

Черниченко Ірина Василівна, кандидат юридичних наук, викладач Природничо-гуманітарного коледжу, старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін та міжнародного кримінального права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Рецензенти:

Кучинська Оксана Петрівна – професор кафедри правосуддя Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, професор;

Сливич Іван Іванович – завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін та міжнародного кримінального права юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», кандидат юридичних наук, доцент.

Затверджено на засіданні кафедри кримінально-правових дисциплін та міжнародного кримінального права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Протокол № 5 від 22 грудня 2016 р.

Обговорено та затверджено на засіданні циклової комісії юридичних дисциплін Природничо-гуманітарного коледжу ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Протокол № 6 від 22 грудня 2016 р.

Затверджено на засіданні методичної комісії Природничо-гуманітарного коледжу ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Протокол № 3 від 21 грудня 2016 р.

Навчально-методичні матеріали включають плани практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, перелік питань для самоконтролю, тести з навчальної дисципліни «Кримінальний процес України». Окремо до кожної теми рекомендовано необхідний нормативний матеріал та додаткову літературу, теми рефератів, доповідей.

ПЕРЕДМОВА

Кримінальний процес належить до фундаментальних нормативних, професійно орієнтованих юридичних дисциплін і посідає провідне місце в професійній підготовці судді, прокурора, слідчого, адвоката, оскільки виконувані ними функції щодо здійснення кримінального провадження регламентовані саме цією галуззю права. Без знань кримінального процесу не можуть обійтись у своїй практичній діяльності також інші представники юридичного фаху.

Вказане обумовлює необхідність вивчення теорії кримінального процесу, норм кримінального процесуального права, які регулюють діяльність, спрямовану на захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорону прав та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений і жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусові.

Нормативна дисципліна «Кримінальний процес України» вивчається студентами четвертого курсу денної форми навчання в першому та другому семестрах та студентами п'ятого курсу заочної форми навчання. Планом навчального процесу для вивчення дисципліни відведено: лекційних – 64 години, практичних – 36 годин (10 та 14 годин відповідно – заочна форма навчання). Формою підсумкового контролю є іспит.

Предметом вивчення дисципліни «Кримінальний процес України» є: поняття, завдання, система та історичні форми кримінального процесу; чинність кримінального процесуального закону в часі, просторі та щодо осіб; джерела кримінального процесуального права; засади кримінального провадження; правовий статус суб'єктів; теорія доказів; заходи забезпечення кримінально провадження; зміст стадій кримінального провадження; особливі порядки провадження, а також виконання судових рішень.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кримінальний процес України» є оволодіння студентами глибокими теоретичними знаннями щодо діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду з розкриття та розслідування кримінальних правопорушень (злочинів та кримінальних проступків), їх судового розгляду, виконання судових рішень, а також формування практичних навичок правильного застосування кримінального процесуального закону під час проведення процесуальних дій, прийняття та оформлення процесуальних рішень.

Визначена мета зумовила необхідність реалізації наступних завдань:

- 1) поглиблене вивчення студентами положень кримінального процесуального законодавства та механізмів його застосування у практичній діяльності;
- 2) засвоєння загальних положень кримінального процесуального права, організації діяльності органів розслідування, прокуратури та суду з розслідування, судового розгляду та вирішення кримінальних правопорушень, діяльності щодо перевірки судових рішень;
- 3) вироблення навичок самостійного аналізу норм кримінального процесуального права та теоретичних положень, сформульованих кримінально-процесуальною доктриною, виокремлення проблем законодавствата шляхів їх розв'язання;
- 4) активізація мисленнєвої діяльності студентів у результаті колективного обговорення проблемних ситуацій;
- 5) вироблення навичок самостійного грамотного складання процесуальних документів;
- 6) допомога в оволодінні методологією застосування теоретичних знань та кримінального процесуального закону до конкретних життєвих ситуацій;
- 7) формування у студентів наукового світогляду, відповідальності, розуміння важливості завдань, які стоять перед посадовими особами та органами, що ведуть кримінальний процес.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

- зміст положень Конституції України, які регламентують організацію та діяльність органів прокуратури, суду, права, свободи та обов'язки учасників кримінального провадження тощо;
- теорію кримінального процесу, кримінальне процесуальне законодавство України, практику його застосування судами, прокуратурою, органами досудового розслідування та адвокатами, особливості процесуальної діяльності, пов'язаної з міжнародним співробітництвом під час кримінального провадження;
- правила складання процесуальних документів.

Студент повинен *уміти*:

- 1) правильно тлумачити і застосовувати норми Конституції України та чинного кримінального процесуального законодавства;
- 2) правильно аналізувати кримінальне процесуальне законодавство України;
- 3) застосовувати положення кримінального процесуального законодавства для вирішення конкретних практичних завдань (розв'язання задач, завдань, складання зразків процесуальних документів тощо);
- 4) самостійно вивчати закони України, інші нормативно-правові акти, що регламентують діяльність державних органів та посадових осіб із розслідування, судового розгляду кримінального провадження;
- 5) визначати, юридично обґрунтовувати й відстоювати свою позицію.

Навчально-методичні матеріали для студентів 4-го курсу спеціальності «Право» складено відповідно до програми нормативної навчальної дисципліни

«Кримінальний процес України», затвердженої на засіданні методичної комісії Природничо-гуманітарного коледжу Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» та з урахуванням кількості годин, відведених для практичних занять навчальним планом.

Посібник містить плани практичних занять, перелік питань для самоконтролю, тести, задачі, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, теми рефератів та доповідей, нормативний матеріал, спеціальну літературу.

Методичні рекомендації

Підготовку до кожного практичного заняття необхідно почати з вивчення чинного кримінального процесуального законодавства, рекомендованої літератури, конспекту лекції.

Тільки після опрацювання і засвоєння теоретичних основ теми, питань для самоконтролю можна розв'язувати задачі та виконувати завдання. Необхідно спочатку зрозуміти фактичні обставини, викладені у задачі, осмислити поставлені питання, потім розв'язки подати у письмовій формі в робочому зошиті. Розв'язок повинен бути детально обґрунтованим і аргументованим наявними доказами з посиланням на кримінальні процесуальні норми, а у випадку необхідності – на норми інших галузей права.

Виконання завдань без правового аналізу, без посилання на закон та інші акти лише в загальних міркуваннях та з кінцевою правильною відповіддю вважається незадовільним.

На практичних заняттях під час обговорення і виконання завдань викладач може ускладнити їх, зокрема: ввести додаткові умови, змінити конкретну ситуацію і змодельовати нову, включити нових учасників провадження тощо.

Кожний студент веде окремий зошит для практичних занять, де він записує наступне: тему занять, тези відповідей на теоретичні питання та питання для самоконтролю; розв'язок тестів; вмотивовані розв'язки задач та завдань; проекти процесуальних документів, складених за поданою фабулою.

Під час проведення практичних занять студент може користуватись цими навчально-методичними матеріалами, нормативно-правовими актами, а також своїми записами. Використання підручників, коментованих кодексів та іншої додаткової літератури не допускається.

На практичних заняттях необхідно завжди використовувати Кримінальний процесуальний кодекс України та інші нормативні матеріали, що стосуються теми. Кодекс краще придбати власний, оскільки він знадобиться в майбутній практичній роботі й до нього необхідно вносити зміни і доповнення, що їх прийматиме законодавець.

Студенти також повинні набути навичок складання різних процесуальних документів:

- протоколу допиту (іншої слідчої (розшукової) дії);

- повідомлення про підозру;
- ухвали про обрання запобіжного заходу;
- клопотання про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою;
- клопотання про проведення обшуку в житлі чи іншому володінні особи;
- постанови (ухвали) про закриття кримінального провадження;
- клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності;
- обвинувального акта;
- ухвали суду про призначення судового розгляду;
- вироку (обвинувального і виправдувального);
- апеляційної, касаційної скарги;
- заяви про перегляд судового рішення ВСУ та за нововиявленими обставинами.

Для складання процесуальних документів необхідно використовувати кодекс, інші нормативно-правові акти та збірники зразків процесуальних документів.

Оцінювання знань студентів має сприяти реалізації низки завдань, зокрема:

- підвищенню мотивації студентів до навчання впродовж семестру та навчального року, переорієнтація їх цілей з отримання позитивної оцінки на формування системних, стійких знань, умінь та навичок;

- відповідності переліку, формам та змісту контрольних заходів вимогам навчального процесу;

- відкритості контролю, яка базується на ознайомленні студентів на початку вивчення дисципліни з переліком, формами та змістом контрольних завдань, критеріями та порядком їх оцінювання;

- розширенню можливостей для всебічного розкриття здібностей студентів, розвитку їх творчого мислення та підвищення ефективності навчального процесу.

Оцінка знань, умінь та практичних навичок студента із навчальної дисципліни «Кримінальний процес України» здійснюється за 4-бальною шкалою. Одержані студентом знання оцінюються на основі результатів поточного, рубіжного та підсумкового контролю знань (екзамену).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль знань здійснюється за трьома складовими:

- контроль самостійної роботи студента;
- контроль за виконанням завдань;
- контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру.

У ході контролю систематичності та активності роботи студента оцінці підлягають:

- відвідування практичних занять;

- активність на практичних заняттях;
- рівень засвоєння знань.

Контроль підготовки до практичного заняття полягає в усному опитуванні теоретичних питань, винесених на обговорення, опрацюванні нормативного матеріалу, розв'язуванні задач та виконанні завдань.

Контроль підготовки самостійних завдань полягає у підготовці студентом доповіді на конференцію, реферату за обраною темою, заслуховуванні доповіді.

Протягом семестру студенти виконують 2 контрольні роботи у письмовій формі, які складаються з 2-х теоретичних завдань та одного практичного.

Контрольна робота № 1.

Тема 1. Поняття, завдання і система кримінального процесу.

Тема 2. Кримінальний процесуальний закон.

Тема 3. Засади кримінального провадження України.

Тема 4. Суб'єкти кримінального провадження.

Тема 5. Докази і доказування у кримінальному провадженні.

Тема 6. Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення, строки, витрати.

Контрольна робота № 2.

Тема 7. Заходи забезпечення кримінального провадження.

Тема 8. Загальні положення досудового розслідування.

Тема 9. Слідчі (розшукові) дії.

Тема 10. Повідомлення особи про підозру. Допит підозрюваного.

Тема 11. Зупинення і закінчення досудового розслідування.

Контрольна робота № 3.

Тема 12. Підсудність. Підготовче провадження.

Тема 13. Загальні положення судового розгляду.

Тема 14. Процедура судового розгляду.

Тема 15. Судові рішення.

Тема 16. Особливості судового розгляду в суді присяжних.

Тема 17. Провадження в суді апеляційної інстанції.

Тема 18. Провадження в суді касаційної інстанції.

Контрольна робота № 4.

Тема 19. Перегляд судових рішень Верховним Судом України.

Тема 20. Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами.

Тема 21. Особливі порядки кримінального провадження.

Тема 22. Виконання судових рішень.

Тема 23. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Студенти, які не відвідували лекції або не в повному обсязі виконували практичні завдання, до рубіжного контролю не допускаються. У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин студент має право за дозволом директора коледжу скласти їх протягом 2-х тижнів після виникнення заборгованості.

Підсумковий контроль проводиться по закінченні навчального року з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі та передбачає екзаменаційний контроль.

Переведення 4-бальної шкали оцінювання у 100-бальну здійснюється в такому порядку:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання знань студента на екзамені здійснюється за 4-бальною шкалою, виходячи з наступних критеріїв:

Оцінка «відмінно» (за системою ECTS – **A**) виставляється, якщо студент точно, повно та розгорнуто відповів на запитання білета, вільно володіє науковою термінологією і правильно розв'язав практичне завдання, а також чітко й логічно відповів на поставлені запитання. Його відповіді свідчать про глибоке розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу та обґрунтування всіх завдань. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, використовує набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді.

Оцінка «добре» (за системою ECTS – **B**) ставиться у випадку, коли у відповіді студент допустив деякі неточності чи залишилась нерозкритою частина білета (до 15%) за умови, що принципові моменти запитань були розкриті правильно, а у виконанні практичного завдання допущені лише несуттєві помилки. Студент демонструє розуміння навчального матеріалу, обґрунтовує відповіді, вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує

його на практиці, розв'язує задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє незначні допущені помилки.

Оцінка **«добре» (за системою ECTS – C)** ставиться, якщо студент допускає неточності та не може чітко відповісти на поставлені у білеті запитання, залишаючи тим самим нерозкритим до 25% їх змісту. Допущені несуттєві помилки при розв'язанні задач усуваються самим студентом, коли на помилки вказує екзаменатор. Студент уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, виправляти помилки, добирати аргументи для підтвердження думок.

Оцінка **«задовільно» (за системою ECTS – D)** ставиться у випадку, коли студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень. За допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. Оцінка виставляється, якщо відповідь не чітка та до 30% змісту білета залишається нерозкритою. У виконанні практичного завдання допущені помилки та порушена логіка, що впливає на результат і правильність висновків. При цьому базові відомості, які наводить студент, є в основному правильними, хоча відповіді на питання є фрагментарними.

Оцінка **«задовільно» (за системою ECTS – E)** виставляється, якщо допущено ряд суттєвих помилок або студент не розкриває до 50% змісту питань білета. На додаткові запитання екзаменатора відповідає теж у межах 45-50%. Студент має поверхневі знання, відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання. У виконанні практичного завдання допущені помилки та порушена логіка, що впливає на результат і правильність висновків. Але при цьому базові відомості, які наводить студент, є в основному правильними, або при нагадуванні екзаменатором назв, термінів, понять, необхідних для розв'язання задачі, студент самостійно згадує їх суть і знаходить правильний шлях виконання практичного завдання.

Оцінка **«незадовільно» (за системою ECTS – FX)** вказує на те, що студент не оволодів і половиною матеріалу, який винесено на екзамен. На логічні запитання екзаменатора за програмою дисципліни студент часто не відповідає, не знає базових категорій та термінів, інших фундаментальних позицій, потрібних для розв'язання практичного завдання. Студент не усвідомлює змісту питань, тому відповіді характеризуються намаганням вгадати.

Навчання впродовж навчального року (позитивні оцінки з практичних занять, контрольних робіт, рефератів, своєчасне відпрацювання пропущених занять та негативних оцінок) у поєднанні з результатами поточного контролю є запорукою успішного засвоєння студентом матеріалу з навчальної дисципліни «Кримінальний процес України» та одержання високої підсумкової оцінки.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВРУ – Верховна Рада України

ВСУ – Верховний Суд України

КК України – Кримінальний кодекс України

КМУ – Кабінет Міністрів України

КПК України – Кримінальний процесуальний кодекс України

КСУ – Конституційний Суд України

ООН – Організація Об'єднаних Націй

ЄРДР – Єдиний реєстр досудових розслідувань

ЄСПЛ – Європейський суд з прав людини

ПЗМХ – Примусові заходи медичного характеру

ПЗВХ – Примусові заходи виховного характеру

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ, ЗАВДАННЯ І СИСТЕМА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Ключові терміни та поняття до теми: поняття кримінального процесу; форма кримінального процесу; кримінальна процесуальна діяльність; завдання кримінального провадження; стадії кримінального провадження; кримінальні процесуальні функції; кримінальні процесуальні відносини; кримінальна процесуальна форма; кримінальні процесуальні гарантії; кримінальні процесуальні акти.

Теоретичні питання:

1. Поняття кримінального процесу.
2. Історичні форми кримінального процесу.
3. Завдання кримінального провадження.
4. Система стадій кримінального провадження.
5. Кримінальна процесуальна форма, функції, відносини та гарантії.
6. Кримінальні процесуальні акти.
7. Співвідношення кримінального процесу з суміжними галузями знань.

Питання для самоконтролю:

1. У яких значеннях вживається поняття «кримінальний процес»?
2. Розкрийте співвідношення понять «кримінальне судочинство» та «кримінальне правосуддя».
3. Які історичні форми (моделі) кримінального процесу Вам відомі?
4. Які завдання кримінального провадження України?
5. Що слід розуміти під стадією кримінального провадження?
6. Які є стадії кримінального провадження України?
7. Які стадії кримінального провадження є основними, а які – факультативними?
8. Що таке кримінальні процесуальні відносини?
9. Що таке кримінальні процесуальні гарантії?
10. У чому полягає уніфікація та диференціація кримінальної процесуальної форми?
11. Що слід розуміти під кримінальною процесуальною функцією?
12. Назвіть основні функції кримінального процесу.
13. Що слід розуміти під кримінальною процесуальною формою?
14. Назвіть основні види кримінальних процесуальних документів.
15. Який взаємозв'язок кримінального процесу з кримінальним та цивільним правом?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. До завдань кримінального провадження належить:

- А) захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень;
- Б) охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження;
- В) забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування;
- Г) забезпечення швидкого, повного та неупередженого судового розгляду;
- Д) всі відповіді правильні.

№ 2. Формою кримінального процесу в Україні є:

- А) інквізиційний;
- Б) публічний;
- В) змагальний;
- Г) змішаний (континентальний);
- Д) обвинувальний.

№ 3. Кримінальна процесуальна функція – це:

- А) основна мета кримінального процесу;
- Б) одне із завдань кримінального процесу;
- В) швидке і повне розкриття злочинів;
- Г) основний напрямок кримінальної процесуальної діяльності;
- Д) викриття винного у вчиненні злочину.

№ 4. До кримінальних процесуальних функцій належать такі види діяльності:

- А) перегляд вироків суду в касаційному порядку;
- Б) захист від підозри і обвинувачення;
- В) провадження з цивільного позову в кримінальному провадженні;
- Г) перегляд рішень суду в апеляційному порядку;
- Д) захист прав і законних інтересів суб'єктів процесу, обвинувачення особи у вчиненні правопорушення.

№ 5. Діяльність уповноважених законом державних органів та посадових осіб щодо розслідування, розгляду і вирішення кримінального провадження, а також система правовідносин, що виникає у зв'язку з її здійсненням – це:

- А) кримінальна процесуальна функція;
- Б) кримінальна процесуальна форма;
- В) стадія кримінального провадження;
- Г) кримінальна процесуальна гарантія;
- Д) жодне з наведених понять.

№ 6. Відносно відокремлений етап процесуальної діяльності, що характеризується наявністю власних завдань, особливим колом суб'єктів, методами діяльності та завершується прийняттям кінцевого процесуального рішення – це:

- А) кримінальна процесуальна функція;
- Б) кримінальна процесуальна форма;
- В) стадія кримінального провадження;
- Г) кримінальні процесуальні відносини;
- Д) жодне з наведених понять.

№ 7. Визначений законом порядок здійснення кримінального провадження в цілому, порядок і послідовність виконання процесуальних дій та прийняття відповідних рішень – це:

- А) кримінальні процесуальні відносини;
- Б) кримінальна процесуальна форма;
- В) стадія кримінального провадження;
- Г) кримінальна процесуальна гарантія;
- Д) жодне з наведених понять.

№ 8. Кримінальне процесуальне право – це:

- А) система правових поглядів щодо кримінального провадження;
- Б) порядок і послідовність проведення досудового розслідування та вирішення судом кримінального провадження;
- В) форма реалізації норм кримінально-виконавчого права;
- Г) система правових норм, що регулюють діяльність органів досудового розслідування, прокуратури і суду щодо здійснення кримінального провадження;
- Д) система врегульованих законом дій у кримінальному провадженні.

№ 9. Стадією кримінального провадження є:

- А) порушення кримінальної справи;
- Б) досудове розслідування;
- В) попереднє дізнання;
- Г) судові дебати;
- Д) провадження щодо застосування ПЗМХ.

№ 10. Стадією кримінального провадження є:

- А) попереднє дізнання;
- Б) судові дебати;
- В) провадження щодо застосування ПЗВХ;
- Г) виконання судових рішень;
- Д) порушення кримінальної справи.

Розв'яжіть задачу.

1. До поліції звернулася громадянка Шевчук із заявою про вчинення щодо неї злочину. Приймаючи заяву, громадянці пояснили, що перевірка заяви буде виконуватися лише після внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, оскільки саме тоді виникають кримінальні процесуальні правовідносини.

Чи є правильним пояснення? Коли виникають та припиняються кримінальні процесуальні правовідносини?

2. Під час проведення досудового розслідування щодо обвинувачення громадянина Ярового у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 187 КК України, виникла необхідність провести обшук у його квартирі відповідно до вимог ст. ст. 223, 234-236 КПК України.

Слідчий виніс постанову про проведення обшуку, запросив понятого та криміналіста і прибув на квартиру Ярового. На той час у ній знаходився лише неповнолітній син підозрюваного. Слідчий провів обшук, вилучивши ряд цінних речей, про що склав акт.

У чому полягає суть і значення кримінальної процесуальної форми?

Які порушення кримінальної процесуальної форми допустив слідчий?

3. Горохівського було повідомлено про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України. За результатами судового розгляду він був засуджений до позбавлення волі строком на три роки. Горохівський подав апеляційну скаргу на вирок.

Вкажіть, які стадії пройшло кримінальне провадження щодо Горохівського?

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть схему системи стадій кримінального провадження України за наступною формою:

Назва стадії	Безпосередні завдання	Вказівка на факультативність чи обов'язковість стадії	Суб'єкти провадження, які беруть участь у цій стадії	Особливості провадження в стадії	Підсумкові рішення
1. Досудове розслідування	...				
2,3,4....					

2. Складіть таблицю, в якій назвіть ознаки кожної з історичних форм (моделей) кримінального процесу.

Назва історичної форми кримінального процесу	Інквізиційний	Змагальний	Змішаний
Ознаки	1... 2...	1... 2...	1... 2...

3. Розмежуйте поняття «кримінальний процес», «кримінальне провадження» та «кримінальне судочинство». Для виконання завдання проаналізуйте статтю Трофименко В. Співвідношення понять «кримінальне провадження», «кримінальне судочинство», «процедура» та «стадія кримінального процесу» в юридичній доктрині та за КПК України // Право України. – 2013. – № 11. – С. 71 – 89.

Теми рефератів, доповідей:

1. Сучасні напрями удосконалення кримінальної процесуальної форми.
2. Історичні форми кримінального процесу.
3. Характеристика завдань кримінального провадження.
4. Співвідношення кримінального процесу з кримінальним правом.
5. Історія становлення та розвитку вітчизняного кримінального процесу.

Рекомендована література: 1-3, 65-69, 76, 102-119, 125, 133, 140-142, 145-147, 155, 168, 170, 178-181, 186, 188, 189, 209.

ТЕМА 2. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ЗАКОН

Ключові терміни та поняття до теми: кримінальний процесуальний закон; джерела кримінального процесуального права України; кримінальна процесуальна норма; гіпотеза, диспозиція і санкція кримінальної процесуальної норми; тлумачення кримінального процесуального закону; дія кримінального процесуального закону в просторі, часі та за колом осіб.

Теоретичні питання:

1. Поняття, сутність і значення кримінального процесуального права.
2. Джерела кримінального процесуального права.
3. Поняття, структура і види кримінальних процесуальних норм.
4. Чинність кримінального процесуального закону в просторі, часі та за колом осіб.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення кримінального процесуального права.

2. Що є джерелом кримінального процесуального права?
3. Яка структура КПК України?
4. Коли був прийнятий та набрав чинності КПК України?
5. Назвіть джерела кримінального процесуального права України.
6. Яке значення мають рішення КСУ для врегулювання кримінальних процесуальних відносин?
7. Яка структура кримінальної процесуальної норми?
8. Чи можливе застосування кримінального процесуального закону за аналогією?
9. Яке значення для кримінального провадження мають рішення ЄСПЛ?
10. Яке співвідношення кримінальної процесуальної норми і статті кримінального процесуального закону?
11. Чи має кримінальний процесуальний закон зворотну силу?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Джерелом кримінального процесуального права є:

- А) постанова Генерального прокурора України;
- Б) рішення Європейського суду з прав людини;
- В) меморандум ВРУ;
- Г) розпорядження Прем'єр-міністра України;
- Д) ухвала апеляційного суду.

№ 2. Який закон не є джерелом кримінального процесуального права України?

- А) «Про Національну поліцію»;
- Б) «Про Державне бюро розслідувань»;
- В) «Про оперативно-розшукову діяльність»;
- Г) «Про комітети Верховної Ради України»;
- Д) «Про попереднє ув'язнення».

№ 3. Твердження про те, що кримінальний процесуальний закон має лише пряму дію в часі, є:

- А) правильне;
- Б) неправильне.

№ 4. Які з перелічених об'єктів не охоплюються розумінням території України?

- А) повітряний простір України в межах державного кордону України;
- Б) територія дипломатичного представництва України за кордоном;
- В) води відкритого моря;
- Г) суша і надра в межах лінії державного кордону України;
- Д) внутрішні територіальні води України.

№ 5. Назвіть види дипломатичної недоторканності:

- А) повна;
- Б) публічна;
- В) консультативна;
- Г) вибіркова;
- Д) агентська.

№ 6. Назвіть види дипломатичної недоторканності:

- А) національна;
- Б) обмежена;
- В) публічна;
- Г) консультативна;
- Д) агентська.

№ 7. Який закон є джерелом кримінального процесуального права?

- А) «Про введення у дію Кримінального кодексу України»;
- Б) «Про постійні комісії Верховної Ради України»;
- В) «Про Генеральну прокуратуру України»;
- Г) «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві»;
- Д) «Про звернення громадян».

№ 8. У якій відповіді правильно визначено положення, що характеризує дію кримінального процесуального закону в часі?

- А) процесуальна дія проводиться згідно з положеннями, чинними на момент початку виконання такої дії;
- Б) процесуальна дія проводиться згідно з положеннями, чинними на момент встановлення особи винного;
- В) процесуальна дія проводиться згідно з положеннями, чинними на момент вчинення правопорушення;
- Г) процесуальна дія проводиться згідно з положеннями, чинними на момент внесення відомостей до ЄРДР;
- Д) процесуальна дія проводиться згідно з положеннями, чинними на момент початку стадії кримінального провадження, під час якої вчиняється така дія.

№ 9. Кримінальне процесуальне право – це:

- А) система врегульованих законом дій у кримінальному провадженні;
- Б) система правових норм, що регулюють діяльність органів досудового розслідування, прокуратури і суду щодо здійснення кримінального провадження;
- В) система правових поглядів щодо кримінального провадження;
- Г) форма реалізації норм кримінально-виконавчого права;
- Д) порядок і послідовність проведення досудового розслідування.

№ 10. До джерел кримінального процесуального права не належить:

- А) закон України;
- Б) міжнародний договір, ратифікований ВРУ;
- В) рішення КСУ;
- Г) правова позиція апеляційного суду;
- Д) рішення ЄСПЛ.

Розв'яжіть задачу.

1. Перебуваючи на курорті в Єгипті, громадянин України Пасічник посварився з дружиною. Під час польоту він вимагав від дружини пояснень щодо її відсутності в готелі у день від'їзду, а після того, як вона відмовилася відповідати, Пасічник вдарив її ножом. Літак здійснив посадку в Будапешті.

За правилами кримінального процесуального закону якої держави необхідно розслідувати це кримінальне правопорушення?

2. Дипломатичний кур'єр, громадянин Франції, під час туристичної поїздки у м. Ужгород, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, завдав ножові поранення громадянину України.

Після затримання дипломатичний кур'єр вимагав негайного звільнення, враховуючи його іноземне громадянство.

З'ясуйте порядок притягнення до кримінальної відповідальності іноземців та осіб без громадянства. Хто має недоторканність (імунітет від кримінальної відповідальності) на території України?

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризуйте правила дії кримінального процесуального закону за запропонованою схемою:

Дія кримінального процесуального закону	Правило	Виняток
У часі		
У просторі		
За колом осіб		

Теми рефератів, доповідей:

1. Застосування кримінального процесуального закону за аналогією.
2. Оцінні поняття у кримінальному процесуальному праві України.
3. Судовий прецедент як джерело кримінального процесуального права.
4. Рішення Європейського Суду з прав людини як джерело кримінального процесуального права.

5. Міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана ВРУ, як джерело кримінального процесуального права.

Рекомендована література: 1-3, 5, 6, 15, 32, 33, 35, 39, 41-43, 54, 55, 76, 102-119, 121, 125, 133, 140-142, 145-147, 155, 178, 179, 187, 188, 194.

ТЕМА 3. ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ УКРАЇНИ

Ключові терміни та поняття до теми: засади кримінального провадження; класифікація засад кримінального провадження; конституційні засади кримінального провадження; спеціальні (галузеві) засади кримінального провадження.

Теоретичні питання:

1. Поняття і значення засад кримінального провадження.
2. Класифікація засад кримінального провадження.
3. Загальна характеристика окремих засад кримінального провадження:
  - 3.1. Верховенство права;
  - 3.2. Законність;
  - 3.3. Рівність перед законом і судом;
  - 3.4. Повага до людської гідності;
  - 3.5. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність;
  - 3.6. Недоторканність житла чи іншого володіння особи;
  - 3.7. Таємниця спілкування;
  - 3.8. Невтручання у приватне життя;
  - 3.9. Недоторканність права власності;
  - 3.10. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини;
  - 3.11. Свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї;
  - 3.12. Заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне й те саме правопорушення;
  - 3.13. Забезпечення права на захист;
  - 3.14. Доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень;
  - 3.15. Змагальність сторін та свобода в наданні суду доказів і у доведенні перед судом їх переконливості;
  - 3.16. Безпосередність дослідження показань, речей і документів;
  - 3.17. Забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності;
  - 3.18. Публічність;
  - 3.19. Диспозитивність;
  - 3.20. Гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами;
  - 3.21. Розумні строки під час кримінального провадження;
  - 3.22. Мова, якою здійснюється кримінальне провадження.

Питання для самоконтролю:

1. Які засади кримінального провадження закріплені в Конституції України?
2. Які засади кримінального провадження є спеціальними?
3. Чи може у кримінальному провадженні України обмежуватися засада публічності?
4. У яких випадках обмежується засада гласності?
5. Чи реалізується засада гласності на стадії досудового розслідування?
6. Що означає право на захист від обвинувачення? Хто його здійснює в кримінальному провадженні?
7. У чому полягає засада публічності?
8. У чому полягає суть засади розумних строків у кримінальному провадженні?
9. Які критерії застосовуються для визначення розумності строків?
10. Чи допускається проведення судочинства не державною (не українською) мовою?
11. Хто призначає суддів в Україні й на який строк?
12. Ви вважаєте ефективнішим принцип виборності чи призначення суддів?
13. Як Ви розумієте засаду свободи від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї?
14. Який зміст засади диспозитивності у кримінальному провадженні?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Зміст якої засади кримінального провадження характеризує наведене правове положення: «Суд, зберігаючи об'єктивність та неупередженість, створює необхідні умови для реалізації сторонами їх процесуальних прав»?

- А) забезпечення права на захист;
- Б) доступ до правосуддя;
- В) змагальність;
- Г) презумпція невинуватості;
- Д) диспозитивність.

№ 2. Зміст якої засади кримінального провадження характеризує наведене правове положення: «У випадках, коли положення Кодексу не регулюють або неоднозначно регулюють питання кримінального провадження, застосовуються загальні засади кримінального провадження»?

- А) диспозитивність;
- Б) вільна оцінка доказів;
- В) змагальність;
- Г) законність;
- Д) публічність.

№ 3. Зміст якої засади кримінального провадження характеризує наведене правове положення: «Кожен, хто понад строк, передбачений Кодексом, тримається під вартою або позбавлений свободи в інший спосіб, має бути негайно звільнений»?

- А) здійснення правосуддя тільки судом;
- Б) повага до людської гідності;
- В) забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності;
- Г) забезпечення права на свободу та особисту недоторканність;
- Д) публічність.

№ 4. Зміст якої засади кримінального провадження характеризує наведене правове положення: «Участь у кримінальному провадженні захисника підозрюваного, обвинуваченого, представника потерпілого не звужує процесуальних прав підозрюваного, обвинуваченого, потерпілого»?

- А) забезпечення права на захист;
- Б) доступ до правосуддя;
- В) змагальність;
- Г) презумпція невинуватості;
- Д) повнота, всебічність і об'єктивність встановлення обставин провадження.

№ 5. Зміст якої засади кримінального провадження характеризує наведене правове положення: «Підозра, обвинувачення не можуть ґрунтуватись на доказах, отриманих незаконним шляхом»?

- А) забезпечення права на захист;
- Б) вільна оцінка доказів;
- В) змагальність;
- Г) презумпція невинуватості;
- Д) публічність.

№ 6. Зміст якої засади кримінального провадження характеризує наведене правове положення: «Кожному гарантується право на справедливий розгляд та вирішення справи в розумні строки незалежним і неупередженим судом, створеним на підставі закону»?

- А) доступу до правосуддя;
- Б) гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами;
- В) забезпечення права на захист;
- Г) розумність строків провадження;
- Д) презумпція невинуватості.

№ 7. Яка з наведених засад закріплена лише у КПК України?

- А) презумпція невинуватості;
- Б) публічність;

- В) забезпечення права на захист;
- Г) забезпечення апеляційного і касаційного оскарження судових рішень;
- Д) таємниця спілкування.

№ 8. Яка з наведених засад закріплена лише у КПК України?

- А) презумпція невинуватості;
- Б) доступ до правосуддя;
- В) розумність строків провадження;
- Г) забезпечення апеляційного і касаційного оскарження судових рішень;
- Д) таємниця спілкування.

№ 9. Зміст якої засади розкриває наступне положення: «Кримінальне процесуальне законодавство України застосовується з урахуванням практики ЄСПЛ?»

- А) забезпечення підозрюваному, обвинуваченому права на захист;
- Б) презумпції невинуватості особи;
- В) недоторканності особи;
- Г) законності;
- Д) забезпечення доведеності вини.

№ 10. До загальноправових засад кримінального провадження належить:

- А) публічність;
- Б) єдиноначальництво і централізація органів прокуратури;
- В) поєднання одноособової і колегіальної форм розгляду кримінальних проваджень;
- Г) законність;
- Д) забезпечення доведеності вини.

Розв'яжіть задачу.

1. Щодо громадянина Еврія, який є угорцем за національністю і українською мовою володіє недосконало, обвинувальний акт було складено російською мовою. У матеріалах кримінального провадження є письмове клопотання обвинуваченого, у якому він просив суд, щоб захист його інтересів здійснював адвокат, який володіє угорською мовою. Суд відмовив у задоволенні клопотання.

Чи були допущені порушення засад кримінального провадження на стадії досудового розслідування та судового розгляду?

2. У суді розглядалась справа про обвинувачення учня 8-го класу Петра у вчиненні грабежу. В судове засідання прийшли класний керівник Петра і четверо учнів. Головуючий заборонив учням бути присутніми на судовому засіданні, бо вони є неповнолітніми. Класний керівник заперечив, заявивши, що згідно з законом будь-який судовий процес є відкритим і кожний громадянин

незалежно від віку може бути присутнім при розгляді матеріалів кримінального провадження.

Вирішіть спір.

3. У підготовчій частині судового засідання щодо обвинувачення Антонюка, Бурого, Зубченка у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 152 КК України (згвалтування, вчинене групою осіб), обвинувачений Антонюк заявив клопотання про проведення закритого судового засідання. Суд відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи тим, що потерпіла не наполягає на розгляді в закритому засіданні.

Чи правильно вирішив суд? Що означає гласність судового розгляду? У яких випадках проводиться закрите судове засідання?

4. З'ясувавши думку учасників провадження, суд постановив ухвалу такого змісту: «Беручи до уваги, що всі свідки, які не з'явилися в судове засідання, допитані під час досудового розслідування, їх показання є в матеріалах, а також те, що причина відсутності свідків є поважною, суд вважає можливим продовжувати розгляд справи».

Чи допущено порушення засад кримінального провадження? Якщо так, то яких? У чому їх суть?

Завдання для самостійної роботи:

1. Порівняйте законодавчі положення щодо засад кримінального провадження, передбачені КПК України від 28 грудня 1960 р. та КПК України від 13 квітня 2012 р.

2. Проаналізуйте можливість здійснення кримінального провадження регіональною мовою. Використовуйте положення Закону України «Про засади державної мовної політики» від 3 липня 2012 р. та Рішення КСУ від 14 грудня 1999 р. № 10-рп/99 (справа про застосування української мови).

Теми рефератів, доповідей:

1. Презумпція невинуватості у кримінальному провадженні України.
2. Змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і в доведенні перед судом їх переконливості.
3. Право на справедливий суд у кримінальному провадженні в аспекті Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.
4. Розумність строків у кримінальному провадженні України та практиці Європейського суду з прав людини.
5. Галузеві принципи кримінального провадження.

Рекомендована література: 1-3, 5, 6, 32, 40, 41, 47-50, 52, 79, 81, 83, 91, 102-119, 122, 123, 125, 133, 135, 140-142, 145-147, 155, 178, 179, 194, 195, 203, 211-213.

ТЕМА 4. СУБ'ЄКТИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Ключові терміни та поняття до теми: суб'єкти кримінального провадження; учасники кримінального провадження; учасники судового провадження; сторони кримінального провадження; суд; суддя; слідчий суддя; присяжний; прокурор; слідчий; керівник органу досудового розслідування; підозрюваний; обвинувачений; захисник; потерпілий; цивільний позивач; цивільний відповідач; законний представник цивільного позивача; представник потерпілого; представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження; третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт; експерт; спеціаліст; свідок; секретар судового засідання; понятий; перекладач; заявник; судовий розпорядник.

Теоретичні питання:

1. Поняття та класифікація суб'єктів кримінального провадження.
2. Суд, слідчий суддя, присяжний як суб'єкти кримінального провадження, функції та повноваження.
3. Загальна характеристика сторони обвинувачення: а) прокурор; б) слідчий; в) орган досудового розслідування; в) керівник органу досудового розслідування; г) оперативні підрозділи.
4. Загальна характеристика сторони захисту: а) підозрюваний; б) обвинувачений; в) засуджений; г) виправданий; г) особа, стосовно якою передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування; д) захисник; е) законний представник.
5. Участь потерпілого у кримінальному провадженні, його представника.
6. Інші учасники кримінального провадження (заявник, цивільний позивач та цивільний відповідач, їх представники, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, свідок, експерт та спеціаліст, перекладач, поняті, секретар судового засідання, судовий розпорядник, представник персоналу органу пробації).
6. Підстави для відводу суб'єктів кримінального провадження та порядок його вирішення.

Питання для самоконтролю:

1. Як співвідносяться поняття «учасники судового провадження», «учасники кримінального провадження», «сторони кримінального провадження»?
2. Розслідування яких злочинів здійснюють слідчі підрозділи органів Державного бюро розслідувань?
3. Як класифікує суб'єктів кримінального провадження законодавець?
4. Яку функцію виконує слідчий суддя у кримінальному провадженні?
5. Який процесуальний статус присяжного?
6. Які функції виконує прокурор у кримінальному провадженні?

7. Якими є підстави для відводу судді у кримінальному провадженні? Як вирішується заявлений відвід?
8. Якими є підстави для відводу прокурора, слідчого? Якими є наслідки задоволення заявленого відводу?
9. Хто належить до сторони захисту?
10. Якими документами підтверджуються процесуальні повноваження захисника?
11. У яких випадках участь захисника у кримінальному провадженні є обов'язковою?
12. Яким є порядок залучення захисника слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням?
13. Що є підставою для визнання особи потерпілою?
14. Як співвідносяться поняття «потерпілий» і «заявник»?
15. Якими процесуальними правами наділений свідок?
16. За яких обставин можуть бути допитані як свідки адвокати, нотаріуси, медичні працівники?
17. Що таке свідоцький імунітет та які його види Вам відомі?
18. У чому полягають відмінності між поняттями «експерт» і «спеціаліст»?
19. Хто може бути залучений як понятий у кримінальному провадженні?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Законний представник може представляти інтереси:

- А) неповнолітнього поручителя;
- Б) неповнолітнього цивільного відповідача;
- В) неповнолітнього понятого;
- Г) неповнолітнього обвинуваченого;
- Д) неповнолітнього заставодавця.

№ 2. Органами досудового розслідування є слідчі підрозділи:

- А) органів Національної поліції;
- Б) органів безпеки;
- В) органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства;
- Г) органів Державного бюро розслідувань;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 3. Укажіть документ, що підтверджує повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні:

- А) ордер адвокатського об'єднання;
- Б) доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги;
- В) договір про надання правової допомоги;
- Г) свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 4. Укажіть випадки, коли захисник після його залучення має право відмовитись від виконання своїх обов'язків:

- А) коли він вважає, що інтереси підозрюваних чи обвинувачених не заслуговують на захист;
- Б) коли є обставини, які виключають його участь у провадженні;
- В) коли він був залучений особою, яка здійснює провадження;
- Г) коли у провадженні бере участь законний представник підозрюваного, обвинуваченого;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 5. Укажіть випадки, коли захисник після його залучення має право відмовитись від виконання своїх обов'язків:

- А) у випадку незгоди з підозрюваним, обвинуваченим щодо вибраного ним способу захисту, за винятком випадків обов'язкової участі захисника;
- Б) коли він вважає, що інтереси підозрюваних чи обвинувачених не заслуговують на захист;
- В) коли він був залучений особою, яка здійснює провадження;
- Г) коли у провадженні бере участь законний представник підозрюваного, обвинуваченого.
- Д) правильна відповідь відсутня.

№ 6. Хто є обвинуваченим?

- А) особа, якій оголошено про підозру;
- Б) особа, обвинувальний акт щодо якої передано до суду;
- В) особа, щодо якої в установленому законом порядку винесена постанова про притягнення як обвинуваченого;
- Г) особа, щодо якої обрано запобіжний захід;
- Д) правильна відповідь відсутня.

№ 7. З якого моменту особа набуває процесуального статусу потерпілого?

- А) подання заяви про відкриття її матеріалів провадження;
- Б) подання заяви про вчинення щодо неї кримінального правопорушення;
- В) складання слідчим, прокурором повідомлення про підозру;
- Г) складання слідчим обвинувального акта;
- Д) складання слідчим постанови про визнання її потерпілою.

№ 8. Хто вирішує питання про відвід прокурора під час досудового розслідування?

- А) слідчий суддя;
- Б) суд, який розглядатиме справу;
- В) прокурор, якому заявлено відвід;
- Г) слідчий;

Д) прокурор вищої інстанції.

№ 9. На посаду судді може бути призначений громадянин України:

- А) не молодший 30 років;
- Б) не молодший 25 років;
- В) не старший 60 років;
- Г) не старший 55 років;
- Д) не молодший 35 років.

№ 10. Потерпілим у кримінальному провадженні є:

- А) фізична особа, якій злочином завдано моральної, фізичної або майнової шкоди;
- Б) юридична особа, якій злочином завдано моральної або майнової шкоди;
- В) фізична особа, якій злочином завдано значної матеріальної шкоди;
- Г) юридична особа у випадку заподіяння злочином шкоди її діловій репутації;
- Д) правильна відповідь відсутня.

Розв'яжіть задачу.

1. Керівник органу досудового розслідування дав усну вказівку слідчому провести додатковий допит потерпілого.

На думку слідчого, всі обставини вчинення кримінального правопорушення з'ясовані, тому він відмовився виконувати вказівку. Керівник сам провів допит, не приймаючи справи до свого провадження. Протокол допиту він передав слідчому для приєднання до матеріалів, але слідчий відмовився це зробити. На цій підставі слідчий був відсторонений.

Якими є повноваження керівника органу досудового розслідування? Чи має право слідчий не виконувати його вказівки?

2. Суддя призначив розгляд матеріалів кримінального провадження про обвинувачення громадянина Зубенка у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст.185 КК України на 10 жовтня. Після відкриття судового засідання, оголошення головуючим складу суду і роз'яснення права відводу громадянин Зайчук заявив судді відвід, мотивуючи його тим, що дружина судді працює заступником керівника на фірмі, зі складу якої була вчинена крадіжка.

Суддя на місці виніс постанову, якою залишив заяву про відвід без задоволення і продовжив розгляд справи, ухваливши обвинувальний вирок.

Які обставини виключають участь судді в розгляді справи? Яким є порядок вирішення заявленого судді (суддям) відводу? Дайте оцінку діям судді.

3. Підозрюваний дізнався від слідчого, що буде проведений слідчий експеримент з метою перевірки показань 65-річного свідка, який стверджував, що бачив дорожньо-транспортну аварію, хоч і перебував на значній відстані. Підозрюваний попросив надати йому можливість бути присутнім при проведенні вказаної слідчої дії. Слідчий відмовив, заявивши, що залучення до

участі у слідчому експерименті підозрюваного є його правом, а не обов'язком, і пояснив, що, коли досудове розслідування буде завершено, він ознайомить учасників із матеріалами кримінального провадження.

З'ясуйте процесуальне становище підозрюваного. Дайте правову оцінку діям слідчого.

4. Мурадов, інвалід без обох рук, підозрюється у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 190 КК України (шахрайство, вчинене за попередньою змовою групою осіб). Він заявив клопотання слідчому, що бажає мати захисником свого товариша Савчука, який працює юрисконсультантом. Слідчий відмовив, після чого підозрюваний заявив, що не бажає мати іншого захисника і відмовляється від захисника взагалі.

Хто може бути захисником у кримінальному провадженні? Дайте правову оцінку діям слідчого.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте підстави, які виключають участь у кримінальному провадженні слідчого судді, судді, присяжного, слідчого, прокурора.

2. Випишіть категорії осіб, які не можуть бути допитані як свідки.

3. Проаналізуйте зміни до КПК України від 13 квітня 2012 р., що регулюють правове положення суб'єктів кримінального провадження. Зверніть увагу на ст.ст. 64-1, 64-2, 72-1.

4. Заповніть таблицю відповідно до положень Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р.

Посада судді	Вимоги до кандидатів на посаду судді
Суддя місцевого суду	1) 2)...
Суддя апеляційного суду	1) 2)...
Суддя вищого спеціалізованого суду	
Суддя ВСУ	

Теми рефератів, доповідей:

1. Національне антикорупційне бюро України як орган досудового розслідування.

2. Правовий статус слідчих підрозділів органів Національної поліції.

3. Представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, як новий учасник кримінального провадження.

4. Правовий статус Державного бюро розслідувань України.

Рекомендована література: 1-3, 7, 8, 11, 14, 16-18, 23, 25, 27, 28, 42, 48, 52, 57, 60, 78, 80, 87, 91, 98, 102-120, 124, 125, 129, 130, 133, 140-142, 145-147, 154, 155, 158, 163, 178, 179, 182-185, 189, 190, 193, 201.

ТЕМА 5. ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Ключові терміни та поняття до теми: кримінальне процесуальне доказування; теорія доказів; процес доказування; суб'єкти кримінального процесуального доказування; предмет доказування; межі доказування; докази; класифікація доказів; процесуальні джерела доказів; показання; висновок експерта; речові докази; документи; належність, допустимість, достовірність, достатність доказів.

Теоретичні питання:

1. Поняття, сутність та значення кримінального процесуального доказування.
2. Предмет і суб'єкти кримінального процесуального доказування.
3. Процес доказування у кримінальному провадженні.
4. Докази у кримінальному провадженні, їх ознаки та класифікація.
5. Процесуальні джерела доказів та їх види:
  - 5.1. Показання осіб;
  - 5.2. Висновок експерта;
  - 5.3. Речові докази;
  - 5.4. Документи.

Питання для самоконтролю:

1. Що собою становить «подія злочину» як обставина, що підлягає доказуванню?
2. Що слід розуміти під доказом у кримінальному провадженні? У якій статті КПК України дається поняття доказу?
3. Які є джерела доказів у кримінальному провадженні?
4. Які докази вважаються недопустимими?
5. Які є елементи (етапи) процесу доказування?
6. Якими способами здійснюється збирання доказів стороною захисту?
7. У чому полягає відмінність між документом як самостійним джерелом доказів та документом – речовим доказом?
8. Назвіть способи збирання доказів стороною обвинувачення.
9. Що таке перевірка доказів? Які існують способи перевірки доказів?
10. На кому лежить обов'язок доказування вини обвинуваченого?
11. Яка роль суду в доказуванні?
12. Що таке показання з чужих слів?
13. Що таке експертиза?
14. Які є види експертиз?
15. Що слід розуміти під поняттям «речовий доказ»?
16. Чи можуть бути речовими доказами документи?
17. Яке рішення ухвалюється щодо речових доказів у разі завершення кримінального провадження?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Елементами процесу доказування є:

- А) збирання, перевірка і оцінка доказів;
- Б) пошук, закріплення й оцінка доказів;
- В) витребування, фіксація і використання доказів;
- Г) виявлення, вилучення і дослідження доказів;
- Д) належність, допустимість і достовірність доказів.

№ 2. Видом судової експертизи є:

- А) комісійна;
- Б) додаткова;
- В) одноособова;
- Г) комплексна;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 3. Властивістю доказів є:

- А) ймовірність;
- Б) вірогідність;
- В) допустимість;
- Г) всебічність;
- Д) правильна відповідь відсутня.

№ 4. Властивістю доказів є:

- А) достовірність;
- Б) допустимість;
- В) належність;
- Г) достатність;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 5. Докази залежно від їх відношення до обставин, які підлягають доказуванню, класифікуються на:

- А) обвинувальні;
- Б) особистісні;
- В) речові;
- Г) непрямі;
- Д) виправдувальні.

№ 6. Елементом предмету доказування є:

- А) розмір витрат на матеріальне забезпечення діяльності слідчого;
- Б) подія кримінального правопорушення;
- В) розмір витрат на матеріальне забезпечення діяльності суду;
- Г) обставини, що характеризують особу потерпілого;
- Д) розмір сум, які підлягають стягненню з обвинуваченого в порядку конфіскації майна.

№ 7. Що є джерелом доказів у кримінальному провадженні?

- А) складений слідчим план проведення допиту;
- Б) пояснення понятого;
- В) пояснення спеціаліста;
- Г) вказівка керівника органу досудового розслідування;
- Д) показання цивільного відповідача.

№ 8. Призначення експертизи є обов'язковим для:

- А) встановлення факту перебування особи в стані необхідної оборони;
- Б) встановлення факту перебування особи в стані крайньої необхідності;
- В) встановлення характеру і розміру майнової шкоди, заподіяної злочинцем;
- Г) визначення психічного стану потерпілого;
- Д) встановлення причин смерті.

№ 9. Видом речових доказів є:

- А) предмети, що були об'єктом кримінально протиправних дій;
- Б) предмети, наділені однорідними ознаками;
- В) об'єкти, що мають культурну чи історичну цінність;
- Г) об'єкти матеріального світу;
- Д) гроші, цінності та інші речі обвинуваченого.

№ 10. Джерелом доказів у кримінальному провадженні є:

- А) речові докази;
- Б) журнал судового засідання;
- В) пояснення;
- Г) роз'яснення;
- Д) висновки перевірок, ревізій.

Розв'яжіть задачу.

1. Громадянка Витвицька, обвинувачена в привласненні коштів у сумі 3500 грн., під час допиту заявила, що гроші були в неї викрадені у метро, коли вона везла їх у банк. Факт крадіжки вона виявила ще у метро і просила пасажирів допомогти знайти злодія. Слідчий запропонував Витвицькій знайти свідків, машиніста та дати йому їх адреси. Обвинувачена відмовилась.

На кому лежить обов'язок збирати докази, що виправдовують обвинувачену або пом'якшують її відповідальність? Дайте оцінку діям слідчого й обвинуваченої.

2. У кримінальному провадженні щодо підозрюваного Ковальчука у вчиненні грабежу є копія вироку про його колишню судимість.

Чи є вказаний документ джерелом доказів?

3. Адвокат підозрюваного Шурко був викликаний на допит як свідок. З'явившись до слідчого, він заявив, що показань давати не буде.

Чи є підстави для такої заяви адвоката? З приводу яких обставин захисник підозрюваного не може допитуватись як свідок?

4. Під час огляду місця події (крадіжки майна з магазину способом злому) слідчий за допомогою криміналіста знайшов відбитки пальців на прилавку, закривавлений бинт і відбиток взуття з правої ноги.

Який порядок фіксації речових доказів? До якого виду речових доказів належать знайдені предмети та їх відбитки? Як має діяти слідчий у цьому випадку?

5. Семенов обвинувачувався в тому, що він з мисливської рушниці вбив двох пастухів. У судовому засіданні адвокат заявив клопотання про призначення експертизи з метою визначення психічного стану підзахисного. Клопотання захисник мотивував тим, що Семенов був учасником війни, переніс контузію. Крім того, не зрозумілий мотив вбивства, адже обвинувачений знаходився в дружніх стосунках із потерпілими.

Суд відхилив клопотання, вказавши в ухвалі, що підстав для призначення експертизи немає, оскільки Семенов визнав вину.

У яких випадках проведення експертизи обов'язкове (ст. 242 КПК України)? Чи діяв суд у відповідності з кримінальним процесуальним законом?

Якщо за таких обставин є підстави для призначення експертизи, то яку експертизу слід призначати?

Завдання для самостійної роботи:

1. Розкрийте поняття та зміст істини в кримінальному провадженні. Чи використовував законодавець цю правову категорію при прийнятті Кримінального процесуального кодексу від 13 квітня 2012 р.

2. Заповніть таблицю.

Ознаки доказів	Характеристика
Належність	...
Допустимість	
Достатність	
Достовірність	

3. Проаналізуйте співвідношення доказів і оперативно-розшукових матеріалів.

4. Назвіть правила оцінки доказів, одержаних на території іноземної держави в результаті здійснення міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.

5. Як вирішуються питання про речові докази при завершенні кримінального провадження?

Теми рефератів, доповідей:

1. Класифікація доказів у кримінальному провадженні.
2. Висновок експерта як джерело доказів у кримінальному провадженні.
3. Збирання доказів стороною захисту.
4. Призначення та проведення експертизи у кримінальному провадженні.

Рекомендована література: 1-3, 26, 58, 61, 62, 90, 98, 99, 102-119, 125, 127, 133, 140-142, 145-147, 150-152, 155, 161, 167, 177-179, 183, 205.

ТЕМА 6. ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Ключові терміни та поняття до теми: заходи забезпечення кримінального провадження; виклик слідчим, прокурором, судовий виклик; привід; накладення грошового стягнення; тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом; відсторонення від посади; тимчасовий доступ до речей і документів; тимчасове вилучення майна; арешт майна; запобіжні заходи; особисте зобов'язання; особиста порука; застава; домашній арешт; електронні засоби контролю; тримання під вартою; затримання.

Теоретичні питання:

1. Поняття та класифікація заходів забезпечення кримінального провадження.
2. Запобіжні заходи: поняття, види, мета і підстави застосування.
3. Загальний порядок застосування, зміни та скасування запобіжних заходів.
4. Порядок застосування окремих видів запобіжних заходів.
5. Інші заходи забезпечення кримінального провадження.

Питання для самоконтролю:

1. За якими критеріями можна класифікувати запобіжні заходи?
2. Назвіть поважні причини неприбуття на виклик. Які процесуальні наслідки неприбуття на виклик?
3. Що таке привід? Стосовно кого і в яких випадках він може застосовуватись?
4. Щодо яких осіб застосування приводу не допускається?
5. Скільки поручителів може бути у підозрюваного, обвинуваченого?
6. Хто і за якими правилами визначає розмір застави?
7. З якого моменту обчислюється строк тримання під вартою?
8. Ким та на якій підставі здійснюється відсторонення від посади?
9. Які наслідки недотримання поручителем взятих на себе зобов'язань?
10. Назвіть розмір застави залежно від тяжкості злочину.
11. За яких умов застосовується запобіжний захід у вигляді тримання під вартою?
12. Які документи можуть бути тимчасово вилученими?

13. З якого моменту особа вважається затриманою?
14. Який максимальний строк затримання без дозволу слідчого судді, суду?
15. Які види затримання передбачено КПК України?
16. За що може бути накладене грошове стягнення?
17. Щодо кого може бути застосовано відсторонення від посади?
18. У чому полягає тимчасовий доступ до речей і документів?
19. На яке майно можна накладати арешт?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Привід може бути застосований до:

- А) обвинуваченого;
- Б) законного представника підозрюваного;
- В) спеціаліста;
- Г) експерта;
- Д) заявника.

№ 2. Що може бути предметом застави?

- А) прикраси обвинуваченої;
- Б) квартира заставодавця;
- В) кошти обвинуваченого у національній валюті;
- Г) кошти обвинуваченого в іноземній валюті;
- Д) автомобіль підозрюваного.

№ 3. Укажіть мету застосування запобіжних заходів:

- А) забезпечення виконання слідчих дій;
- Б) забезпечення процесу доказування;
- В) запобігти спробам переховуватись від органів досудового розслідування;
- Г) забезпечення виконання покладених на слідчого посадових обов'язків;
- Д) виховання особи.

№ 4. Укажіть максимальний розмір застави у випадку вчинення тяжкого злочину:

- А) 20 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- Б) 60 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- В) 50 мінімальних заробітних плат;
- Г) 20 неоподаткованих мінімумів доходів громадян;
- Д) 80 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

№ 5. Строк дії ухвали слідчого судді, суду про тримання під вартою не може перевищувати ____.

- А) 3 місяці;
- Б) 2 місяці;

- В) 30 днів;
- Г) 60 днів;
- Д) 90 днів.

№ 6. На який строк може бути здійснене тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом під час досудового розслідування?

- А) не більше 2 місяців;
- Б) не більше 3 місяців;
- В) не більше 60 днів;
- Г) не більше року;
- Д) не більше 4 місяців.

№ 7. Мінімальний розмір застави у випадку вчинення злочину невеликої тяжкості не може бути менший за:

- А) розмір одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- Б) половину розміру цивільного позову;
- В) розмір двадцяти мінімальних заробітних плат;
- Г) розмір двох неоподаткованих мінімумів доходів громадян;
- Д) розмір одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

№ 8. Тимчасовим запобіжним заходом є:

- А) нагляд командування військової частини;
- Б) накладення грошового стягнення;
- В) застава;
- Г) привід;
- Д) затримання.

№ 9. На підставі якого процесуального документа здійснюється відсторонення від посади?

- А) постанова прокурора;
- Б) рішення зборів трудового колективу;
- В) погоджена з прокурором вмотивована постанова слідчого;
- Г) клопотання слідчого, погоджене з прокурором;
- Д) ухвала слідчого судді.

№ 10. Підставою для припинення дії запобіжного заходу є:

- А) передача обвинувального акта прокурору для затвердження;
- Б) закриття кримінального провадження;
- В) направлення підозрюваного на психіатричну експертизу;
- Г) закінчення строку повноважень слідчого судді, що його застосував;
- Д) оголошення розшуку особи.

Розв'яжіть задачу.

1. Громадянин Петрик підозрюється у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 186 КК України (грабіж). Слідчий самостійно звернувся до судді з клопотанням про застосування запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання. Обґрунтуванням стало наявність ризику незаконного впливу на свідка та потерпілого.

Виконання яких обов'язків слід покласти на Петрика під час обрання щодо нього особистого зобов'язання? Чи були порушені вимоги кримінального процесуального закону? Якщо так, то які?

2. Шевчуку було оголошено про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України (хуліганство, вчинене із застосуванням холодної зброї). До слідчого звернулися 72-річний батько, 16-річний син і дружина підозрюваного з клопотанням про передачу його на поруки. Усі троє гарантували забезпечення виконання покладених на Шевчука обов'язків. Слідчий звернувся з клопотанням, погодженим із прокурором, до слідчого судді про застосування запобіжного заходу у вигляді особистої поруки.

Як слідчий суддя має вирішити клопотання? Які вимоги до поручителів встановлені КПК України?

3. 8 грудня о 9 год. 00 хв. громадянка Мельник була затримана уповноваженою службовою особою на підставі п. 1 ч. 1 ст. 208 КПК України. 11 грудня о 8 год. 00 хв. вона доставлена до суду для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. За результатами розгляду слідчий суддя виніс ухвалу про застосування застави. У зв'язку з цим Мельник була звільнена з-під варті 11 грудня о 10 год. 30 хв.

Чи було порушення норм кримінального процесуального законодавства? Якщо так, то яких саме?

4. Таксист Прокопенко, керуючи автомобілем у стані алкогольного сп'яніння, порушив правила дорожнього руху та здійснив наїзд на пішохода і завдав йому тяжкі тілесні ушкодження. Прокопенку було оголошено про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України. Слідчий звернувся до суду з клопотанням про відсторонення підозрюваного від посади.

Проаналізуйте ситуацію. Яке рішення повинен прийняти слідчий суддя? Який захід забезпечення кримінального провадження доцільно було б застосувати з метою недопущення повторного порушення правил дорожнього руху?

Завдання для самостійної роботи:

1. Розташуйте запобіжні заходи від менш суворого до більш суворого: особисте зобов'язання; тримання під вартою; особиста порука; домашній арешт; застава;

2. Заповніть таблицю «Класифікація заходів забезпечення кримінального провадження за часом дії»:

Захід забезпечення кримінального провадження	Строк дії
1. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід	Короткочасний, конкретний час не визначений
2. Відсторонення від посади	не більше 2 місяців
3. Накладення грошового стягнення	...
...	...

Теми рефератів, доповідей:

1. Поняття, підстави і мета застосування запобіжних заходів.
2. Застосування запобіжного заходу у вигляді застави: історія розвитку та проблеми застосування.
3. Підстави тимчасового вилучення майна за КПК України.
4. Застосування електронних засобів контролю.

Рекомендована література: 1-3, 21, 34, 38, 51, 82, 89, 93-95, 102-119, 125, 133, 140-142, 145-147, 149, 155, 160, 166, 171, 172, 178, 179.

ТЕМА 7. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Ключові терміни та поняття до теми: досудове розслідування; дізнання; досудове слідство; спеціальне досудове розслідування; Єдиний реєстр досудових розслідувань; підслідність; об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування; клопотання під час досудового розслідування; ознайомлення з матеріалами досудового розслідування; недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Теоретичні запитання:

1. Суть, завдання і значення стадії досудового розслідування.
2. Форми досудового розслідування: досудове слідство та дізнання.
3. Поняття та види підслідності кримінальних проваджень.
4. Початок досудового розслідування. Єдиний реєстр досудових розслідувань.
5. Строки досудового розслідування, порядок їх продовження.
6. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування.
7. Розгляд слідчим, прокурором клопотань учасників кримінального провадження.

Питання для самоконтролю:

1. У яких формах здійснюється досудове розслідування?
2. Хто та на який термін може продовжити строк досудового розслідування?
3. З якого моменту розпочинається досудове розслідування?
4. Ким може здійснюватись досудове провадження щодо проступків?
5. Які обмеження встановлює закон щодо досудового розслідування кримінальних проступків?
6. Що таке підслідність та які її види закріплені КПК України?
7. Що має зробити слідчий, встановивши, що кримінальне провадження йому не підслідне?
8. Чи можуть вчинятись слідчі (розшукові) дії до внесення відомостей у ЄРДР?
9. У які строки і хто вносить відомості до ЄРДР?
10. Як необхідно діяти, якщо на момент реєстрації в ЄРДР вже міститься інформація про кримінальне правопорушення?
11. Які форми взаємодії слідчого з оперативними підрозділами під час досудового розслідування?
12. Хто і за яких умов може ухвалити рішення про виділення матеріалів досудового розслідування?
13. Які клопотання можуть бути заявлені під час досудового розслідування?
14. У який строк клопотання підлягає вирішенню слідчим?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Досудове розслідування повинно бути закінчено протягом _____ з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину.

- А) 2 місяців;
- Б) 3 місяців;
- В) 1 місяця;
- Г) 4 місяців;
- Д) 5 місяців.

№ 2. У якій відповіді неправильно названий вид підслідності кримінальних проваджень?

- А) предметна;
- Б) альтернативна;
- В) територіальна;
- Г) персональна;
- Д) за визначенням прокурора.

№ 3. Хто ухвалює рішення про об'єднання матеріалів досудового розслідування?

- А) слідчий;
- Б) прокурор;
- В) керівник оперативного підрозділу;

- Г) слідчий суддя;
- Д) керівник органу досудового розслідування.

№ 4. Укажіть строк здійснення досудового розслідування кримінальних проступків:

- А) 2 місяці;
- Б) 3 місяці;
- В) 1 місяць;
- Г) 4 місяці;
- Д) 5 місяців.

№ 5. Яка слідча (розшукова) дія може бути проведена до внесення відомостей в ЄРДР?

- А) огляд місця події;
- Б) допит свідка;
- В) огляд житла чи іншого володіння особи;
- Г) обшук житла чи іншого володіння особи;
- Д) пред'явлення для впізнання особи.

№ 6. Хто вирішує спори про підслідність?

- А) суддя апеляційного суду;
- Б) слідчий за погодженням з прокурором;
- В) слідчий;
- Г) керівник органу прокуратури вищого рівня;
- Д) слідчий суддя.

№ 7. Слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше _____ після подання заяви зобов'язаний внести відповідні відомості до ЄРДР.

- А) 3 годин;
- Б) 20 годин;
- В) 2 днів;
- Г) 24 годин;
- Д) 1 доби.

№ 8. Хто здійснює досудове розслідування злочинів, вчинених Президентом України, повноваження якого припинено?

- А) слідчі підрозділи органів Державного бюро розслідувань;
- Б) слідчі підрозділи органів безпеки;
- В) слідчі підрозділи органів Національної поліції;
- Г) слідчі підрозділи органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства;
- Д) слідчі підрозділи органів внутрішніх справ.

№ 9. У якій відповіді правильно названо форму досудового розслідування?

- А) початок досудового розслідування;
- Б) досудове слідство;
- В) закінчення досудового розслідування;
- Г) попереднє слідство;
- Д) пред'явлення обвинувачення.

№ 10. З якого моменту починається досудове розслідування?

- А) з моменту обрання до особи запобіжного заходу;
- Б) з моменту реєстрації заяви чи повідомлення про вчинене правопорушення;
- В) з моменту винесення постанови про здійснення досудового розслідування;
- Г) з моменту вручення особі письмового повідомлення про підозру;
- Д) з моменту внесення відомостей до ЄРДР.

Розв'яжіть задачу.

1. Слідчий підрозділу Національної поліції одержав повідомлення від громадянки Нестеренко, в якому вона заявила про заподіяння тілесних ушкоджень її сусідці Іщенко чоловіком останньої. Слідчий того ж дня одержав пояснення від інших сусідів, які підтвердили факт побиття. На підставі цих даних слідчий вніс до ЄРДР відомості за фактом вчинення Іщенко Григорієм кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 125 КК України, про що наступного дня письмово повідомив прокурора.

Оцініть дії слідчого.

2. 20 грудня 2016 р. у чергову частину звернулась громадянка Ковач і повідомила, що на неї напали дві невідомі особи, застосували насильство та відібрали сумку, в якій були гроші в сумі 3000 грн. На пропозицію чергового написати заяву потерпіла зазначила, що під час нападу її сильно вдарили по правій руці, внаслідок чого вона не може тримати ручки. Працівник поліції склав рапорт про виявлення кримінального правопорушення, до якого приєднав протокол повідомлення Ковач про кримінальну відповідальність за ст. 383 КК України. При цьому громадянці Ковач роз'яснили, що після розгляду керівником органу досудового розслідування рапорт не швидше 22 грудня надійде до слідчого, який і внесе відомості до ЄРДР та викличе її для допиту.

Який порядок прийняття заяв та повідомлень про кримінальне правопорушення? Дайте правовий аналіз діям слідчого.

3. Слідчий органу безпеки 9 серпня розпочав досудове розслідування щодо факту крадіжки. 20 серпня громадянину Клименко та Гайовому повідомлено про підозру у вчиненні цього злочину. Слідчий проводив досудове слідство до 15 жовтня, після чого 19 жовтня прокурор району продовжив строк досудового розслідування на 1 місяць. Слідчий змушений був зупинити досудове слідство 3 листопада у зв'язку з неможливістю встановити

місцезнаходження підозрюваних. Після оголошення розшуку, 10 грудня місцезнаходження підозрюваних було встановлено, а розслідування відновлене.

Скільки часу тривало досудове слідство? З якого моменту досудове слідство вважається відновленим? На яких підставах і в якому порядку може бути продовжений строк досудового розслідування?

4. Слідчий підрозділу Національної поліції під час досудового розслідування злочину за ст. 368 КК України встановив, що підозрюваним Коломійцем було також вчинено злочин, передбачений ст. 329 КК України, який віднесено до підслідності органів безпеки. Керуючись ст.ст. 216, 217 КПК України, слідчий виніс постанову про виділення матеріалів досудового розслідування та скерування їх за підслідністю, яку направив прокурору району для затвердження.

Який порядок направлення справи за підслідністю? Дайте оцінку діям слідчого.

Завдання для самостійної роботи:

1. Випишіть відомості, які вносяться до ЄРДР. Використовуйте для виконання завдання Наказ Генеральної прокуратури України від 17 серпня 2012 р. № 69 «Про Єдиний реєстр досудових розслідувань».

2. Складіть таблицю порівняння форм досудового розслідування.

Назва форми досудового розслідування	Досудове слідство	Дізнання
1. Строк здійснення	2 міс.	1 міс.
2. Можливість проведення негласних слідчих (розшукових) дій	+	....
...		

3. Випишіть підстави та порядок об'єднання і виділення матеріалів кримінальних проваджень.

Теми рефератів, доповідей:

1. Гарантії нерозголошення відомостей досудового розслідування.
2. Досудове розслідування як стадія кримінального провадження.
3. Спрощене провадження щодо кримінальних проступків за КПК України.
4. Особливості обрання запобіжних заходів на стадії досудового розслідування.
5. Права потерпілого на стадії досудового розслідування.

Рекомендована література: 1-3, 14, 16, 22, 29, 33, 37, 53, 59, 72, 74, 77-79, 84, 88, 90, 94, 101-120, 125, 131, 133, 137, 140-143, 145-148, 155-157, 166, 174, 176, 178, 179, 191, 192, 196-203.

ТЕМА 8. ПРОВАДЖЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Ключові терміни та поняття до теми: слідчі (розшукові) дії; класифікація слідчих (розшукових) дій; допит; пред'явлення для впізнання; обшук; огляд; слідчий експеримент; освідування; експертиза; негласні слідчі (розшукові) дії та їх види.

Теоретичні питання:

1. Поняття та система слідчих (розшукових) дій, їх класифікація.
2. Загальні процесуальні умови проведення слідчих (розшукових) дій.
3. Поняття, види та процесуальний порядок проведення окремих слідчих (розшукових) дій:
  - 3.1. Допиту;
  - 3.2. Пред'явлення для впізнання;
  - 3.3. Обшуку;
  - 3.4. Слідчого експерименту;
  - 3.5. Огляду;
  - 3.6. Освідування;
  - 3.7. Експертизи.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте співвідношення понять «слідча (розшукова) дія» та «процесуальна дія».
2. Які слідчі (розшукові) дії дозволяється проводити до внесення відомостей до ЄРДР?
3. Які слідчі дії проводяться з обов'язковою участю понятих?
4. Як необхідно діяти у випадку, коли хто-небудь з учасників слідчої (розшукової) дії через свої фізичні вади або з інших причин не може особисто підписати протокол?
5. Який процесуальний порядок одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб? Що є метою такого допиту?
6. Які особливості допиту неповнолітньої особи?
7. Назвіть підстави та процесуальний порядок проведення допиту в режимі відеоконференції.
8. Назвіть види пред'явлення для впізнання.
9. З якою метою проводиться слідчий експеримент?
10. З якою метою проводиться слідчий огляд?
11. Назвіть види слідчого огляду.
12. Назвіть обов'язкових учасників слідчого огляду.
13. Які процесуальні особливості огляду трупа?
14. З якою метою проводиться освідування?
15. Чи вимагається присутність понятих під час освідування?
16. Назвіть види обшуку.

17. У чому полягають особливості проведення слідчих (розшукових) дій за участю малолітніх та неповнолітніх осіб?
18. У яких випадках обшук особи може бути проведений без ухвали слідчого судді?
19. Що кримінальний процесуальний закон розуміє під житлом та іншим володінням особи?
20. Чи вимагається присутність понятих під час одержання зразків для експертного дослідження?
21. Які є підстави для проведення експертизи?
22. З якою метою проводиться допит експерта?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Які питання забороняється ставити під час прямого допиту?

- А) навідні;
- Б) деталізуючі;
- В) контрольні;
- Г) додаткові;
- Д) нагадувальні.

№ 2. Особа, що підлягає впізнанню, пред'являється впізнаючому разом з іншими особами тієї ж статі, яких повинно бути не менше _____.

- А) семи;
- Б) двох;
- В) чотирьох;
- Г) трьох;
- Д) п'яти.

№ 3. Допит малолітньої або неповнолітньої особи не може продовжуватися без перерви понад _____.

- А) одну годину;
- Б) дві години;
- В) три години;
- Г) чотири годин;
- Д) п'ять годин.

№ 4. З якою метою проводиться допит експерта?

- А) для роз'яснення питань, що виникають під час огляду, обшуку, виїмки;
- Б) для з'ясування обставин вчинення злочину;
- В) для вирішення питань, що потребують спеціальних знань;
- Г) для роз'яснення даного ним висновку;
- Д) для одержання показань по суті справи.

№ 5. У якій відповіді названо невідкладний випадок, коли обшук житла чи іншого володіння особи може бути проведений без ухвали слідчого судді?

- А) врятування життя людей;
- Б) охорона здоров'я населення;
- В) врятування майна;
- Г) запобігання злочинам;
- Д) з'ясування істини під час розслідування кримінального провадження.

№ 6. Для проведення якої слідчої дії не потрібно ухвали слідчого судді?

- А) одночасний допит декількох учасників;
- Б) огляд житла;
- В) огляд іншого володіння особи;
- Г) обшук іншого володіння особи;
- Д) обшук особи.

№ 7. У якій відповіді вказано об'єкт, пред'явлення якого для впізнання здійснюється не в оточенні однорідних об'єктів?

- А) труп;
- Б) людина;
- В) предмет;
- Г) фотографія;
- Д) тварина.

№ 8. З якою метою проводиться обшук?

- А) необхідність виявлення обстановки вчинення злочину;
- Б) необхідність виявлення місцезнаходження розшукуваної особи;
- В) необхідність виявлення характерних ознак поведінки особи;
- Г) необхідність виявлення інформації, якою обмінюється обвинувачений з іншими особами;
- Д) необхідність виявлення співучасників.

№ 9. Загальною процесуальною умовою проведення слідчих дій є:

- А) обов'язкова відеофіксація ходу та результатів слідчої дії;
- Б) участь у проведенні слідчої дії передбаченого законом кола осіб;
- В) проведення слідчої дії шляхом багаторазового повторення;
- Г) передбачені місце і час проведення слідчої дії;
- Д) проведення слідчої дії в кілька етапів.

№ 10. Коли не допускається проведення слідчих (розшукових) дій за загальним правилом?

- А) з 22 до 6 години;
- Б) з 23 до 6 години;

- В) з 21 до 7 години;
- Г) у вихідні дні;
- Д) у державні свята.

Розв'яжіть задачу.

1. Під час обшуку слідчим були запрошені в якості понятих громадянин Німеччини, який приїхав у м. Ужгород на весілля сестри, та співробітник Головного управління Національної поліції у Закарпатській області.

Оцініть дії слідчого.

2. Громадянка Сиза була викликана по телефону для допиту в кримінальному провадженні щодо обвинувачення у грабежі її рідної сестри. Сиза повідомила окремі факти про злочинну діяльність сестри. Одержану інформацію слідчий вніс до протоколу. Хід допиту фрагментарно він непомітно для свідка записав на диктофон.

Який порядок виклику свідка для допиту? Який порядок застосування звукозапису при провадженні досудового слідства?

Чи були порушені вимоги кримінального процесуального закону?

3. Громадянин Кобзаренко підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 366 КК України (службового підроблення). Була проведена почеркознавча експертиза з метою встановлення особи, яка поставила підпис у фіктивних документах. Експерт надав висновок, що підписи виконані підозрюваним. Проте, сторона захисту не погодилася з таким висновком експерта.

Чи передбачена кримінальним процесуальним законодавством можливість сторони захисту залучати експертів? Якщо так, то який порядок їх залучення для проведення експертизи?

4. 2 січня 2017 р. о 22¹⁵ за підозрою у вчиненні розбійного нападу був затриманий громадянин Іванчук.

Слідчий вирішив негайно пред'явити підозрюваного для впізнання. Для цього він запросив трьох понятих, які не мали між собою різких відмінностей за віком, запропонував підозрюваному на власний розсуд зайняти серед них місце та запросив до кабінету потерпілу. Остання відразу ж вказала, що напад на неї вчинив «крайній зліва мужчина». Слідчий склав протокол, оголосив його всім.

Чи мав право слідчий проводити пред'явлення особи для впізнання? Який порядок пред'явлення особи для впізнання?

Які порушення кримінального процесуального закону були допущені?

Завдання для самостійної роботи:

1. Назвіть та охарактеризуйте негласні слідчі (розшукові) дії.
2. У відділ поліції надійшла заява від громадянки Панько про те, що з її квартири викрадена норкова шуба, золоті прикраси та кошти готівкою в сумі 25

тисяч гривень. Складіть протокол слідчої дії, яку необхідно провести. Якщо вказаних обставин недостатньо – додайте необхідні на свій розсуд.

Теми рефератів, доповідей:

1. Особливості допиту неповнолітньої особи у кримінальному провадженні.
2. Загальні правила проведення слідчих (розшукових) дій.
3. Особливості застосування режиму відеоконференції під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій.
4. Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні.
5. Особливості пред'явлення для впізнання трупа.

Рекомендована література: 1-3, 37, 59, 70, 90, 93, 94, 101-119, 125, 128-130, 133, 140-142, 145-147, 155, 162, 163, 166, 174, 178, 179, 190, 191, 194, 196, 197, 204, 207, 208.

ТЕМА 9. ПІДСУДНІСТЬ. ПІДГОТОВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Ключові терміни та поняття до теми: підсудність; територіальна підсудність; персональна підсудність; інстанційна підсудність; підсудність за зв'язком проваджень; підготовче провадження; ухвала суду про призначення справи до судового розгляду.

Теоретичні питання:

1. Поняття та значення підсудності у кримінальному провадженні.
2. Види підсудності та їх характеристика.
3. Підстави та порядок передачі кримінального провадження до іншого суду.
4. Поняття, завдання та значення стадії підготовчого провадження.
5. Строк призначення підготовчого провадження та порядок його проведення.
6. Рішення, які ухвалюються на стадії підготовчого провадження.
7. Ухвала суду про призначення справи до судового розгляду, її форма та зміст.
8. Питання, які вирішуються судом у порядку підготовки до судового розгляду.
9. Ознайомлення учасників із матеріалами кримінального провадження.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть завдання стадії підготовчого провадження.
2. Які рішення може ухвалити суд під час підготовчого провадження та які з них можуть бути оскаржені?
3. Що слід розуміти під поняттям підсудності та яке її значення?
4. Чому не допускається спір між судами про підсудність?
5. З якої стадії розпочинає провадження суд, якому направлено кримінальне провадження з іншого суду?

6. У які строки здійснюється підготовче судове засідання?
7. Назвіть учасників підготовчого судового засідання.
8. У яких випадках суддя повертає обвинувальний акт прокурору?
9. У яких випадках суддя відмовляє у затвердженні угоди?
10. У яких випадках суддя закриває провадження?
11. У який строк повинен бути призначений судовий розгляд?
12. Який порядок ознайомлення учасників із матеріалами кримінального провадження?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Підготовче судове засідання повинно бути призначене у строк, що не перевищує:

- А) 10 днів;
- Б) 7 днів;
- В) 15 днів;
- Г) 20 днів;
- Д) 5 днів.

№ 2. Суддя не має права з'ясувати під час підготовчого провадження, чи ...:

- А) здійснювати судовий розгляд у закритому судовому засіданні;
- Б) підсудна справа суду;
- В) не має підстав для закриття провадження;
- Г) здійснювати судовий розгляд у відкритому судовому засіданні;
- Д) достатньо зібрано доказів вини обвинуваченого.

№ 3. Який суд має здійснювати розгляд, у разі вчинення особою декількох кримінальних правопорушень, підсудних різним судам?

- А) за місцем вчинення кримінального правопорушення;
- Б) за місцем вчинення більш тяжкого кримінального правопорушення;
- В) за місцем знаходження обвинуваченого;
- Г) за вибором прокурора;
- Д) за місцем знаходження одного з органів досудового розслідування.

№ 4. Суд за результатами підготовчого провадження не має права ухвалити рішення про:

- А) направлення обвинувального акта для вирішення питання про підсудність;
- Б) відмову у затвердженні угоди;
- В) застосування до обвинуваченого, який захворів на психічне захворювання, ПЗМХ;
- Г) призначення судового розгляду;
- Д) закриття кримінального провадження;

№ 5. Судовий розгляд має бути призначений не пізніше ____ після постановлення ухвали про його призначення.

- А) 10 днів;
- Б) 5 днів;
- В) 15 днів;
- Г) 7 днів;
- Д) 20 днів.

№ 6. У якій відповіді вказано вид підсудності кримінальних проваджень:

- А) повторна;
- Б) виняткова;
- В) кваліфікована;
- Г) територіальна;
- Д) спільна.

№ 7. У якій відповіді вказано вид підсудності кримінальних проваджень:

- А) повторна;
- Б) виняткова;
- В) кваліфікована;
- Г) персональна;
- Д) спільна.

№ 8. Кого з учасників провадження не викликають на судове засідання на стадії підготовчого провадження:

- А) представника цивільного відповідача;
- Б) потерпілого;
- В) обвинуваченого;
- Г) прокурора;
- Д) свідка.

№ 9. Досудова доповідь представником уповноваженого органу з питань пробації складається з метою:

- А) забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого;
- Б) забезпечення суду інформацією, що характеризує потерпілого;
- В) надання протоколів допиту суду для ознайомлення;
- Г) надання матеріалів кримінального провадження для ознайомлення;
- Д) повідомлення про причини неявки учасників у судові засідання.

№ 10. Яке рішення суд не має право прийняти у підготовчому судовому засіданні?

- А) затвердити угоду або відмовити в затвердженні угоди;
- Б) закрити провадження;

- В) повернути обвинувальний акт, який не відповідає вимогам КПК України;
- Г) направити обвинувальний акт до відповідного суду для визначення підсудності;
- Д) призначити розгляд матеріалів кримінального провадження в апеляційній інстанції.

Розв'яжіть задачу.

1. До суду 3 березня надійшли матеріали про обвинувачення громадянина Рябчука у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 201 КК України. Голова суду доручив провадження судді Федоровій. Суддя призначила підготовче судове засідання на 12 березня. Повідомлення про виклик секретарем судового засідання були надіслані електронною поштою прокурору та захиснику 10 березня.

Чи у відповідності з процесуальним законом діяли голова суду, суддя та секретар судового засідання?

2. Матеріали про обвинувачення громадянина Хмельницького надійшли до суду з підписаною угодою про визнання ним своєї винуватості. У підготовчому судовому засіданні, на яке були викликані обвинувачений, прокурор, потерпілий та його представник, обвинувачений визнав свою винуватість у вчиненні крадіжки мобільного телефона, однак заперечував факт завдання ним легких тілесних ушкоджень і просив суд призначити м'якше покарання, ніж те, що зазначалося в угоді. Суддя ухвалила вирок на підставі угоди та призначила Хмельницькому покарання, передбачене угодою, мотивуючи це тим, що воно не виходить за межі санкції статті КК України.

Чи мала право суддя ухвалювати рішення про затвердження угоди? Назвіть підстави та умови для затвердження угоди про визнання винуватості та для відмови у її затвердженні.

3. Громадянин Коломієць 11 березня вчинив крадіжку ноутбука з квартири, що знаходиться на вул. Собранецькій у м. Ужгороді. 15 березня він в стані алкогольного сп'яніння вчинив грабіж. Встановлено, що о 21.00 годині в м. Мукачевому ним здійснено напад на громадянку Власенко.

Визначте, який суд повинен здійснювати провадження? Як вирішується питання про підсудність, якщо вчинено декілька кримінальних правопорушень?

4. До початку судового розгляду Ужгородським міськрайонним судом справа громадянина Колинича була передана Мукачівському міськрайонному суду у зв'язку з тим, що обвинувачений раніше обіймав посаду судді в Ужгородському міськрайонному суді. Ухвала про це була прийнята головою Ужгородського міськрайонного суду за клопотанням прокурора. Однак Мукачівський міськрайонний суд відмовився прийняти на розгляд справу, мотивуючи це великою навантаженістю суддів.

Проаналізуйте описану ситуацію. Які підстави направлення кримінального провадження з одного суду до іншого?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте процесуальний акт. З'ясуйте, чи відповідає він вимогам кримінального процесуального закону. Якщо необхідно – внесіть корективи.

ПОСТАНОВА **про призначення справи до судового розгляду**

м. Ужгород

2 березня 2016 р.

Суддя Ужгородського міськрайонного суду Гапоненко В. С., розглянувши матеріали кримінального провадження про обвинувачення Жураківської в злочині, передбаченому ч. 3 ст. 185 КК України,

встановив:

Жураківська С. Й. обвинувачується в тому, що 20 лютого 2016 р. вона, таємно проникнувши в квартиру, що знаходиться по вул. Загорській, 83/14, викрала ноутбук.

Справа підсудна Ужгородському міськрайонному суду. Підстав для її закриття чи зупинення немає. Дії обвинуваченої Жураківської С. Й. правильно кваліфіковані за ч. 3 ст. 185 КК України. У справі зібрані необхідні докази для розгляду справи у судовому засіданні. Всі вони є переконливими і достатніми для висновку про вину обвинуваченої. Обвинувальний акт складено відповідно до вимог закону. Запобіжний захід обрано правильно.

Суд постановив:

1. Призначити справу Жураківської Софії Йосипівни за ч. 3 ст. 185 КК України до розгляду у відкритому судовому засіданні о 10.00 год. на 25 березня 2016 р. у залі судових засідань № 2 Ужгородського міськрайонного суду, про що повідомити учасників судового розгляду.
2. У судові засідання викликати: обвинувачену Жураківську С. Й.; потерпілу Ковальчук І. С.; судово-медичного експерта Громову В. К.; свідків, вказаних у списку, доданого до обвинувального акта (а.с. 63).

2. Заповніть таблицю, в якій охарактеризуйте види підсудності.

	Територіальна	Спеціальна	Інстанційна
Види підсудності	...	...	...

3. Випишіть у робочий зошит підстави передачі кримінального провадження з одного суду до іншого.

Теми рефератів, доповідей:

1. Підслідність та підсудність: відмінність понять.
2. Правила інстанційної підсудності відповідно до КПК України та Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 2 червня 2016 р.
3. Досудова доповідь – новела КПК України.

Рекомендована література: 1-3, 30, 31, 71, 89, 102-119, 125, 33, 140-142, 145-147, 155, 158, 718, 179.

ТЕМА 10. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

Ключові терміни та поняття до теми: судовий розгляд; законний склад суду; незмінність складу суду; запасний суддя; безперервність судового розгляду; головуючий; межі судового розгляду; додаткове обвинувачення; зміна обвинувачення; відмова прокурора від підтримання державного обвинувачення; проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції.

Теоретичні питання:

1. Завдання, значення та строки стадії судового розгляду.
2. Законний склад суду. Незмінність складу суду. Запасний суддя.
3. Безперервність судового розгляду.
4. Наслідки нез'явлення на судове засідання його учасників.
5. Обов'язки присутніх у залі судового засідання.
6. Повноваження головуючого.
7. Заходи, що вживаються до осіб, які порушують порядок у судовому засіданні та виявляють неповагу до суду.
8. Дистанційне судове провадження: підстави, умови і порядок проведення.
9. Межі судового розгляду. Підстави та порядок зміни обвинувачення в суді.

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає суть незмінності складу суду?
2. У чому полягає безперервність судового розгляду?
3. Яка роль головуючого у судовому засіданні?
4. Які межі судового розгляду в кримінальному провадженні?
5. Які заходи вживаються до порушників порядку судового засідання?
6. Як забезпечується розумність строку судового розгляду?
7. Які винятки з правила про безперервність судового розгляду встановлені законом?
8. Назвіть особливості судового розгляду за участю запасного судді.
9. Які наслідки заміни суддів зі складу суду?
10. Яка роль головуючого в судовому засіданні?
11. Чи можливий судовий розгляд без участі обвинуваченого?

12. Які наслідки нез'явлення захисника в судове засідання?
13. Чи можливий судовий розгляд без участі прокурора?
14. Чи може суд розглянути цивільний позов у кримінальному провадженні без участі цивільного позивача, відповідача?
15. Чи може суд вийти за межі обвинувачення?
16. Як вирішується питання про додаткове (нове) обвинувачення під час судового розгляду?
17. Які наслідки відкладення судового розгляду?
18. За яких підстав судове провадження може бути здійснене в режимі відеоконференції?
19. Які технічні умови повинні бути дотримані при проведенні судового розгляду в режимі відеоконференції?
20. Які засоби впливу надає закон головному у випадку порушення учасниками порядку засідання та невиконання його розпоряджень?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Судовий розгляд має бути проведений і завершений протягом:

- А) нетривалого часу;
- Б) розумного строку;
- В) 2 місяців;
- Г) 1 місяця;
- Д) 3 місяців.

№ 2. Наслідком неявки у судове засідання обвинуваченого є:

- А) підсудний видаляється із зали судового засідання;
- Б) продовжується розгляд;
- В) накладається штраф;
- Г) відкладається розгляд;
- Д) зупиняється провадження.

№ 3. Яким є процесуальний наслідок заміни одного з суддів із складу суду, що розглядає кримінальне провадження:

- А) суд не має права посилатись на докази, які будуть досліджені у новому складі;
- Б) судовий розгляд розпочинається з початку;
- В) судовий розгляд продовжується з того моменту, коли був відкладений;
- Г) судовий розгляд припиняється, призначається підготовче судове засідання;
- Д) тривалість судового розгляду не повинна перевищувати одного місяця з часу заміни складу суду.

№ 4. Яким процесуальним рішенням визначаються межі судового розгляду?

- А) вироком суду;
- Б) обвинувальним актом;

- В) постановою прокурора;
- Г) ухвалою суду про затвердження обвинувачення;
- Д) повідомленням про підозру.

№ 5. Яке з наведених прав може бути реалізоване лише прокурором?

- А) виступити в судових дебатах;
- Б) застосовувати портативні аудіозаписуючі пристрої;
- В) відмовитись від підтримання державного обвинувачення;
- Г) виступити з останнім словом;
- Д) одержувати копії процесуальних рішень.

№ 6. У якому випадку відкладення судового розгляду не вважається порушенням вимоги про безперервність?

- А) у зв'язку з захворюванням обвинуваченого;
- Б) у зв'язку із закінченням інших проваджень;
- В) у зв'язку з захворюванням підозрюваного;
- Г) у зв'язку з переходом до судових дебатів;
- Д) для забезпечення прибуття захисника, що не з'явився, якщо його участь є обов'язковою;

№ 7. Підставою для усунення прокурором вищої інстанції прокурора від участі у судовому розгляді є:

- А) відсутність тривалого досвіду роботи;
- Б) незгода суду із висуненим обвинуваченням;
- В) наявність скарг учасників провадження;
- Г) недостатня активність у дослідженні доказів;
- Д) відмова в погодженні обвинувального акта зі зміненним обвинуваченням;

№ 8. Як повинен діяти суд у разі висунення прокурором додаткового обвинувачення під час судового розгляду?

- А) роз'яснити потерпілому право підтримувати обвинувачення в раніше пред'явленому обсязі;
- Б) відкласти судовий розгляд на строк, необхідний для підготовки до захисту від додаткового обвинувачення;
- В) продовжити судовий розгляд;
- Г) ухвалити рішення про об'єднання проваджень;
- Д) надати прокурору можливість для короткого викладу обвинувального акта.

№ 9. У якому випадку процесуальна дія в режимі відеоконференції під час судового провадження відбутись не може?

- А) під час проведення судом пред'явлення для впізнання;
- Б) під час розгляду судом питання про скасування запобіжного заходу;
- В) проти цього заперечує прокурор;
- Г) проти цього заперечує обвинувачений, який перебуває поза межами приміщення суду;

Д) під час провадження в суді касаційної інстанції.

№ 10. Головуючий не має повноважень:

- А) заявляти відводи учасникам судового розгляду;
- Б) забезпечувати підтримання порядку в судовому засіданні;
- В) усувати з судового розгляду все, що не має значення для кримінального провадження;
- Г) письмово викласти окрему думку;
- Д) здійснювати керівництво судовим засіданням.

Розв'яжіть задачу.

1. Під час розгляду кримінального провадження щодо 6 осіб у вчиненні умисного вбивства з особливою жорстокістю суд ухвалив рішення про участь запасного судді Куліша, який буде присутнім у залі з наступного судового засідання. Прокурор запропонував на підставі ст. 322 КПК України розгляд відкласти та забезпечити прибуття судді. Головуючий відхилив пропозицію прокурора, вказавши, що суддя Куліш перебуває у цей час у нарадчій кімнаті та зможе брати участь в розгляді не раніше як через два дні.

Чи допускається заміна когось із складу суду під час розгляду справи? Які процесуальні повноваження запасного судді? Дайте правову оцінку ситуації.

2. Під час судового розгляду не задоволений рішенням суду, прокурор почав кидати репліки на адресу судді, звинувачуючи його в необ'єктивності та упередженості. Слідом за прокурором потерпілий також почав висловлювати обурення діями судді та обвинувачував його у несправедливості. Головуючий попередив прокурора і потерпілого, що у випадку продовження порушення ними порядку судового засідання він усуне їх від участі у розгляді.

Яка роль головуючого? Як він мав діяти в описаній ситуації?

3. Під час судового розгляду кримінального провадження про обвинувачення Слюсаренка у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 121 КК України, прокурор вирішив змінити обвинувачення, адже вважав, що Слюсаренко вчинив злочин, передбачений ч. 1 ст. 115 КК. Про зміну обвинувачення прокурор заявив суду клопотання.

Вислухавши думку учасників, суддя вийшов до нарадчої кімнати і виніс ухвалу про відмову в задоволенні клопотання. Обґрунтуванням стало таке: неможливість вийти за межі обвинувачення в сторону погіршення становища Слюсаренка та недотримання прокурором процедури зміни обвинувачення.

Чи має право прокурор змінити обвинувачення в суді? Проаналізуйте описану ситуацію.

4. До Ужгородського міськрайонного суду надійшло клопотання потерпілого Сидора про здійснення судового провадження в режимі

відеоконференції. У клопотанні вказувалось, що потерпілий, який є мешканцем м. Дніпро, внаслідок злочину став інвалідом, тому особисто прибути у м. Ужгород для допиту не може. Обвинувачений та його захисник висловились проти дистанційного допиту. Прокурор підтримав клопотання. Суд, порадившись на місці, постановив ухвалу про проведення допиту потерпілого в режимі відеоконференції, яка була занесена секретарем до журналу судового засідання. Суд доручив Індустріальному районному суду м. Дніпро вчинити необхідні дії, пов'язані з дистанційним судовим провадженням.

За яких умов є можливим проведення процесуальних дій у суді в режимі відеоконференції? Зробіть правовий аналіз ситуації.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризуйте заходи щодо порушників порядку судового засідання, передбачені КПК України, за запропонованою схемою:

№	Учасник кримінального провадження, що порушує порядок судового засідання	Заходи до порушників порядку судового засідання
1.	Захисник	- головуючий робить попередження про відповідальність за неповагу до суду; - притягнення до відповідальності, встановленої законом, при повторному порушенні
2.	Прокурор...	...

2. Заповніть таблицю:

Учасник кримінального провадження	Наслідки нез'явлення в судові засідання	Стаття КПК України
1. Обвинувачений, до якого не застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою	- суд відкладає розгляд, призначає дату нового засідання і вживає заходів до забезпечення прибуття; - має право постановити ухвалу про привід; - має право постановити ухвалу про накладення грошового стягнення...	Ст. 323
2. Прокурор	...	...
3. ...		

Теми рефератів, доповідей:

1. Право на справедливий суд у кримінальному провадженні в аспекті Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.
2. Умови зміни обвинувачення в суді.
3. Процесуальний статус запасного судді в кримінальному провадженні.
4. Роль головуєчого в судовому засіданні.
5. Винятки з правила про безперервність судового розгляду.
6. Дистанційне судове провадження: особливості здійснення.

Рекомендована література: 1-3, 31, 34, 40, 49, 53, 71, 75, 87, 88, 90, 93, 94, 101-120, 125, 133, 138, 140-142, 145-147, 155, 158, 164, 165, 174, 178, 179, 191, 192, 194, 196.

ТЕМА 11. ПРОЦЕДУРА СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

Ключові терміни та поняття до теми: судовий розгляд; з'ясування обставин кримінального провадження та перевірка їх доказами; оголошення складу суду і роз'яснення права відводу; повне фіксування судового розгляду технічними засобами; судові дебати; репліки; останнє слово обвинуваченого.

Теоретичні питання:

1. Структура судового розгляду та її значення.
2. Підготовчі дії в структурі судового розгляду.
3. З'ясування обставин кримінального провадження та перевірка їх доказами: поняття, завдання та особливості.
4. Процесуальний порядок допиту обвинуваченого, потерпілого, свідка. Огляд на місці. Дослідження речових доказів, документів. Проведення інших судово-слідчих дій.
5. Судові дебати, їх значення, порядок і зміст. Репліки учасників судових дебатів.
6. Останнє слово обвинуваченого, його значення.

Питання для самоконтролю:

1. Яке значення має стадія судового розгляду в кримінальному провадженні?
2. З чого розпочинається з'ясування судом обставин кримінального провадження?
3. Як встановлюється порядок дослідження доказів?
4. Який порядок застосування спрощеного судового розгляду?
5. За допомогою яких судово-слідчих дій здійснюється дослідження і перевірка доказів під час судового розгляду?
6. У чому відмінність прямого допиту свідка від перехресного?
7. У якому порядку задаються запитання свідку?

8. У чому полягають особливості повторного і одночасного допиту свідка у суді?
9. Як встановлюється порядок дослідження доказів?
10. У яких випадках може бути призначена експертиза у суді?
11. За яких підстав і щодо яких обставин може бути допитаний експерт у суді?
12. Які умови і порядок проведення огляду на місці?
13. За якими правилами досліджуються речові докази і документи у суді?
14. Чи може бути проведено пред'явлення для впізнання у суді?
15. Чи може суд відновити з'ясування обставин і перевірку їх доказами?
16. Хто з учасників провадження має право брати участь у судових дебатах та у якій послідовності?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. З якою метою проводиться допит експерта у суді?

- А) з метою розв'язання спірних питань між обвинуваченим і адвокатом;
- Б) з метою роз'яснення даного ним висновку;
- В) з метою отримання кваліфікованих відповідей на поставлені запитання;
- Г) з метою визначення осудності чи неосудності особи;
- Д) з метою інформування суду про найновіші досягнення у сфері науки.

№ 2. Що є підставою для зупинення головуючим судових промов учасників судового розгляду?

- А) у промові викладається детальний аналіз усіх досліджених судом доказів;
- Б) учасник надміру затягує тривалість промови;
- В) промова виходять за межі кримінального провадження;
- Г) виступі з цих же питань іншого учасника;
- Д) відмова іншого учасника від участі у дебатах.

№ 3. Хто першим допитує свідка обвинувачення під час прямого допиту?

- А) захисник;
- Б) прокурор;
- В) суддя;
- Г) обвинувачений;
- Д) експерт.

№ 4. Який із вказаних процесуальних документів повинен бути оголошений на початку судового розгляду?

- А) короткий виклад обвинувального акта;
- Б) ухвала про задоволення клопотання прокурора про розгляд додаткового обвинувачення;
- В) позовна заява;
- Г) клопотання прокурора про виклик свідка;
- Д) ухвала про призначення судового розгляду.

№ 5. Навіть вид допиту свідка.

- А) прямий;
- Б) непрямий;
- В) опосередкований;
- Г) безпосередній;
- Д) тривалий.

№ 6. У яких відповідях неправильно вказано суб'єкт, право на відвід якого зобов'язаний роз'яснити головуєчий під час підготовчих дій у судовому розгляді?

- А) секретар судового засідання;
- Б) прокурор;
- В) суддя;
- Г) потерпілий;
- Д) присяжний.

№ 7. Назвіть умову проведення судом спрощеного судового розгляду (без дослідження доказів):

- А) наявність обставин, які встановлені рішенням суду в іншому провадженні;
- Б) необхідність встановлення додаткових обставин;
- В) укладення угоди про примирення між обвинуваченим і потерпілим;
- Г) правильне розуміння учасниками провадження змісту обставин, які ніким не оспорується;
- Д) визнання прокурором недоцільності здійснення провадження.

№ 8. Назвіть етап судового розгляду кримінального провадження:

- А) судові дебати;
- Б) виконання судового рішення;
- В) апеляційне оскарження;
- Г) проведення огляду місця події під час досудового розслідування;
- Д) оголошення перерви.

№ 9. Укажіть випадок відновлення судом з'ясування обставин та перевірки їх доказами в судовому засіданні після його завершення:

- А) в учасників судових дебатів виникла потреба подати нові докази;
- Б) необхідність, на думку суду, змінити обвинувачення на більш м'яке;
- В) неможливість винесення повного тексту судового рішення;
- Г) якщо виникла потреба оголосити розшук обвинуваченого;
- Д) в учасників судового розгляду виникла потреба заявити відвід судді.

№ 10. Які питання не дозволяється ставити під час прямого допиту?

- А) контрольні;
- Б) уточнювальні;

- В) доповнюючі;
- Г) навідні;
- Д) конкретні.

Розв'яжіть задачу.

1. У судовому засіданні було встановлено, що копію обвинувального акта обвинуваченому Копчі вручено в день розгляду.

Головуючий роз'яснив Копчі право на одержання копії обвинувального акта не пізніше, як за три доби до дня судового розгляду, а також заявив, що справа може бути розглянута лише за наявності згоди Копчі.

Проаналізуйте, як регламентується питання часу вручення обвинувального акта в таких нормативно-правових актах:

- КПК України 1960 р. (ст. 254);
- КПК України 2012 р. (ст. 293);
- Постанові Пленуму ВСУ «Про додержання судами України процесуального законодавства, яке регламентує судовий розгляд кримінальних справ» від 27 грудня 1985 р. (п. 9).

Чи правильним є роз'яснення головуючого?

2. Справа про обвинувачення громадянина Савченка у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України, була призначена до розгляду на 10 год. 20 лютого. Суддя відкрив судове засідання, перевірів, хто з учасників з'явився. Попередивши викликаних свідків про відповідальність за відмову від давання показань, суддя видалив їх із зали. Потім він встановив особу обвинуваченого, всіх учасників судового розгляду та опитав їх, чи довіряють вони йому розглянути справу. Одержавши позитивну відповідь, суддя оголосив про початок дослідження обставин справи та перевірку їх доказами і запропонував по черзі прокурору, захиснику дати свої пропозиції щодо встановлення порядку дослідження доказів.

Чи було допущено порушення головуючим порядку проведення підготовчої частини? Якщо так, то в чому воно полягає?

3. Під час розгляду справи, суддя запропонував провести огляд місця події, оскільки в показаннях потерпілої та обвинуваченого є істотні суперечності. Місце огляду знаходилось на відстані 27 км. від суду. Прокурор, адвокат, потерпіла та її представник не заперечували. Обвинувачений також не заперечував, але вважав, що необхідності у виїзді на місце події немає, оскільки в матеріалах є складений слідчим протокол огляду.

Транспорту, який би доставив обвинуваченого, не було, тому суд ухвалив рішення провести огляд без його участі. Крім того, секретар судового засідання попросив головуючого відпустити його, оскільки йому необхідно забрати з дитячого садка дитину.

Який порядок огляду на місці? Чи у відповідності із чинним кримінальним процесуальним законом була проведена названа дія?

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть письмову схему послідовності дій суду в підготовчій частині судового розгляду.
2. Підготуйте письмово останнє слово обвинуваченого у кримінальному провадженні про обвинувачення у вчиненні крадіжки за попередньою змовою групою осіб (ч. 2 ст. 185 КК України). Якщо вказаних обставин недостатньо – додайте необхідні на свій розсуд.
3. Підготуйте письмово промову в судових дебатах захисника обвинуваченого у вчиненні злочину, передбаченого ст. 123 КК України (умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання).
4. Визначте послідовність запитань учасників обвинуваченому під час його допиту у судовому засіданні: цивільний відповідач; суд; прокурор; цивільний позивач; інший обвинувачений.

Теми рефератів, доповідей:

1. Повне фіксування судового розгляду технічними засобами.
2. Огляд на місці під час судового розгляду.
3. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого у судовому засіданні.
4. Правила прямого та перехресного допиту свідка.

Рекомендована література: 1-3, 14, 34, 56, 71, 75, 76, 80, 81, 87, 93, 94, 100, 102-119, 125, 132, 133, 140-142, 145-147, 155, 158, 164, 165, 174, 178, 179, 191, 192, 194, 196-204, 208.

ТЕМА 12. СУДОВІ РІШЕННЯ

Ключові терміни та поняття до теми: судові рішення; вирок; ухвала; таємниця наради суддів; законність, обґрунтованість, вмотивованість, обов'язковість, преюдиційність судового рішення; вступна, мотивувальна, резолютивна частина судового рішення; виправдувальний, обвинувальний вирок; окрема думка судді.

Теоретичні питання:

1. Поняття, значення і види судових рішень.
2. Властивості судового рішення.
3. Вирок суду: підстави ухвалення, форма, зміст та види.
4. Ухвала суду: форма, зміст та види.
5. Порядок постановлення та проголошення рішення. Таємниця наради суддів. Окрема думка судді.
6. Виправлення описок і очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні.
7. Роз'яснення судового рішення.

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає обов'язковість судового рішення?
2. Які є види вироків?
3. Які є види обвинувального вироку?
4. Які підстави для постановлення виправдувального вироку?
5. Чи має значення підстава постановлення виправдувального вироку для вирішення цивільного позову?
6. Який порядок наради суддів під час постановлення вироку?
7. У чому полягає таємниця нарадчої кімнати та яке її значення?
8. Які питання вирішуються судом під час постановлення вироку?
9. Що таке окрема думка судді та яке її процесуальне значення?
10. Який порядок підписання судового рішення?
11. Який наслідок непідписання судового рішення одним із суддів?
12. Який порядок проголошення судового рішення?
13. Як проголошується вирок, коли обвинувачений не володіє мовою, якою здійснюється провадження?
14. Які питання можуть бути вирішені одночасно з постановленням вироку?
15. Що таке преюдиційність судового рішення?
16. Який зміст ухвали, що викладається окремим документом?
17. Які є види ухвал?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Властивістю судового рішення є:

- А) вмотивованість;
- Б) законність;
- В) обґрунтованість;
- Г) справедливість;
- Д) усі наведені варіанти.

№ 2. До властивостей вироку не належить:

- А) обґрунтованість;
- Б) вмотивованість;
- В) обов'язковість;
- Г) преюдиційність;
- Д) правдоподібність.

№ 3. Підставою для постановлення виправдувального вироку є:

- А) укладення угоди про примирення між обвинуваченим і потерпілим;
- Б) відсутність скарги потерпілого у провадженні приватного обвинувачення;
- В) однобічність і неповнота досудового розслідування;
- Г) відсутність події кримінального правопорушення;
- Д) смерть обвинуваченого.

№ 4. Яке питання вирішуються судом при ухваленні вироку?

- А) чи є підстави для перекваліфікації правопорушення на менш тяжке;
- Б) чи немає підстав для зупинення кримінального провадження;
- В) чи підлягає обвинувачений покаранню за вчинене ним кримінальне правопорушення;
- Г) чи є підстави для перекваліфікації правопорушення на більш тяжке;
- Д) чи підлягають задоволенню претензії цивільного відповідача.

№ 5. Хто роз'яснює зміст рішення, порядок і строк його оскарження?

- А) прокурор;
- Б) слідчий суддя;
- В) секретар судового засідання;
- Г) головуєчий;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 6. Протягом якого часу повинен бути складений повний текст ухвали, якщо її складання вимагає значного часу?

- А) не пізніше 5 діб із дня оголошення резолютивної частини;
- Б) не пізніше 10 днів із дня оголошення резолютивної частини;
- В) не пізніше 5 діб із дня оголошення вступної частини;
- Г) не пізніше 10 діб із дня оголошення мотивувальної частини;
- Д) не пізніше 5 діб із дня оголошення мотивувальної частини.

№ 7. Хто має право скласти окрему думку?

- А) обвинувачений, який не погоджується з рішенням;
- Б) кожен суддя з колегії суддів;
- В) прокурор вищої інстанції;
- Г) Генеральний прокурор;
- Д) тільки головуєчий.

№ 8. У резолютивній частині вироку зазначаються:

- А) рішення щодо процесуальних витрат;
- Б) дата та місце його ухвалення;
- В) назва та склад суду;
- Г) найменування (номер) кримінального провадження;
- Д) сторони кримінального провадження.

№ 9. За чією ініціативою суд має право виправити допущені в судовому рішенні описки, очевидні арифметичні помилки?

- А) за власною ініціативою;
- Б) за заявою потерпілого;
- В) за заявою обвинуваченого;
- Г) за заявою цивільного позивача;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 10. Суд роз'яснює своє рішення, якщо воно:

- А) містить арифметичні помилки;
- Б) містить описки;
- В) є незрозумілим;
- Г) не влаштовує обвинуваченого;
- Д) викликає підозру в об'єктивності постановлення.

Розв'яжіть задачу.

1. Після виходу з нарадчої кімнати суддя проголосив вступну частину ухвали і пояснив, що повний текст буде складений згодом. Про час оголошення повного тексту ухвали секретар судового засідання повідомить по телефону потерпілого, прокурора, обвинуваченого та його захисника. Учасники погодилися, а прокурор заперечив, однак його думка судом не була врахована.

Чи були допущені порушення кримінального процесуального закону?

2. Громадянин Гринюк обвинувачувався у тому, що, керуючи автомобілем, не зауважив, як до нього наблизився потерпілий. Була ожеледь, і при гальмуванні задня частина кузова вдарила потерпілого. Від одержаних тілесних ушкоджень останній помер. Суд дійшов висновку, що Гринюк не порушив правил дорожнього руху, і ухвалив виправдувальний вирок за недоведенням участі обвинуваченого у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України. Суд також відмовив у задоволенні цивільного позову, заявленого дружиною померлого.

Які підстави для ухвалення виправдувального вироку? Чи правильно суд визначив підставу виправдання? Чи впливають підстави виправдання на вирішення цивільного позову в кримінальному провадженні?

3. Томаша, якого звинувачували у розкраданні майна на суму 6000 грн. та у службовій недбалості із заподіянням шкоди на суму 15000 грн., вироком суду було виправдано за відсутністю у його діях складу злочину та недоведеністю його участі у вчиненні злочину. Заявлений до Томаша цивільний позов суд залишив без розгляду.

Чи правильно діяв суд у наведеній ситуації?

Завдання для самостійної роботи студента:

1. З яких частин повинна складатися окрема думка судді? Підготуйте зразок такого процесуального документу.

2. У Єдиному реєстрі судових рішень знайдіть, роздрукуйте та проаналізуйте обвинувальний вирок у справі про вбивство.

3. У Єдиному реєстрі судових рішень знайдіть, роздрукуйте та проаналізуйте виправдувальний вирок у справі про крадіжку.

Теми рефератів, доповідей:

1. Виправдувальний вирок у кримінальному провадженні.

2. Вирок суду та основні вимоги до його складання.
3. Порядок постановлення та проголошення судового рішення за КПК України.
4. Набрання судовим рішенням законної сили.

Рекомендована література: 1-3, 13, 93, 102-119, 125, 133, 140-142, 145-147, 155, 165, 175, 176, 178, 179, 206.

ТЕМА 13. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПРИСЯЖНИХ

Ключові терміни та поняття до теми: суд присяжних; моделі суду присяжних; присяжний; відбір присяжних; приведення присяжних до присяги; усунення присяжного; порядок наради і голосування в суді присяжних.

Теоретичні питання:

1. Правова модель суду присяжних в Україні
2. Підстави для розгляду в суді присяжних.
3. Особи, які можуть бути присяжними.
4. Формування списків присяжних. Виклик присяжних до суду.
5. Права та обов'язки присяжних.
6. Підстави, порядок звільнення та усунення присяжного.
7. Порядок наради і голосування в суді присяжних.

Питання для самоконтролю:

1. Який процесуальний статус присяжного?
2. Якими є підстави для відводу присяжного в кримінальному провадженні?
3. Які справи розглядаються судом присяжних?
4. Як ухвалюється рішення судом присяжних у класичній (англо-американській) моделі?
5. Які вимоги до присяжного передбачені Законом України «Про судоустрій та статус суддів»?
6. Хто не може бути включений до списку присяжних?
7. Як здійснюється виклик присяжних до суду?
8. Як вирішуються питання під час наради і голосування в суді присяжних?
9. Які обов'язки присяжного?
10. Кому забороняється спілкуватися з присяжними інакше, ніж у порядку, передбаченому КПК України?
11. Хто керує нарадою суду присяжних?
12. У яких випадках присяжний має право утримуватися від голосування?
13. Які підстави для усунення присяжного від подальшої участі в судовому розгляді?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Де утворюється суд присяжних?

- А) при місцевому загальному суді першої інстанції;
- Б) при місцевому загальному суді апеляційної інстанції;
- В) у ВСУ;
- Г) у КСУ;
- Д) у касаційній інстанції.

№ 2. Провадження судом присяжних може здійснюватися щодо:

- А) тяжких злочинів;
- Б) злочинів невеликої тяжкості;
- В) злочинів проти власності;
- Г) злочинів, за які передбачене покарання у виді довічного позбавлення волі;
- Д) особливо тяжких злочинів.

№ 3. Хто повинен роз'яснити право на суд присяжних?

- А) слідчий суддя;
- Б) прокурор;
- В) слідчий;
- Г) потерпілий;
- Д) голова суду.

№ 4. Коли обвинувачений має право заявити клопотання про розгляд кримінального провадження стосовно нього судом присяжних?

- А) під час касаційного оскарження;
- Б) під час допиту;
- В) під час повідомлення про підозру;
- Г) під час апеляційного оскарження;
- Д) під час підготовчого судового засідання.

№ 5. За скільки днів до судового засідання письмовий виклик має бути вручений присяжному?

- А) не пізніше ніж за 3 дні;
- Б) не пізніше ніж за 5 днів;
- В) не пізніше ніж за 10 днів;
- Г) не пізніше ніж за 7 днів;
- Д) не пізніше ніж за 2 дні.

№ 6. Скільки відбирається запасних присяжних?

- А) 2;
- Б) 3;
- В) 1;
- Г) жодного;
- Д) 1, а за клопотанням обвинуваченого – 2.

№ 7. Назвіть склад суду присяжних:

- А) три професійні судді та два присяжні;
- Б) два професійні судді та три присяжні;
- В) два професійні судді та два присяжні;
- Г) три професійні судді та три присяжні;
- Д) 12 присяжних.

№ 8. Як вирішуються питання під час наради і голосування судом присяжних?

- А) суддями;
- Б) головою суду;
- В) 2/3 голосів;
- Г) 1/2 голосів;
- Д) простою більшістю голосів.

№ 9. Скільки осіб викликає секретар судового засідання для проведення відбору присяжних?

- А) 12;
- Б) 3;
- В) 5;
- Г) 7;
- Д) 10.

№ 10. Яке з прав присяжного названо неправильно?

- А) брати участь у дослідженні всіх доказів у судовому засіданні;
- Б) робити нотатки під час судового засідання;
- В) з дозволу головуючого ставити запитання обвинуваченому;
- Г) заявити відвід головуючому;
- Д) просити головуючого роз'яснити норми закону, що підлягають застосуванню.

Розв'яжіть задачу.

1. Під час судового розгляду в апеляційному суді прокурор подав клопотання про продовження тримання обвинуваченого під вартою. Суд у складі трьох суддів і двох присяжних, враховуючи те, що обвинувачений був раніше судимим, не має постійного місця проживання та обвинувачується у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 115 КК України, продовжив строк тримання під вартою ще на 4 місяці.

Проаналізуйте наведену ситуацію на предмет відповідності вимогам кримінального процесуального закону.

2. Після того, як обвинувачений у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України, виступив з останнім словом, головуючий оголосив про вихід до нарадчої кімнати. У нарадчій кімнаті один із присяжних ставив на

обговорення питання, які вирішуються при ухваленні вироку. Після цього було проведене голосування. Два професійні судді та три присяжні отримали бюлетені та проголосували, вкинувши їх у скриньку для бюлетенів. Підрахунок здійснював присяжний, призначений головою. Двоє суддів проголосували за те, що обвинувачений винний, а присяжні наполягали на його невинуватості. Однак головуючий пояснив, що судді краще знають закон і присяжні повинні прийняти позицію професіоналів. Двоє присяжних переголосували і визнали винним обвинуваченого, а третій присяжний написав окрему думку, яку зачитав у судовому засіданні.

Дайте правовий аналіз ситуації.

Завдання для самостійної роботи студента:

1. Заповніть таблицю:

Права присяжних	Обов'язки присяжних
1....	1....
...	...

2. Випишіть у робочий зошит порядок відбору присяжних.

3. Порівняйте правові моделі суду присяжних. Обґрунтуйте, яка з них діє в Україні.

Теми рефератів, доповідей:

1. Присяжний – суб'єкт кримінальних процесуальних відносин.
2. Правова модель суду присяжних в Україні.
3. Усунення і звільнення присяжного: відмінності.

Рекомендована література: 1-3, 100, 102-119, 125, 133, 140-142, 145-147, 155, 178, 179.

ТЕМА 14. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

Ключові терміни та поняття до теми: апеляційне провадження; строки апеляційного оскарження; апеляційна скарга; апеляційний розгляд; заперечення на апеляційну скаргу; відмова від апеляційної скарги; зміна і доповнення апеляційної скарги; межі перегляду судом апеляційної інстанції; неповнота судового розгляду; невідповідність висновків суду, викладених у судовому рішенні, фактичним обставинам кримінального провадження; істотне порушення вимог кримінального процесуального закону; неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність.

Теоретичні питання:

1. Поняття та значення апеляційного провадження.

2. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.
3. Суб'єкти права на апеляційне провадження.
4. Вимоги до апеляційної скарги. Доповнення, зміна і відмова від апеляційної скарги. Заперечення на апеляційну скаргу.
5. Строки і межі апеляційного оскарження.
6. Порядок апеляційного розгляду.
7. Види рішень, які може ухвалити суд апеляційної інстанції.

Питання для самоконтролю:

1. Чи може бути предметом апеляційного перегляду винесена судом першої інстанції ухвала щодо порядку дослідження доказів?
2. Які суди уповноважені здійснювати перевірку судових рішень в апеляційному порядку?
3. Що таке апеляційна скарга?
4. До якого суду подається апеляційна скарга?
5. Як повинен вчинити суддя, одержавши апеляційну скаргу, що надійшла з пропуском строку на апеляційне оскарження?
6. Розкрийте зміст поняття «заперечення на апеляційну скаргу».
7. Протягом якого часу з моменту ознайомлення з апеляційною скаргою, заінтересовані особи мають право подати свої заперечення?
8. До якого моменту особа, яка подала апеляційну скаргу, має право доповнити, змінити або відмовитися від неї?
9. Які порушення вимог кримінального процесуального закону вважаються істотними?
10. Коли судові рішення вважається таким, що не відповідає фактичним обставинам кримінального провадження?
11. Назвіть рішення, які має право прийняти суд апеляційної інстанції за результатами розгляду.
12. Який судовий розгляд визнається неповним?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Яке судові рішення може бути оскаржено в апеляційному порядку?

- А) судові рішення касаційної інстанції;
- Б) усна ухвала;
- В) судові рішення апеляційної інстанції;
- Г) ухвала слідчого судді, у випадках, передбачених КПК України;
- Д) вердикт присяжних.

№ 2. Яке судові рішення може бути оскаржено в апеляційному порядку?

- А) рішення суду за нововиявленими обставинами;
- Б) вирок апеляційної інстанції;
- В) ухвала суду першої інстанції про застосування ПЗВХ;

- Г) постанова суду касаційної інстанції;
- Д) постанова Пленуму ВСУ.

№ 3. Коли може бути подано апеляційну скаргу на ухвалу суду першої інстанції про закриття кримінального провадження?

- А) протягом 5 днів із дня її оголошення;
- Б) протягом 10 днів із дня її оголошення;
- В) протягом 7 днів із дня набрання нею чинності;
- Г) протягом 30 днів із дня набрання нею чинності;
- Д) протягом 7 днів із дня її оголошення.

№ 4. У якій відповіді неправильно вказано рішення суду апеляційної інстанції за результатами апеляційного розгляду?

- А) залишити вирок або ухвалу без змін;
- Б) змінити вирок або ухвалу;
- В) скасувати вирок повністю чи частково та ухвалити новий вирок;
- Г) скасувати ухвалу повністю чи частково та ухвалити нову ухвалу;
- Д) направити справу на новий розгляд в суд апеляційної інстанції.

№ 5. Хто не має права на апеляційне оскарження?

- А) цивільний відповідач;
- Б) свідок;
- В) обвинувачений;
- Г) прокурор;
- Д) особа, щодо якої вирішувалося питання про застосування ПЗВХ.

№ 6. Хто не має права на апеляційне оскарження?

- А) потерпілий;
- Б) секретар судового засідання;
- В) захисник;
- Г) обвинувачений;
- Д) цивільний відповідач.

№ 7. Апеляційну скаргу на ухвалу про застосування ПЗВХ може бути подано протягом ____ з дня проголошення.

- А) 20 днів;
- Б) 30 днів;
- В) 15 днів;
- Г) 5 днів;
- Д) 10 днів.

№ 8. Протягом якого строку з моменту отримання ухвали про залишення апеляційної скарги без руху особа, яка подала апеляційну скаргу, повинна усунути її недоліки?

- А) не більше 15 днів;
- Б) 3 доби;
- В) один місяць;
- Г) не більше 7 діб;
- Д) не більше 5 днів.

№ 9. Особа, яка подала апеляційну скаргу, має право змінити та/або доповнити її:

- А) до початку судового слідства;
- Б) до закінчення строків на апеляційне оскарження;
- В) до видалення суду в нарадчу кімнату для ухвалення рішення;
- Г) до початку апеляційного розгляду;
- Д) до моменту подання апеляційної скарги прокурором.

№ 10. Назвіть випадок обов'язкового виклику обвинуваченого в апеляційний суд?

- А) для давання пояснень;
- Б) якщо це сприятиме захисту його прав та законних інтересів;
- В) за клопотанням прокурора;
- Г) якщо в апеляційній скарзі ставиться питання про погіршення його становища;
- Д) якщо це необхідно для встановлення істини.

Розв'яжіть задачу.

1. Громадянин Савчук був засуджений на два роки позбавлення волі. За три дні до закінчення строку на апеляційне оскарження в апеляційний суд надійшла скарга його дружини, яка просила змінити призначене покарання на таке, що не пов'язане з позбавленням волі, посилаючись на те, що без батька залишились двоє малолітніх дітей.

Савчук після ознайомлення зі скаргою написав заперечення на неї, зазначивши, що він бажає відбувати призначене покарання.

Назвіть суб'єктів права на апеляційне оскарження. Чи підлягає розгляду апеляційна скарга?

2. Захисник вирішив подати апеляційну скаргу, в якій довести, що Іванчука засуджено незаконно, і просити суд апеляційної інстанції вирок скасувати, а провадження закрити. Повідомивши про це Іванчука, який знаходився під вартою, адвокат дізнався, що вирок підзахисний оскаржувати не бажає і вимагає від адміністрації слідчого ізолятора негайного відправлення до місця відбування покарання. Незважаючи на це, захисник подав скаргу.

Дайте правовий аналіз ситуації.

3. Громадянина Власенка, який має судимість за ч. 3 ст. 289 КК України, засуджено на десять років позбавлення волі з конфіскацією майна.

Призначаючи покарання, суд урахував ступінь тяжкості вчиненого злочину, відомості про особу підсудного і обставини, що обтяжують покарання. Обставини, що пом'якшують покарання, судом не були враховані. Однак із матеріалів вбачається, що Власенко вчинив злочин у неповнолітньому віці, щиро розкався, матеріальної шкоди злочином заподіяно не було, оскільки транспортний засіб був повернений власникові. Ці обставини відзначив захисник у апеляційній скарзі.

Яке рішення, на Вашу думку, ухвалить апеляційний суд?

Завдання для самостійної роботи:

1. Схематично і поетапно зобразіть порядок апеляційного розгляду.
2. Підготуйте заперечення на апеляційну скаргу.
3. Ознайомтеся зі зразком апеляційної скарги.

Апеляційний суд Закарпатської області

Підозрюваного Пилипенка Петра Васильовича

89300, Закарпатська обл., м. Свалява,
вул. Петрова, буд. 30, кв. 33
інші засоби зв'язку відсутні

Захисника підозрюваного, адвоката

Чундак Маріанни Володимирівни

89300, Закарпатська обл.,
вул. Головна, 35, каб. 5
Тел.0996327000

АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА

**на ухвалу Свалявського районного суду Закарпатської області
від 30. 04. 2016 р. у справі №306/0000/13-к**

Свалявським районним судом Закарпатської області 30. 04. 2016 р. оголошено ухвалу по справі №306/0000/13-к і вирішено застосувати до Пилипенка П. В. запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

Ми вважаємо, що обраний запобіжний захід є занадто суворим.

Підставою застосування запобіжного заходу є наявність обґрунтованої підозри у вчиненні особою кримінального правопорушення, а також ризиків, які дають достатні підстави слідчому судді, суду вважати, що підозрюваний може здійснити дії, передбачені ч. 1 ст. 177 КПК України.

Підозрюваний не має на меті ухилятися від кримінальної відповідальності. Також немає підстав вважати, що він продовжуватиме злочинну діяльність. Пилипенко П. В. є приватним підприємцем, має постійне місце роботи та проживання.

За вчинений раніше злочин він повністю відбув покарання, строк для погашення судимості минув, отже Пилипенко П. В. вважається таким, що не має судимості. Підозрюваний стверджує, що сприятиме у з'ясуванні обставин справи, так як особисто зацікавлений у тому, щоб справа якнайшвидше завершилася.

Підозрюваний бажає брати участь у апеляційному розгляді скарги, так як особисто прагне пояснити суду помилковість висновків суду першої інстанції щодо обрання до нього такого суворого запобіжного заходу та просить викликати його в судове з'єднання.

Відповідно до вищевикладеного, керуючись ст.ст. 395, 396, 398 КПК України,

ПРОСИМО СУД:

1. Постановити ухвалу про відкриття апеляційного провадження.
2. Скасувати ухвалу Свалявського районного суду Закарпатської області від 30. 04. 2016 р. у справі №306/0000/13-к про обрання запобіжного заходу – тримання під вартою та ухвалити нову, якою обрати Пилипенку Петрові Васильовичу запобіжний захід у вигляді особистого зобов'язання.

Додаток:

1. Копія доручення.
2. Копія ордеру.

31 квітня 2016 р.

Підозрюваний
Захисник

_____/ П. В. Пилипенко
_____/ М. В. Чундак

Теми рефератів, доповідей:

1. Підстави для скасування або зміни вироку апеляційним судом.
2. Письмове апеляційне провадження.
3. Межі перегляду судом апеляційної інстанції.
4. Судові рішення суду апеляційної інстанції.

Рекомендована література: 1-3, 34, 40, 63, 64, 71, 75, 80, 93, 94, 100, 102-119, 125, 126, 133, 136, 140-142, 145-147, 155, 156, 159, 164, 174, 178, 179, 208.

ТЕМА 15. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

Ключові терміни та поняття до теми: касаційне оскарження; касаційна скарга; касаційне провадження; касаційний розгляд; заперечення на касаційну скаргу; межі перегляду судом касаційної інстанції; письмове касаційне провадження.

Теоретичні питання:

1. Поняття та значення касаційного провадження.
2. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
3. Суб'єкти права на касаційне оскарження.
4. Вимоги до касаційної скарги. Доповнення, зміна і відмова від касаційної скарги.
5. Порядок і строки касаційного оскарження.
6. Касаційний розгляд та межі перегляду судом касаційної інстанції.
7. Види рішень, які може ухвалити суд касаційної інстанції.

Питання для самоконтролю:

1. Які завдання стадії касаційного провадження?
2. Хто має право на касаційне оскарження?
3. До якого суду подається касаційна скарга?
4. Назвіть рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
5. Що таке касаційна скарга та який її зміст?
6. Ким може бути оскаржений вирок суду першої інстанції на підставі угоди після його перегляду в апеляційному порядку?
7. Протягом якого часу суд касаційної інстанції відкриває провадження?
8. За яких підстав постановляється ухвала про залишення касаційної скарги без руху?
9. За яких підстав касаційна скарга повертається?
10. У чому полягає підготовка касаційного розгляду суддею-доповідачем?
11. Хто має право подати заперечення на касаційну скаргу?
12. У яких межах здійснюється перегляд судом касаційної інстанції?
13. Хто першим висловлює свої доводи під час касаційного розгляду?
14. У чому суть письмового касаційного провадження?
15. Які підстави для скасування або зміни рішення судом касаційної інстанції?
16. Які рішення може прийняти суд касаційної інстанції?
17. Куди направляються матеріали кримінального провадження після закінчення касаційного провадження?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Протягом якого строку після закінчення касаційного провадження матеріали кримінального провадження направляються до суду першої інстанції?

- А) не пізніше 5 днів;
- Б) не пізніше 3 днів;
- В) не пізніше 2 днів;
- Г) не пізніше 10 днів;
- Д) не пізніше 7 днів.

№ 2. До якого суду подається касаційна скарга?

- А) безпосередньо до суду касаційної інстанції;

- Б) правильна відповідь відсутня;
- В) до суду апеляційної інстанції;
- Г) до суду першої інстанції;
- Д) до місцевого загального суду, де справа розглядалася вперше.

№ 3. Яке рішення може бути оскаржене в касаційному порядку?

- А) вирок суду першої інстанції після перегляду в апеляційному порядку;
- Б) обвинувальний вирок, що не набрав законної сили;
- В) виправдувальний вирок, що не набрав законної сили;
- Г) ухвала про застосування ПЗВХ, що не набрала законної сили;
- Д) ухвала про застосування ПЗМХ, що не набрала законної сили.

№ 4. Хто може подати касаційну скаргу?

- А) засуджений;
- Б) виправданий;
- В) підозрюваний;
- Г) цивільний відповідач;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 5. Хто може подати касаційну скаргу?

- А) цивільний відповідач;
- Б) законний представник цивільного відповідача;
- В) представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження;
- Г) прокурор;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 6. Назвіть строк подання касаційної скарги:

- А) 2 місяці;
- Б) 3 місяці;
- В) 1 місяць;
- Г) протягом розумного строку;
- Д) 30 днів.

№ 7. Хто має право подати заперечення на касаційну скаргу?

- А) прокурор;
- Б) свідок;
- В) секретар судового засідання;
- Г) судовий розпорядник;
- Д) суддя, що здійснював розгляд в суді апеляційної інстанції.

№ 8. У якій формі подається касаційна скарга?

- А) у письмовій;
- Б) в усній;
- В) у письмовій формі й підлягає нотаріальному посвідченню;

- Г) у письмовій формі й підлягає посвідченню секретарем судового засідання;
- Д) у письмовій формі й підлягає посвідченню суддею, рішення якого оскаржується.

№ 9. Протягом якого часу суд касаційної інстанції відкриває касаційне провадження з дня надходження касаційної скарги?

- А) 15 днів;
- Б) 10 днів;
- В) 3 дні;
- Г) 5 днів;
- Д) правильна відповідь відсутня.

№ 10. Які повноваження має суд касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги?

- А) залишити судові рішення без змін, а касаційну скаргу – без задоволення;
- Б) скасувати рішення і призначити новий розгляд у суді першої інстанції;
- В) скасувати судові рішення і закрити кримінальне провадження;
- Г) змінити судові рішення;
- Д) усі відповіді правильні.

Розв'яжіть задачу.

1. 16 травня 2016 р. під час підготовки касаційного розгляду суддя-доповідач без виклику сторін надіслав учасникам копії ухвали про відкриття провадження, постановленої 4 травня 2016 р. Засуджений, що тримався під вартою, виявив бажання взяти участь у касаційному розгляді й заявив про це клопотання. Суддя відмовив.

Чи були допущені порушення кримінального процесуального закону?

2. Законний представник виправданого подав касаційну скаргу на ухвалу про застосування ПЗМХ до суду першої інстанції. Суд касаційної інстанції відмовив у задоволенні скарги, мотивуючи тим, що судові рішення не переглядалось в апеляційному порядку.

Чи правомірні дії суду касаційної інстанції? Які судові рішення можуть бути оскаржені в касаційному порядку?

3. Прокурор, не задоволений тим, що апеляційний суд рішенням від 14 вересня 2016 р. залишив вирок міськрайонного суду без змін, вирішив його оскаржити. 18 грудня 2016 р. він подав касаційну скаргу до суду апеляційної інстанції, де знаходилися матеріали кримінального провадження. Суд касаційної інстанції залишив касаційну скаргу без руху в зв'язку з тим, що вона подана після закінчення строку касаційного оскарження.

Чи правильні дії суду та прокурора?

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть касаційну скаргу на рішення апеляційного суду. Використовуйте нижченаведені відомості, а якщо їх не достатньо – додайте свої, на власний розсуд.

Іванчук І. В. визнаний винним у вчиненні злочину, що передбачений п. 4 ч. 2 ст. 115 КК України, та до нього застосовані ПЗМХ. Захисник Іванчука І. В. стверджував, що ознака особливої жорстокості не може стосуватись діянь, вчинених неосудними особами. Його підзахисний хворий, тому до нього не можуть бути застосовані положення про прямий умисел або свідому особливу жорстокість. Захисник вважає, що дії необхідно кваліфікувати як вбивство, передбачене ч. 1 ст. 115 КК України.

2. Розкрийте зміст ухвали суду касаційної інстанції. Заповніть таблицю:

Назва частини ухвали	Зміст
1. Вступна частина	- дата і місце її постановлення; - назва суду касаційної інстанції...
2. ...	
3. ...	

Теми рефератів, доповідей:

1. Процесуальний статус суду касаційної інстанції відповідно до КПК України та Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 2 червня 2016 р.
2. Ухвала суду касаційної інстанції: форма та зміст.
3. Підстави для подання касаційної скарги: загальна характеристика.

Рекомендована література: 1-3, 40, 63, 64, 71, 75, 80, 93, 94, 100, 102-119, 125, 133, 136, 140-142, 145-147, 155, 156, 159, 164, 174, 178, 179, 208.

ТЕМА 16. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ ВЕРХОВНИМ СУДОМ УКРАЇНИ

Ключові терміни та поняття до теми: перегляд судових рішень ВСУ; заява про перегляд судового рішення ВСУ; підготовка до перегляду судового рішення у ВСУ; постанова ВСУ; обов'язковість судових рішень ВСУ.

Теоретичні питання:

1. Поняття, завдання та підстави перегляду судових рішень ВСУ.
2. Вимоги до заяви про перегляд судового рішення ВСУ та строк її подання.
3. Порядок розгляду справи ВСУ.
4. Повноваження ВСУ за результатами перегляду судового рішення.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть підстави для перегляду судових рішень ВСУ.
2. Які суб'єкти мають право на звернення про перегляд судових рішень ВСУ?
3. Чи є перешкодою для перегляду справи ВСУ відбуття покарання або смерть засудженого?
4. До якого суду подається заява про перегляд судового рішення?
5. Навіть випадки, коли заява повертається заявнику.
6. Ким вирішується питання про допуск справи до провадження?
7. У чому полягає підготовка до перегляду судового рішення ВСУ?
8. Як обирається суддя-доповідач для перегляду судового рішення ВСУ?
9. Які повноваження ВСУ за наслідками розгляду справи?
10. За яких підстав ВСУ відмовляє у задоволенні заяви?
11. У чому полягає обов'язковість судових рішень ВСУ?
12. Де оприлюднюються постанови ВСУ?
13. Протягом якого строку подається заява про перегляд рішення ВСУ?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Підставами для перегляду судових рішень ВСУ є:

- А) неоднакове застосування судом касаційної інстанції однієї і тієї самої норми права, передбаченої законом України про кримінальну відповідальність, у подібних правовідносинах, що зумовило ухвалення різних за змістом судових рішень;
- Б) неоднакове застосування судом касаційної інстанції однієї і тієї самої норми права, передбаченої КПК України, що зумовило ухвалення різних за змістом судових рішень;
- В) невідповідність судового рішення суду касаційної інстанції висновку щодо застосування норм права, викладеному в постанові ВСУ;
- Г) встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні справи судом;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 2. Хто має право на звернення про перегляд судових рішень ВСУ?

- А) виправданий;
- Б) підозрюваний;
- В) обвинувачений;
- Г) засуджений;
- Д) всі відповіді правильні.

№ 3. Хто не має права на звернення про перегляд судових рішень ВСУ?

- А) прокурор;
- Б) законний представник неповнолітнього;
- В) захисник неповнолітнього;

- Г) неповнолітній, щодо якого вирішувалося питання про застосування ПЗВХ;
- Д) свідок.

№ 4. До якого суду подається заява про перегляд судового рішення?

- А) до місцевого загального суду, де розглядалися матеріали кримінального провадження вперше;
- Б) до ВСУ;
- В) до суду апеляційної інстанції;
- Г) до суду першої інстанції;
- Д) правильна відповідь відсутня.

№ 5. Протягом якого строку подається заява про перегляд судового рішення ВСУ?

- А) 3 місяці;
- Б) 2 місяці;
- В) строк подання не обмежений;
- Г) протягом розумного строку;
- Д) 30 днів.

№ 6. Коли заява про перегляд судового рішення після її надходження передається судді-доповідачу?

- А) протягом розумного строку;
- Б) не пізніше наступного дня;
- В) через 2 дні;
- Г) через 3 дні;
- Д) через 5 днів.

№ 7. У якому випадку заява повертається заявнику?

- А) заявник не усунув її недоліки протягом встановленого строку;
- Б) заяву подано особою, яка не наділена правом на подання такої заяви;
- В) заяву від імені заявника підписано особою, яка не має повноважень підписувати таку заяву;
- Г) є ухвала ВСУ про відмову у допуску справи до провадження за наслідками розгляду заяви, поданої у цій справі з аналогічних підстав;
- Д) всі відповіді правильні.

№ 8. Коли засідання судової палати у кримінальних справах ВСУ є правочинним у зв'язку з переглядом судового рішення щодо неоднакового застосування судом касаційної інстанції однієї і тієї самої норми КПК України?

- А) за умови присутності на ньому не менше 2/3 суддів ВСУ;
- Б) за умови присутності на ньому більшості суддів ВСУ;
- В) за умови присутності на ньому не менше 3/4 суддів ВСУ;

- Г) за умови присутності на ньому не менше 2/3 суддів від загального складу Судової палати у кримінальних справах ВСУ;
- Д) правильна відповідь відсутня.

№ 9. За наявності неоднакового застосування судом касаційної інстанції однієї і тієї самої норми КПК України ВСУ має право:

- А) скасувати судові рішення повністю та направити справу на новий розгляд до суду першої інстанції;
- Б) скасувати судові рішення та закрити провадження у справі;
- В) змінити судові рішення, не передаючи справу на новий розгляд;
- Г) скасувати судові рішення частково та направити справу на новий розгляд до суду апеляційної інстанції;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 10. Судді, які не погоджуються з постановою ВСУ, можуть:

- А) оскаржити її;
- Б) відмовитися від її підписання;
- В) висловити окрему думку, що додається до постанови;
- Г) усі відповіді неправильні;
- Д) усі відповіді правильні.

Розв'яжіть задачу.

1. 16 жовтня 2016 р. до ВСУ надійшла заява від засудженого Івасюка про перегляд судового рішення, ухваленого 17 червня 2016 р. Суд у задоволенні заяви відмовив, обґрунтувавши це тим, що закінчились строки.

Чи правильне рішення ухвалено? Чи може суд поновити строк подання заяви про перегляд судового рішення?

2. Захисник засудженого подав у суд касаційної інстанції заяву, в якій просив ВСУ переглянути судові рішення щодо підзахисного Петрука. Останній був засуджений на 4 роки позбавлення волі за доведення до самогубства своєї дружини. Захисник додав до заяви ще два вироки суду касаційної інстанції, в яких за аналогічний злочин Зінченка було засуджено до 3 років позбавлення волі, а Процика – до 3,5. Захисник просив ВСУ зменшити його підзахисному міру покарання.

Завдання для самостійної роботи:

- 1.** Схематично розкрийте порядок розгляду справи ВСУ.
- 2.** Підготуйте заяву про перегляд судового рішення ВСУ. Обставини вчинення злочину та підстави оскарження придумайте на власний розсуд.
- 3.** Знайдіть у Єдиному державному реєстрі судових рішень, роздрукуйте та опрацюйте постанову Судової палати у кримінальних справах ВСУ щодо неоднакового застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм

закону України про кримінальну відповідальність щодо подібних суспільно небезпечних діянь.

Теми рефератів, доповідей:

1. Зміст і юридична природа постанови Верховного Суду України.
2. Верховний Суд – найвищий суд у системі судоустрою України відповідно до Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 2 червня 2016 р.
3. Порядок розгляду матеріалів кримінального провадження ВСУ.

Рекомендована література: 1-3, 40, 71, 75, 80, 85, 86, 93, 94, 100, 102-119, 125, 133, 140-142, 145-147, 155, 156, 164, 174, 178, 179, 208.

**ТЕМА 17. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ
ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ**

Ключові терміни та поняття до теми: перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами; нововиявлені обставини; заява про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.

Теоретичні питання:

1. Підстави здійснення провадження за нововиявленими обставинами.
2. Суб'єкти та строк подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами.
3. Вимоги до заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.
4. Порядок перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами.
5. Судове рішення за наслідками провадження за нововиявленими обставинами.

Питання для самоконтролю:

1. Які судові рішення можуть бути переглянуті за нововиявленими обставинами?
2. Чи допускається перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами у разі прийняття нових нормативно-правових актів, якими скасовані закони, що діяли на час здійснення провадження?
3. Протягом якого строку може бути подано заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами?
4. Чи обмежено строками перегляд за нововиявленими обставинами за наявності обставин, які підтверджують невинуватість засудженого?
5. До якого суду подається заява про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами?
6. Які обставини вважаються нововиявленими?
7. Чи є перелік нововиявлених обставин вичерпним?

8. Чи може бути судове рішення за наслідками кримінального провадження за нововиявленими обставинами оскаржене?
9. Чи має право суд ухвалою зупинити виконання судового рішення, яке переглядається за нововиявленими обставинами, до закінчення перегляду?
10. Чи може особа, яка відмовилася від заяви про перегляд рішення за нововиявленими обставинами, повторно звертатися до суду з такою самою заявою?
11. Коли особа, яка подала заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами, має право відмовитися від заяви?
12. До якого суду подається заява про перегляд за нововиявленими обставинами у разі вчинення суддею злочину, внаслідок якого ухвалено незаконне рішення?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Перегляд за нововиявленими обставинами виправдувального вироку допускається лише протягом _____

- А) 1 місяця;
- Б) 6 місяців;
- В) передбачених законом строків давності притягнення до кримінальної відповідальності;
- Г) 1 року;
- Д) 5 років.

№ 2. У якій відповіді правильно вказаний строк подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами після того, як особа дізналася або могла дізнатися про ці обставини:

- А) 2 місяці;
- Б) 6 місяців;
- В) 1 рік;
- Г) 1 місяць;
- Д) 3 місяці.

№ 3. Строк розгляду судом заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами з дня її надходження становить:

- А) 2 місяці;
- Б) 6 місяців;
- В) 1 рік;
- Г) 1 місяць;
- Д) 3 місяці.

№ 4. Заява про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами розглядається судом за правилами, передбаченими для кримінального провадження ...

- А) у суді апеляційної інстанції;

- Б) у суді першої інстанції;
- В) у ВСУ;
- Г) у суді касаційної інстанції;
- Д) у суді тієї інстанції, яка здійснює перегляд.

№ 5. Хто має право подавати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами?

- А) слідчий;
- Б) слідчий суддя;
- В) учасники судового провадження;
- Г) заявник;
- Д) свідок.

№ 6. До якого суду подається заява про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами:

- А) суду першої інстанції;
- Б) суду касаційної інстанції;
- В) ВСУ;
- Г) суду тієї інстанції, який першим допустив помилку внаслідок незнання про існування таких обставин;
- Д) суду апеляційної інстанції.

№ 7. Які обставини визнаються нововиявленими?

- А) штучне створення або підроблення доказів;
- Б) неправильність перекладу висновку і пояснень експерта;
- В) завідомо неправдиві показання свідка;
- Г) завідомо неправдиві показання потерпілого;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 8. Які обставини визнаються нововиявленими?

- А) зловживання прокурора під час кримінального провадження;
- Б) зловживання суду під час кримінального провадження;
- В) зловживання слідчого під час кримінального провадження;
- Г) зловживання слідчого судді під час кримінального провадження;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 9. Які обставини визнаються нововиявленими?

- А) визнання КСУ неконституційності закону, застосованого судом;
- Б) зловживання слідчого під час кримінального провадження;
- В) завідомо неправдиві показання обвинуваченого, на яких ґрунтується вирок;
- Г) завідомо неправдиві показання підозрюваного, на яких ґрунтується вирок;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 10. До якого суду подається заява про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами у разі вчинення суддею злочину, внаслідок якого ухвалено незаконне або необґрунтоване рішення?

- А) суду тієї інстанції, суддею якого він був;
- Б) Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ;
- В) ВСУ;
- Г) КСУ;
- Д) правильна відповідь відсутня.

Розв'яжіть задачу.

1. У 2011 р. Сидорчук був засуджений за вбивство Варги за ч. 1 ст. 115 КК України до 9 років позбавлення волі. Свою вину у вчиненні злочину він не визнав. У 2016 р. до прокуратури звернувся громадянин Лісовий, який зізнався у вчиненні вбивства Варги. Проведеним досудовим розслідуванням було доведено, що вбивство вчинив Лісовий. Складений обвинувальний акт прокурор направив до суду, а його копію – до адміністрації місця відбуття покарання Сидорчука з вимогою звільнити останнього від незаконного відбування покарання.

Чи були дотримані вимоги кримінального процесуального закону?

2. 13 вересня 2016 р. рішенням міськрайонного суду громадянина Калинюка було засуджено за зґвалтування. Однак, як виявилось, потерпіла давала завідомо неправдиві показання, тому що хотіла помститися своєму колишньому хлопцеві. Дізнавшись про це, мати Калинюка 18 січня 2017 р. звернулася в апеляційний суд зі скаргою.

Проаналізуйте ситуацію.

Завдання для самостійної роботи:

1. Знайти в Єдиному державному реєстрі судових рішень вирок на підставі перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами. Ознайомитися і законспектувати його короткий зміст.

2. Підготуйте зразок заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.

3. На офіційному веб-порталі судової влади України за адресою http://court.gov.ua/sudova_statystyka/tadl_2016_I/ ознайомтеся з кількістю кримінальних справ, розглянутих судами апеляційної інстанції за нововиявленими обставинами.

Теми рефератів, доповідей:

1. Нововиявлена обставина – підстава для здійснення нового кримінального провадження.
2. Зміст заяви про перегляд справи за нововиявленими обставинами.
3. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами.

Рекомендована література: 1-3, 40, 47, 71, 75, 80, 93, 94, 100, 102-119, 125, 133, 140-142, 145-147, 155, 156, 164, 174, 178, 179, 208.

ТЕМА 18. ОСОБЛИВИ ПОРЯДКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Ключові терміни та поняття до теми: кримінальне провадження на підставі угод; угода про примирення; угода про визнання винуватості; кримінальне провадження щодо неповнолітніх; психолого-психіатрична і психологічна експертиза неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого; застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності; кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення; кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.

Теоретичні питання:

1. Поняття та види угод у кримінальному провадженні Україні.
2. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди про примирення та про визнання винуватості.
3. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.
4. Загальні правила кримінального провадження щодо неповнолітніх.
5. Особливості застосування ПЗВХ до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності.
6. Кримінальне провадження щодо застосування ПЗМХ.

Питання для самоконтролю:

1. Які наслідки укладення угоди у кримінальному провадженні?
2. Хто може ініціювати укладення угоди?
3. Які наслідки невиконання угоди?
4. Який зміст угоди про примирення?
5. Щодо яких злочинів може бути укладена угода про примирення?
6. Які обставини враховуються прокурором при укладенні угоди про визнання винуватості?
7. У яких випадках суд відмовляє у затвердженні угоди?
8. Назвіть декілька злочинів, провадження щодо яких може бути розпочате слідчим, прокурором лише на підставі заяви потерпілого?
9. Протягом якого строку потерпілий має право подати до слідчого, прокурора заяву про вчинення кримінального правопорушення?
10. Яким слідчим здійснюється провадження щодо неповнолітньої особи?
11. Які обставини підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх?
12. Який порядок виклику неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого?

13. Чи є обов'язковою участь законного представника, педагога, психолога або лікаря під час допиту неповнолітнього підозрюваного?
14. За яких умов до неповнолітнього обвинуваченого може застосовуватись затримання та тримання під вартою?
15. Які особливості досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування ПЗВХ?
16. Чи може неповнолітній бути достроково звільнений від ПЗВХ?
17. Які обставини підлягають встановленню під час досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування ПЗМХ?
18. Чи обов'язкова участь захисника у кримінальному провадженні щодо застосування ПЗМХ?
19. Які запобіжні заходи можуть бути застосовані до особи, стосовно якої передбачається застосування ПЗМХ?
20. Який порядок продовження, зміни або припинення застосування ПЗМХ?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Угода про примирення може бути укладена у провадженні щодо:

- А) кримінальних проступків;
- Б) злочинів невеликої тяжкості;
- В) злочинів середньої тяжкості;
- Г) справ приватного обвинувачення;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 2. Суд відмовляє в затвердженні угоди, якщо:

- А) умови угоди суперечать вимогам КПК України;
- Б) допущена неправильна правова кваліфікація кримінального правопорушення, яке є більш тяжким, ніж те, щодо якого передбачена можливість укладення угоди;
- В) умови угоди не відповідають інтересам суспільства;
- Г) умови угоди порушують права, свободи чи інтереси сторін або інших осіб;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 3. Якщо суд переконається, що угода може бути затверджена, він:

- А) постановляє ухвалу, якою затверджує угоду;
- Б) закриває кримінальне провадження;
- В) відкладає судове засідання;
- Г) ухвалює вирок, яким затверджує угоду і призначає узгоджену сторонами міру покарання;
- Д) правильна відповідь відсутня.

№ 4. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення може бути розпочате слідчим, прокурором лише на підставі:

- А) заяви потерпілого;
- Б) скарги заявника;

- В) безпосереднього виявлення ознак злочину слідчим;
- Г) безпосереднього виявлення ознак злочину прокурором;
- Д) заяви очевидця злочину.

№ 5. Щодо яких кримінальних правопорушень може здійснюватися провадження у формі приватного обвинувачення?

- А) умисне вбивство;
- Б) умисне тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілого;
- В) розбій;
- Г) зґвалтування без обтяжуючих обставин;
- Д) доведення до самогубства.

№ 6. Які обставини підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх?

- А) вік (число, місяць, рік народження);
- Б) ставлення неповнолітнього до вчиненого ним діяння;
- В) умови життя та виховання неповнолітнього;
- Г) наявність дорослих підбурювачів та інших співучасників;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 7. Яким судовим рішенням може завершитися судовий розгляд кримінального провадження щодо застосування ПЗМХ?

- А) винесенням ухвали про застосування ПЗМХ;
- Б) ухваленням вироку про застосування ПЗМХ;
- В) ухваленням виправдувального вироку;
- Г) ухваленням обвинувального вироку;
- Д) угодою про примирення.

№ 8. Які запобіжні заходи можуть бути застосовані до особи, стосовно якої передбачається застосування ПЗМХ?

- А) домашній арешт;
- Б) застава;
- В) особисте зобов'язання;
- Г) поміщення до психіатричного закладу в умовах, що виключають її небезпечну поведінку;
- Д) тримання під вартою.

№ 9. У якій складі здійснюється судовий розгляд кримінального провадження щодо застосування ПЗМХ у місцевому загальному суді?

- А) колегією у складі трьох суддів;
- Б) колегією у складі п'яти суддів;
- В) судом присяжних;
- Г) колегією у складі двох суддів і трьох присяжних;
- Д) одноособово суддею.

№ 10. Якщо угоди досягнуто під час судового провадження, суд:

- А) невідкладно зупиняє проведення процесуальних дій і переходить до розгляду угоди;
- Б) переходить до судових дебатів;
- В) видається в нарадчу кімнату;
- Г) закриває кримінальне провадження;
- Д) відмовляє у затвердженні угоди і роз'яснює, що за загальним правилом угода повинна затверджуватися на стадії підготовчого провадження.

Розв'яжіть задачу.

1. Пересоляк завдав умисне тяжке тілесне ушкодження (ч. 1 ст. 121 КК України) потерпілому. Захисник обвинуваченого звернувся до суду з поданням про укладення угоди про примирення. Обвинувачений зобов'язався оплатити лікування та відшкодувати моральну шкоду.

Яке рішення ухвалить суд? Який порядок укладення угоди про примирення?

2. Під час проведення досудового розслідування розбою, вчиненого неповнолітнім Чубирком, слідчий встановив, що у підозрюваного відсутні документи про його вік. Мати неповнолітнього заявила, що її синові 16 років, але документів про народження (свідоцтва, паспорта) немає.

Які обставини підлягають доказуванню в справах про злочини неповнолітніх (предмет доказування)? Як повинен діяти слідчий для того, щоб встановити вік Чубирка?

3. Слідчий вніс відомості в ЄРДР на підставі заяви батька потерпілого Власюка щодо завдання останньому легких тілесних ушкоджень (ч. 1. ст. 125 КК України).

Дайте оцінку діям слідчого. Який порядок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення?

4. Під час розгляду матеріалів кримінального провадження щодо обвинувачення Вітовського у вбивстві захисник заявив клопотання про зупинення розгляду справи на підставі, що його підзахисний захворів на психічну хворобу. Призначена судом експертиза встановила, що Вітовський не розуміє значення своїх дій, оскільки у нього відбувся розлад психічної діяльності й він потребує примусового лікування в умовах суворого нагляду. Суд постановив ухвалу про звільнення Вітовського від кримінальної відповідальності та покарання і застосував до нього ПЗМХ – поміщення в психіатричну лікарню з суворим наглядом.

Чи мав право суд звільнити підсудного від кримінальної відповідальності та покарання? Який порядок відновлення кримінальної справи щодо особи, до якої були застосовані ПЗМХ?

Завдання для самостійної роботи:

1. Випишіть у робочий зошит особливості кримінального провадження щодо неповнолітніх, передбачені Главою 38 КПК України, за запропонованою схемою:

Особливість	Суть	Норма КПК України
Орган, що здійснює досудове розслідування	Слідчий, спеціально уповноважений на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх	ч. 2 ст. 484
Обставини, що підлягають встановленню	...	...

2. Складіть угоду про визнання винуватості.

3. Ознайомтеся зі зразком угоди про примирення між підозрюваним та потерпілим.

УГОДА про примирення

м. Свалява

12 березня 2015 р.

Потерпілий Кобзаренко Іван Іванович, 03. 07. 1978 р. н., що зареєстрований та проживає за адресою: 89300, Закарпатська область, м. Свалява, вул. Головна, буд. 33, кв. 6, якому на підставі ст. 55 КПК України надані повноваження у кримінальному провадженні № ____, з одного боку, та **підозрюваний Пасічник Петро Петрович**, 15. 02. 1986 р. н., зареєстрований і проживає за адресою: 89300, Закарпатська область, м. Свалява, вул. Головна, буд. 33, кв. 5, з іншого боку, на підставі ст. ст. 468, 469, 471 КПК України у приміщенні Ужгородського ВП ГУНП України в Закарпатській області, уклали угоду про примирення, дотримуючись наступних умов:

1. Слідчим _____ Ужгородського ВП ГУНП України в Закарпатській області, за погодженням із прокурором, 01. 02. 2015 р. повідомлено про підозру Пасічнику Петрові Петровичу, 15. 02. 1986 р. н., що зареєстрований та проживає за адресою: 89300, Закарпатська область, м. Свалява, вул. Головна, буд. 33, кв. 5, про те, що він підозрюється у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України – таємне викрадення чужого майна (крадіжка).

Встановлено, що 29 грудня 2015 р. Пасічник Петро Петрович 15. 02. 1986 р. н., зареєстрований та проживає за адресою: 89300, Закарпатська область, м. Свалява, вул. Головна, буд. 33, кв. 5, будучи сусідом Кобзаренка Івана Івановича та перебуваючи з ним у товариських відносинах, після вживання

спиртних напоїв та після того, як потерпілий заснув, умисно, таємно, незаконно, з корисливих спонукань, з метою власного збагачення викрав мобільний телефон _____, телевізор _____, 10 ложок та 6 тарілок, чим спричинив матеріальну шкоду на загальну суму 4060 гривень.

2. Підозрюваний Пасічник Петро Петрович під час досудового розслідування повністю визнав свою винуватість, відшкодував завдані збитки і зобов'язується беззастережно визнати обвинувачення в повному обсязі у судовому провадженні.

3. Сторони погоджуються на призначення покарання Пасічнику Петрові Петровичу за ч. 1 ст. 185 КК України у вигляді штрафу 50 (п'ятдесят) неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Із видом та мірою покарання Пасічник Петро Петрович згоден.

Підозрюваний _____/_____
 Потерпілий _____/_____

4. Підозрюваний Пасічник П. П. та потерпілий Кобзаренко І. І. розуміють, що відповідно до ст. 473 КПК України наслідком укладання та затвердження угоди для сторін є:

а) для підозрюваного чи обвинуваченого – обмеження права оскарження вироку згідно з положеннями статей 394, 424 КПК України та відмова від здійснення прав, передбачених п. 1 ч. 4 ст. 474 КПК України.

б) для потерпілого – обмеження права оскарження вироку згідно з положеннями статей 394, 424 КПК України та позбавлення права вимагати в подальшому притягнення особи до кримінальної відповідальності за відповідне кримінальне правопорушення і змінювати розмір вимог про відшкодування шкоди.

Підстави оскарження обвинувального вироку, яким затверджена ця угода в апеляційному порядку, що визначені в п. 1 ч. 1 ст. 394 КПК України, та в касаційному порядку, що визначені в п. 1 ч. 3 ст. 424 КПК України, нам зрозумілі.

Підозрюваний _____/_____
 Потерпілий _____/_____

Передбачені у ст. 474 КПК України, права на судовий розгляд, під час якого прокурор зобов'язаний довести кожен обставину інкримінованого кримінального правопорушення, на допит у судовому засіданні свідків обвинувачення, заявлення клопотань, виклик свідків і надання суду своїх доказів мені роз'яснено і є зрозумілими.

Підозрюваний _____/_____

5. Підозрюваний Пасічник П. П. розуміє, що виконання зобов'язання іншою стороною в межах цієї угоди цілком залежить від дотримання ним Закону і будь-якого положення складеної угоди.

У разі невиконання угоди про визнання винуватості відповідно до ст. 476 КПК України прокурор має право упродовж строків давності притягнення до кримінальної відповідальності звернутися до суду з клопотанням про скасування вироку та здійснення судового провадження в загальному порядку.

Підозрюваний _____/_____
 Потерпілий _____/_____

6. Підозрюваний Пасічник П. П. розуміє, що умисне невиконання угоди є підставою для притягнення його до кримінальної відповідальності за ст. 389-1 КК України.

Підозрюваний _____/_____

Угода складена 12 березня 2015 р. в 4 примірниках (1-й примірник приєднується до обвинувального акта та направляється до суду, 2-й – надається прокурору, 3-й – підозрюваному, 4-й – потерпілому).

Сторони:

Підозрюваний _____/_____
 Потерпілий _____/_____

Теми рефератів, доповідей:

1. Ініціювання та укладення угоди відповідно до норм КПК України.
2. Особливості провадження у справах приватного обвинувачення.
3. Особливості предмета доказування та притягнення неповнолітніх осіб як обвинувачених у кримінальному провадженні.
4. Особливості застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності.
5. Відновлення кримінального провадження у разі видужання особи, яка після вчинення кримінального правопорушення захворіла на психічну хворобу.

Рекомендована література: 1-3, 24, 26, 36, 44-46, 69, 73, 92, 93, 96, 97, 102-119, 125, 133, 139-142, 144-147, 149, 155, 174, 178, 179, 200.

ТЕМА 19. ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ

Ключові терміни та поняття до теми: набрання судовим рішенням законної сили; порядок виконання судових рішень; звернення судового рішення до виконання; обов'язковість рішень суду; відстрочка виконання вироку; питання, які вирішуються судом під час виконання вироків.

Теоретичні питання:

1. Поняття, значення та завдання стадії виконання судових рішень.
2. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням.
3. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні.
4. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків.

Питання для самоконтролю:

1. Коли вирок або ухвала суду першої інстанції, ухвала слідчого судді набирає законної сили?
2. У чому суть обов'язковості судових рішень?
3. Який порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні?
4. Назвіть органи і служби, які виконують вирок і забезпечують виконання кримінальних покарань.
5. Що таке відстрочка виконання вироку?
6. Які питання вирішуються судом під час виконання вироків?
7. Який процесуальний порядок розгляду та вирішення питань, що виникають під час виконання вироку?
8. Зазначте підстави для звільнення від відбування кримінального покарання.
9. У чому суть умовно-дострокового звільнення від покарання і заміни невідбутої частини покарання більш м'яким?
10. Який процесуальний порядок застосування до засуджених примусового лікування та його припинення?
11. Визначте умови утримання осіб, засуджених до позбавлення волі.
12. Який процесуальний порядок розгляду судом клопотання про зняття судимості?
13. Чи зобов'язані органи, що виконують вирок, повідомити суд про його виконання?

Виконайте тести, обравши правильний варіант відповіді.

№ 1. Коли вирок суду першої інстанції набирає законної сили?

- А) після закінчення строку подання касаційної скарги, якщо таку скаргу не було подано;
- Б) після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо таку скаргу не було подано;
- В) після ухвалення рішення судом апеляційної інстанції;
- Г) відразу після проголошення;
- Д) після ухвалення рішення судом касаційної інстанції.

№ 2. Коли вирок суду першої інстанції набирає законної сили у разі подання апеляційної скарги?

- А) після ухвалення рішення судом касаційної інстанції;
- Б) відразу після проголошення;
- В) після ухвалення рішення судом апеляційної інстанції;
- Г) після закінчення строку подання касаційної скарги;
- Д) правильна відповідь відсутня.

№ 3. Коли судові рішення ВСУ набирає законної сили?

- А) з моменту проголошення;
- Б) через 10 днів після проголошення;
- В) через 7 днів після проголошення;

- Г) після ухвалення рішення;
- Д) після закінчення строку на оскарження рішення ВСУ.

№ 4. У який строк судове рішення, що набрало законної сили, звертається до виконання?

- А) невідкладно;
- Б) не пізніше як через 5 дні з дня набрання законної сили;
- В) не пізніше як через 3 дні з дня проголошення;
- Г) не пізніше як через 3 дні з дня набрання законної сили;
- Д) негайно.

№ 5. Який документ видає суд, якщо судове рішення підлягає виконанню органам державної виконавчої служби, приватним виконавцем?

- А) виконавчий лист;
- Б) розпорядчий лист;
- В) наказ;
- Г) інструкцію про виконання судового рішення;
- Д) рекомендаційні роз'яснення.

№ 6. Назвіть випадки, коли виконання вироку про засудження особи може бути відстрочено:

- А) тяжка хвороба виправданого, яка не перешкоджає виконанню покарання;
- Б) тяжка хвороба засудженого, яка перешкоджає виконанню покарання;
- В) в умовах надзвичайного стану;
- Г) в умовах воєнного стану;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 7. Назвіть випадки, коли виконання вироку про засудження особи може бути відстрочено:

- А) вагітність засудженої;
- Б) тяжка хвороба засудженого, яка перешкоджає виконанню покарання;
- В) наявність у засудженої малолітньої дитини;
- Г) якщо негайне відбування покарання може мати винятково тяжкі наслідки для засудженого через особливі обставини (пожежа, стихійне лихо тощо);
- Д) усі відповіді правильні.

№ 8. Які питання вирішуються судом під час виконання вироку?

- А) про відстрочку виконання вироку;
- Б) про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання;
- В) про заміну невідбутої частини покарання більшою;
- Г) про звільнення від відбування покарання вагітних жінок;
- Д) усі відповіді правильні.

№ 9. Час перебування засудженого в лікувальній установі під час відбування покарання у виді позбавлення волі:

- А) не зараховується у строк позбавлення волі;
- Б) зараховується у строк позбавлення волі з розрахунку 2 дні в лікувальній установі дорівнює 1 дню позбавлення волі;
- В) зараховується у строк позбавлення волі;
- Г) зараховується у строк позбавлення волі з розрахунку 1 день у лікувальній установі дорівнює 2 дням позбавлення волі;
- Д) зараховується у строк позбавлення волі з розрахунку 3 дні в лікувальній установі дорівнює 1 дню позбавлення волі.

№ 10. Відстрочка виконання вироку не допускається:

- А) щодо осіб, засуджених за особливо тяжкі злочини;
- Б) щодо військовослужбовців;
- В) щодо осіб, засуджених за злочини середньої тяжкості;
- Г) щодо вагітних жінок;
- Д) щодо осіб, засуджених за злочини невеликої тяжкості.

Розв'яжіть задачу.

1. Вироком міськрайонного суду від 16 липня 2016 р., Волох був засуджений за ч. 2 ст. 121 КК України. Ще на досудовому розслідуванні щодо нього був вжитий запобіжний захід – тримання під вартою. Вирок був оскаржений захисником, але апеляційний суд 18 вересня 2016 р. залишив його без змін. 20 вересня матеріали кримінального провадження були повернуті до суду першої інстанції.

Як КПК України регламентовано порядок набрання вироком законної сили? Коли вирок набрав законної сили і коли він підлягає виконанню?

2. Вироком суду 1 інстанції Лукаш був засуджений за ч. 2 ст. 187 КК України до 7 років позбавлення волі. Через 10 днів після проголошення вироку засуджений подав апеляційну скаргу, в якій просив зарахувати у строк покарання строк тримання під вартою. Він відзначив, що 12 жовтня до нього було застосовано тримання під вартою. 15 грудня суддя під час підготовчого судового засідання змінив запобіжний захід на домашній арешт. Вирішуючи ж питання про покарання та початок його відбування, суд не зарахував йому строк тримання під вартою у строк відбування покарання.

Чи законні вимоги засудженого? Який суд вирішує питання про зарахування строку тримання під вартою у строк відбування покарання?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 2 червня 2016 р. та Закон України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 р. і

вказіть органи та осіб, які здійснюють примусове виконання рішень суду за результатами розгляду кримінальних проваджень.

Теми рефератів, доповідей:

1. Правовий статус приватного виконавця судових рішень.
2. Строки у виконавчому провадженні.
3. Учасники виконавчого провадження.

Рекомендована література: 1-4, 9, 13, 20, 93, 102-119, 125, 133, 140-142, 145-147, 155, 178, 179.

Фабула № 1 для проведення ігрового судового засідання

Працівниками поліції, що прибули на місце вчинення злочину, виявлено труп на вул. Мукачівській у м. Ужгород 21 грудня 2016 р. о 23.30 год.

У результаті розслідування встановлено, що жителі м. Ужгорода Іванчук Федір Федорович і Петрук Олексій Олексійович 21 грудня 2016 р. о 23 год., перебуваючи в нетверезому стані, здійснили напад на Власенка Антона Антоновича. Під час бійки Іванчук Федір Федорович завдав Власенку Антонові Антоновичу удару фінським ножем під ліву лопатку, внаслідок чого останній помер на місці.

Громадяни Іванчук і Петрук забрали шапку та гаманець Власенка Антона Антоновича і з місця події зникли.

З показань свідка Ілько Марії Степанівни: «Я бачила, як пізно ввечері 21 грудня 2016 р. двоє чоловіків гналися за третім. Це було близько 23 год. на вулиці Мукачівській. Чоловік, що втівав, був одягнений у темне пальто, шапку, в руках тримав чорний портфель. Він цей портфель кинув на землю, але переслідувачі не зупинилися. Мене вони не бачили, бо я була у неосвітленому місці. Один із них високого зросту, був одягнений у коротку коричневу курточку й білу лижну шапку. Другого я не розгледіла. Наступного дня я дізналася від матері, що вночі на вулиці Мукачівській убито чоловіка».

Допитаний як обвинувачений у злочині, передбаченому п. 6 ч. 2 ст. 115 КК України, Іванчук Федір Федорович вину свою у вчиненні злочину визнав частково й пояснив: «21 грудня 2016 р. о 22 год. я зайшов у гості до Петрука. З собою приніс пляшку горілки, яку ми й розпили. Ми сиділи, розмовляли, а потім я запропонував вийти на вулицю «прогулятися». На столі я взяв фінський ніж і поклав собі в кишеню. Просто так. На вул. Мукачівській я побачив незнайомого чоловіка й запропонував налякати його. Коли ми порівнялися, Петрук попросив незнайомого закурити. Останній дістав пачку сигарет і дав нам по дві сигарети. Несподівано чоловік, кинувши портфель і сигарети, почав утікати. Ми побігли за незнайомим. Я першим наздогнав його й ударом збив з ніг. Він упав, а коли підвівся з землі, то підбіг Петрук Олексій Олексійович, і чоловік ударив його в обличчя. Я дістав ніж, яким хотів налякати незнайомого. У цей час Петрук Олексій Олексійович ударив незнайомця й відкинув на мене. Коли він падав, то наштовхнувся на ніж. Ми зрозуміли, що трапилося щось непоправне, й вирішили якомога швидше зникнути. З землі я підняв шапку, забрав з внутрішньої кишені гаманець. Після цього ми повернулися на квартиру до Петрука».

Допитаний як обвинувачений у злочині, передбаченому п. 6 ч. 2 ст. 115 КК України Петрук Олексій Олексійович, що має судимість за крадіжку, вину свою у вчиненні злочину не визнав і пояснив: «21 грудня 2016 р. близько 23.00 год. я разом з Іванчуком йшов по вулиці Мукачівській. Підійшовши до незнайомого нам чоловіка, я попросив у нього сигарету. Він дав нам дві сигарети, після чого несподівано почав тікати. Коли ми його наздогнали, між нами зав'язалася бійка і Іванчук, захищаючись від агресивного незнайомця,

вдарив його ножем. Це була самооборона. Ніяких речей від незнайомця я не брав».

Слідчим проведено пред'явлення для впізнання Іванчука Федора Федоровича. Ілько Марія Степанівна впізнала його як нападника.

Свідок Ковач Томаш Томашович, житель м. Дебрецен (Угорщина) повідомив, що приїхав у м. Ужгород у відрядження. 21 грудня 2016 р. він, розмовляючи по телефону, підійшов до вікна в квартирі, яку орендував на вул. Мукачівській, і побачив, як двоє чоловіків б'ють третього. Впізнати він їх не міг, бо було темно, однак відразу викликав поліцію. Для перекладу пояснень свідка залучався перекладач з угорської мови Дідаш Олена Павлівна.

На вилученому фінському ножі були відбитки пальців. Експерт Сидоренко Василь Васильович, що проводив дактилоскопічну експертизу, у висновку зазначив, що вірогідність, що це відбитки пальців Іванчука Федора Федоровича, становить 94 %.

Дружина потерпілого Власенко Надія Степанівна повідомила, що 21 грудня 2016 р. її чоловік не повернувся з роботи. Про його смерть дізналася від працівника поліції. На утриманні у неї залишився неповнолітній син. Просила покарати винних у смерті її чоловіка.

Учасники: 1) головуєчий; 2) суддя; 3) суддя; 4) запасний суддя; 5) прокурор; 6) дружина потерпілого; 7) неповнолітній син потерпілого; 8) обвинувачений Іванчук Федір Федорович; 9) обвинувачений Петрук Олексій Олексійович; 10) адвокат обвинуваченого Іванчука Федора Федоровича; 11) адвокат обвинуваченого Петрука Олексія Олексійовича; 12) свідок Ілько Марія Степанівна; 13) свідок Ковач Томаш Томашович; 14) секретар судового засідання; 15) судовий розпорядник; 16) експерт; 17) перекладач.

Завдання для студентів відповідно до отриманої ролі:

- прокурору скласти обвинувальний акт;
- суддям скласти вирок суду;
- експерту скласти висновок за результатами проведеної експертизи;
- адвокатам скласти промови для судових дебатів;
- обвинуваченим підготувати останнє слово;
- секретарю скласти журнал судового засідання;
- судовому розпоряднику підготувати пам'ятки про права та обов'язки учасників провадження.

Фабула № 2 для проведення ігрового судового засідання

Галушка Сергій Михайлович створив організовану групу разом із Сорокою Іваном Івановичем та Рябцем Миколою Миколайовичем для викрадення чужого майна.

5. 12. 2016 р. співучасники таємно з будинку № 25 на вул. Легоцького у м. Ужгороді викрали відеомагнітофон «Samsung» вартістю 300 грн., холодильник однокамерний «Nord» вартістю 1000 грн. Внаслідок вчинення злочину потерпілому Приходько Володимирі Івановичу завдано матеріальної шкоди на загальну суму 1300 грн. Отримані від продажу викраденого кошти були розподілені між співучасниками.

8. 12. 2016 р. обвинувачені у стані алкогольного сп'яніння з корисних мотивів здійснили напад на Ковач Мар'яну Степанівну. Галушка С. М. схопив її за обличчя, закрив їй рот та примусово утримував її, спричинивши фізичну біль. У цей час Рябець М. М. вирвав з руки потерпілої жіночу сумочку вартістю 280 грн., в якій знаходився гаманець вартістю 200 грн. та гроші у сумі 400 грн., мобільний телефон «Samsung C3530» вартістю 700 грн. з картою оператора мобільного зв'язку «МТС» вартістю 20 грн.

Продовжуючи злочинну діяльність, 18. 12. 2016 р. співучасники повторно здійснили напад на 15-річного Калинича Валентина Валерійовича та 14-річного Сизого Миколу Миколайовича. Обвинувачений Сорока І. І. повалив на землю неповнолітнього Калинича В. В., а обвинувачений Рябець М. М. побіг за Сизим М. М. Наздогнавши неповнолітнього, заламав йому обидві руки за спину та утримував потерпілого у такому положенні. Галушка С. М. обшукав кишені обох потерпілих та викрав гроші у сумі 250 грн., мобільний телефон «Nokia 300» вартістю 1200 грн. та срібний ланцюжок вартістю 150 грн.

9. 01. 2017 р. обвинувачені побачили чоловіка, який знаходився у нетверезому стані та вирішили відкрито заволодіти його майном. Двоє тримали потерпілого Люлька Івана Олеговича, а обвинувачений Сорока І. І. двічі ударив кулаком чоловіка в обличчя. Внаслідок злочину викрадено мобільний телефон «LG s501» вартістю 1000 грн. з картою мобільного оператора «МТС» вартістю 25 грн. та гроші у сумі 300 грн.

Допитані під час досудового розслідування обвинувачені у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 5 ст.185, ч. 5 ст.186 КК України, визнали себе винними у повному обсязі, розповіли про обставини підготовки до вчинення злочинів. Вони повернули потерпілим майно на загальну суму 2500 грн. та просили суворо їх не карати.

Учасники: 1) головуєчий; 2) суддя; 3) суддя; 4) запасний суддя; 5) прокурор; 6) обвинувачений Галушка С. М.; 7) обвинувачений Сорока І. І.; 8) обвинувачений Рябець М. М.; 9) адвокат Галушки С. М.; 10) адвокат Сороки І. І.; 11) потерпілий Приходько В. І.; 12) потерпіла Ковач М. С.; 13) потерпілий 15-річний Калинич В. В.; 14) законний представник – батько

Калинича В. В.; 15) потерпілий 14-річний Сизий М. М.; 16) законний представник – мати Сизого М. М.; 17) потерпілий Люлька І. О.; 18) секретар судового засідання; 19) судовий розпорядник.

Завдання для студентів відповідно до отриманої ролі:

- прокурору скласти обвинувальний акт;
- суддям скласти вирок суду;
- адвокатам скласти промови для судових дебатів;
- обвинуваченим підготувати останнє слово;
- секретарю скласти журнал судового засідання;
- судовому розпоряднику підготувати пам'ятки про права та обов'язки учасників провадження.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття та завдання кримінального провадження.
2. Історичні форми кримінального процесу.
3. Система (стадії) кримінального провадження в Україні.
4. Поняття та види кримінальних процесуальних функцій.
5. Співвідношення кримінального процесу з суміжними галузями знань.
6. Поняття, ознаки та значення засад кримінального провадження.
7. Класифікація засад кримінального провадження.
8. «Законність» як засада кримінального провадження.
9. «Розумність строків» як засада кримінального провадження.
10. «Безпосередність дослідження показань, речей і документів» як засада кримінального провадження.
11. «Презумпція невинуватості» як засада кримінального провадження.
12. «Змагальність» як засада кримінального провадження.
13. «Забезпечення права на захист» як засада кримінального провадження.
14. «Публічність» як засада кримінального провадження.
15. «Гласність та відкритість судового розгляду» як засада кримінального провадження.
16. «Диспозитивність» як засада кримінального провадження.
17. «Мова, якою здійснюється кримінальне судочинство» як засада кримінального провадження.
18. «Невтручання у приватне життя» як засада кримінального провадження.
19. «Недоторканість житла чи іншого володіння особи» як засада кримінального провадження.
20. «Рівність перед законом і судом» як засада кримінального провадження.
21. «Гасмниця спілкування» як засада кримінального провадження.
22. Суб'єкти кримінального провадження, їх класифікація.
23. Суд, слідчий суддя, присяжний як суб'єкти кримінального провадження.
24. Сторона обвинувачення: загальна характеристика.
25. Сторона захисту: загальна характеристика.
26. Участь потерпілого, його представника, законного представника у кримінальному провадженні.
27. Процесуальний статус цивільного позивача та відповідача, їх представників як учасників кримінального провадження.
28. Процесуальний статус представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, третьої особи, щодо майна якої вирішується питання про арешт.
29. Процесуальний статус свідка в кримінальному провадженні.
30. Процесуальний статус експерта та спеціаліста в кримінальному провадженні.
31. Процесуальний статус перекладача, понятих, представника органу пробації в кримінальному провадженні.

32. Процесуальний статус секретаря судового засідання та судового розпорядника.
33. Обставини, що виключають участь суб'єктів у кримінальному провадженні.
34. Предмет доказування у кримінальному провадженні та його структура.
35. Докази у кримінальному провадженні, їх властивості та джерела.
36. Заходи забезпечення кримінального провадження, їх ознаки та класифікація.
37. Поняття, мета і підстави застосування запобіжних заходів.
38. Види запобіжних заходів та їх характеристика.
39. Стадія досудового розслідування: форми та строки.
40. Поняття, підстави, умови та процесуальний порядок зупинення досудового розслідування.
41. Форми закінчення досудового розслідування.
42. Загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.
43. Класифікація слідчих (розшукових) дій.
44. Допит як слідча (розшукова) дія.
45. Огляд як слідча (розшукова) дія.
46. Експертиза трупа як слідча (розшукова) дія.
47. Освідування як слідча (розшукова) дія.
48. Пред'явлення для впізнання як слідча (розшукова) дія.
49. Обшук як слідча (розшукова) дія.
50. Загальні положення проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
51. Види негласних слідчих (розшукових) дій.
52. Стадія підготовчого провадження: загальна характеристика.
53. Поняття, значення та види підсудності.
54. Суть, завдання та значення стадії судового розгляду.
55. Наслідки нез'явлення учасників провадження на судове засідання.
56. Межі судового розгляду. Підстави та порядок зміни обвинувачення в суді.
57. Процесуальний статус головуєчого судді, його повноваження.
58. Суть законного складу суду і його незмінності під час судового розгляду.
59. Предмет, порядок та значення судових дебатів.
60. Процедура останнього слова обвинуваченого та його значення.
61. Зміст, значення та форма протоколу судового засідання.
62. Поняття «судове рішення», його значення та види.
63. Властивості судового рішення.
64. Вирок як судове рішення: форма, зміст, підстави ухвалення та види.
65. Порядок ухвалення судового рішення та окрема думка судді.
66. Виправлення описок і очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні.
67. Правова модель суду присяжних в Україні. Підстави для судового розгляду судом присяжних.
68. Порядок формування списків присяжних та виклику їх до суду. Права та обов'язки присяжних.
69. Порядок наради і голосування судом присяжних.

70. Судові рішення, що можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.
71. Суб'єкти права на апеляційне оскарження.
72. Рішення апеляційної інстанції, які можуть бути ухвалені за результатами апеляційного розгляду.
73. Порядок і строки апеляційного оскарження.
74. Межі перегляду судом апеляційної інстанції рішень суду першої інстанції.
75. Порядок доповнення, зміни і відмови від апеляційної скарги.
76. Форма і зміст ухвали та вироку апеляційного суду.
77. Суть, завдання і значення стадії касаційного провадження.
78. Судові рішення, що можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
79. Суб'єкти права на касаційне оскарження.
80. Порядок і строки касаційного оскарження.
81. Межі перегляду судом касаційної інстанції рішень суду першої та апеляційної інстанцій.
82. Рішення суду касаційної інстанції, які можуть бути ухвалені за результатами касаційного розгляду.
83. Суть, завдання і значення стадії перегляду судових рішень Верховним Судом України.
84. Підстави для перегляду судових рішень Верховним Судом України.
85. Строки подання заяви про перегляд судових рішень Верховним Судом України.
86. Порядок розгляду справи Верховним Судом України.
87. Рішення, які може ухвалити Верховний Суд України за результатами розгляду.
88. Розкрийте суть, завдання і значення стадії перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами.
89. Види та зміст нововиявлених обставин.
90. Суть, завдання та значення стадії виконання судових рішень.
91. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні.
92. Провадження на підставі угод як особливий порядок кримінального провадження.
93. Провадження у формі приватного обвинувачення як особливий порядок кримінального провадження.
94. Провадження щодо окремої категорії осіб та провадження, яке містить державну таємницю як особливі порядки кримінального провадження.
95. Провадження щодо неповнолітніх як особливий порядок кримінального провадження.
96. Провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру як особливий порядок кримінального провадження.
97. Загальні засади міжнародного співробітництва у кримінальних справах.
98. Порядок видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиції).
99. Провадження у порядку перейняття.
100. Порядок визнання та виконання вироків судів іноземних держав.

Глосарій

1. **Арешт майна** – захід забезпечення кримінального провадження, який полягає у тимчасовому позбавленні за ухвалою слідчого судді або суду права на відчуження, розпорядження та/або користування майном, щодо якого існує сукупність підстав уважати, що воно є доказом злочину, підлягає спеціальній конфіскації для забезпечення цивільного позову, стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди.

2. **Близькі родичі та члени сім'ї** – чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які не перебувають у шлюбі.

3. **Виправданий** – обвинувачений, виправдувальний вирок суду щодо якого набрав законної сили.

4. **Вирок** – судове рішення, у якому суд вирішує обвинувачення по суті.

5. **Висновок експерта** – це докладний опис проведених експертом досліджень та зроблені за їх результатами висновки, обґрунтовані відповіді на запитання, поставлені особою, яка залучила експерта, або слідчим суддею чи судом, що доручив проведення експертизи.

6. **Відсторонення від посади** – захід забезпечення кримінального провадження, який застосовується щодо особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину середньої тяжкості, тяжкого чи особливо тяжкого злочину, і незалежно від тяжкості злочину – щодо службової особи правоохоронного органу.

7. **Вмотивоване рішення** – рішення, в якому наведені належні й достатні мотиви та підстави його ухвалення.

8. **Головуючий** – професійний суддя, який головує при колегіальному судовому розгляді або здійснює його одноособово.

9. **Державне обвинувачення** – процесуальна діяльність прокурора, що полягає у доведенні перед судом обвинувачення з метою забезпечення кримінальної відповідальності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення;

10. **Дізнання** – форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування кримінальних проступків.

11. **Докази** – фактичні дані, отримані у передбаченому КПК України порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню.

12. **Документ у кримінальному провадженні** – спеціально створений з метою збереження інформації матеріальний об'єкт, який містить зафіксовані за допомогою письмових знаків, звуку, зображення тощо відомості, що можуть

бути використані як доказ факту чи обставин, що встановлюються під час кримінального провадження.

13. **Домашній арешт** – запобіжний захід, що полягає в забороні підозрюваному, обвинуваченому залишати житло цілодобово або у певний період доби.

14. **Допустимий доказ** – доказ, отриманий у порядку, встановленому КПК України.

15. **Досудове розслідування** – стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності;

16. **Досудове слідство** – форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування злочинів.

17. **Експерт** – особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями, має право відповідно до Закону України «Про судову експертизу» на проведення експертизи і якій доручено провести дослідження об'єктів, явищ і процесів, що містять відомості про обставини вчинення кримінального правопорушення, та дати висновок з питань, які виникають під час кримінального провадження і стосуються сфери її знань.

18. **Екстрадиційна перевірка** – діяльність визначених законом органів щодо встановлення та дослідження передбачених міжнародним договором України, іншими актами законодавства України обставин, що можуть перешкоджати видачі особи, яка вчинила злочин.

19. **Екстрадиційний арешт** – застосування запобіжного заходу у вигляді тримання особи під вартою з метою забезпечення її видачі (екстрадиції).

20. **Екстрадиція** – видача особи державі, компетентними органами якої ця особа розшукується для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку.

21. **Законне рішення** – рішення, ухвалене компетентним судом згідно з нормами матеріального права з дотриманням вимог щодо кримінального провадження, передбачених КПК України.

22. **Застава** – запобіжний захід, що полягає у внесенні коштів у грошовій одиниці України на спеціальний рахунок, визначений у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з метою забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків, за умови звернення внесених коштів у дохід держави у випадку невиконання обов'язків.

23. **Засуджений** – обвинувачений, обвинувальний вирок суду щодо якого набрав законної сили.

24. **Захисник** – адвокат, який здійснює захист підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, виправданого, особи, щодо якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або

вирішувалося питання про їх застосування, а також особи, щодо якої передбачається розгляд питання про видачу іноземній державі.

25. Заявник – фізична або юридична особа, яка звернулася із заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення до органу державної влади, уповноваженого розпочати досудове розслідування, і не є потерпілим.

26. Керівник органу прокуратури – Генеральний прокурор, керівник регіональної прокуратури, керівник місцевої прокуратури та їх перші заступники і заступники, які діють у межах своїх повноважень.

27. Кримінальна процесуальна форма – це визначений законом порядок кримінального провадження загалом, порядок виконання окремих процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень.

28. Кримінальне провадження – досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність.

29. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення – провадження, яке може бути розпочате слідчим, прокурором лише на підставі заяви потерпілого щодо кримінальних правопорушень, передбачених статтею 477 КПК України.

30. Кримінальний процес – це врегульована кримінальним процесуальним законом діяльність органів досудового розслідування, прокуратури і суду за участю фізичних та юридичних осіб, спрямована на забезпечення швидкого, повного, неупередженого розслідування і судового розгляду, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника провадження була застосована належна правова процедура.

31. Малолітня особа – дитина до досягнення чотирнадцяти років.

32. Міжнародна правова допомога – проведення компетентними органами однієї держави процесуальних дій, виконання яких необхідне для досудового розслідування, судового розгляду або для виконання вироку, ухваленого судом іншої держави або міжнародною судовою установою.

33. Момент затримання – момент, коли особа силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою.

34. Належний доказ – доказ, який прямо чи непрямо підтверджує існування чи відсутність обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, та інших обставин, які мають значення, а також достовірність чи недостовірність, можливість чи неможливість використання інших доказів.

35. Негласні слідчі (розшукові) дії – це різновид слідчих (розшукових) дій, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених КПК України.

36. Недопустимий доказ – доказ, отриманий внаслідок істотного порушення прав та свобод людини, гарантованих Конституцією та законами

України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

37. **Неповнолітня особа** – малолітня особа, а також дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років.

38. **Обвинувальний акт** – процесуальне рішення, яким прокурор висуває обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення.

39. **Обвинувачений (підсудний)** – особа, обвинувальний акт щодо якої переданий до суду в порядку, передбаченому статтею 291 КПК України.

40. **Обґрунтоване рішення** – рішення, ухвалене судом на підставі об'єктивно з'ясованих обставин, які підтверджені доказами, дослідженими під час судового розгляду.

41. **Обшук** – слідча (розшукова) дія, що проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб.

42. **Особиста порука** – запобіжний захід, який полягає у наданні особами, яких слідчий суддя, суд вважає такими, що заслуговують на довіру, письмового зобов'язання про те, що вони поручаються за виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків і зобов'язуються доставити його до органу досудового розслідування чи в суд на першу вимогу.

43. **Особисте зобов'язання** – запобіжний захід, що полягає у покладенні на підозрюваного, обвинуваченого зобов'язання виконувати покладені на нього слідчим суддею, судом обов'язки, передбачені статтею 194 КПК України.

44. **Переїзття кримінального провадження** – здійснення компетентними органами однієї держави розслідування з метою притягнення особи до кримінальної відповідальності за злочини, вчинені на території іншої держави, за її запитом.

45. **Перекладач (сурдоперекладач)** – особа, яка залучається стороною кримінального провадження або слідчим суддею чи судом для перекладу пояснень, показань або документів.

46. **Підозрюваний** – особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 КПК України, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений КПК України.

47. **Підслідність** – це сукупність юридичних властивостей кримінального провадження, на підставі яких кримінальний процесуальний закон визначає, який органу досудового розслідування має здійснювати розслідування кримінальних правопорушень.

48. **Підсудність** – це сукупність юридичних властивостей кримінального провадження, на підставі яких кримінальний процесуальний закон визначає, в якому саме суді й складі суддів має розглядатися і вирішуватися справа по суті.

49. **Повідомлення у кримінальному провадженні** – процесуальна дія, за допомогою якої слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд повідомляє учасника провадження про дату, час та місце проведення відповідної процесуальної дії або про прийняте рішення чи здійснену процесуальну дію.

50. **Показання** – це відомості, які надаються в усній або письмовій формі під час допиту підозрюваним, обвинуваченим, свідком, потерпілим, експертом щодо відомих їм обставин у кримінальному провадженні.

51. **Потерпілий** – фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди.

52. **Показання з чужих слів** – висловлювання, здійснене в усній, письмовій або іншій формі щодо певного факту, яке ґрунтується на поясненні іншої особи.

53. **Представник персоналу органу пробації** – посадова особа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику в сфері пробації, яка за ухвалою суду складає та подає досудову доповідь.

54. **Представник цивільного позивача, цивільного відповідача** – особа, яка у кримінальному провадженні має право бути захисником, керівник чи інша особа, уповноважена законом або установчими документами, працівник юридичної особи за довіреністю.

55. **Представник юридичної особи, яка є потерпілим** – керівник, інша особа, уповноважена законом або установчими документами, працівник юридичної особи за довіреністю, а також особа, яка має право бути захисником у кримінальному провадженні.

56. **Привід** – примусове супроводження особи, до якої він застосовується, особою, яка виконує ухвалу про здійснення приводу, до місця її виклику в зазначений в ухвалі час.

57. **Процесуальні рішення у кримінальному провадженні** – рішення органів досудового розслідування, прокурора, слідчого судді, суду.

58. **Процесуальні строки** – це встановлені законом або прокурором, слідчим суддею, судом проміжки часу, у межах яких учасники кримінального провадження зобов'язані (мають право) приймати процесуальні рішення чи вчиняти процесуальні дії.

59. **Речові докази** – матеріальні об'єкти, які були знаряддям вчинення кримінального правопорушення, зберегли на собі його сліди або містять інші відомості, які можуть бути використані як доказ факту чи обставин, що встановлюються, у тому числі предмети, що були об'єктом кримінально-протиправних дій, гроші, цінності та інші речі, набуті кримінально-протиправним шляхом або отримані юридичною особою внаслідок вчинення кримінального правопорушення.

60. **Розумні строки кримінального провадження** – строки, об'єктивно необхідні для виконання процесуальних дій та прийняття рішень.

61. **Свідок** – фізична особа, якій відомі або можуть бути відомі обставини, що підлягають доказуванню під час кримінального провадження, і яка викликана для давання показань.

62. **Слідчий** – службова особа органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань, органу Державної кримінально-виконавчої служби України, підрозділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважена здійснювати досудове розслідування.

63. **Слідчий суддя** – суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, та у випадку, передбаченому статтею 247 КПК України, – голова чи за його визначенням інший суддя апеляційного суду Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя.

64. **Слідчі (розшукові) дії** – дії, спрямовані на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у кримінальному провадженні.

65. **Спеціаліст** – особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками застосування технічних або інших засобів і може надавати консультації під час досудового розслідування і судового розгляду. Може бути залучений для надання безпосередньої технічної допомоги (фотографування, складення схем, планів, креслень, відбір зразків для проведення експертизи тощо).

66. **Стадія кримінального провадження** – це відносно самостійний етап кримінальної процесуальної діяльності, що характеризуються безпосередніми завданнями, специфічним колом суб'єктів, кримінальною процесуальною формою та підсумковими рішеннями.

67. **Сторони кримінального провадження** – з боку обвинувачення: слідчий, керівник органу досудового розслідування, прокурор, а також потерпілий, його представник та законний представник; з боку захисту: підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, їхні захисники та законні представники.

68. **Суд апеляційної інстанції** – апеляційний суд Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться суд першої інстанції, що ухвалив оскаржуване судові рішення.

69. **Суд касаційної інстанції** – Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

70. **Суд першої інстанції** – районний, районний у місті, міський та міськрайонний суд, який має право ухвалити вирок або постановити ухвалу про закриття кримінального провадження.

71. **Суддя** – голова, заступник голови, суддя Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ,

апеляційного суду Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя, районних, районних у містах, міських та міськрайонних судів, які відповідно до Конституції України на професійній основі уповноважені здійснювати правосуддя, а також присяжний.

72. Судове провадження – кримінальне провадження у суді першої інстанції, яке включає підготовче судове провадження, судовий розгляд і ухвалення та проголошення рішення, провадження з перегляду судових рішень в апеляційному, касаційному порядку, Верховним Судом України, а також за нововиявленими обставинами.

73. Тимчасова видача – видача на певний строк особи, яка відбуває покарання на території однієї держави, іншій державі для проведення процесуальних дій з її участю та притягнення до кримінальної відповідальності з метою запобігання закінченню строків давності або втраті доказів.

74. Тимчасове вилучення майна – захід забезпечення кримінального провадження, що полягає у фактичному позбавленні підозрюваного або осіб, у володінні яких перебуває майно, можливості володіти, користуватися та розпоряджатися майном до вирішення питання про арешт майна або його повернення.

75. Тимчасовий доступ до речей і документів – захід забезпечення кримінального провадження, що полягає у наданні стороні кримінального провадження особою, у володінні якої знаходяться речі і документи, можливості ознайомитися з ними, зробити їх копії та вилучити їх.

76. Ухвала – судове рішення, у якому суд вирішує інші питання (крім вирішення справи по суті).

77. Учасники кримінального провадження – сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, особа, стосовно якої розглядається питання про видачу в іноземну державу, заявник, свідок та його адвокат, понятий, заставаодавець, перекладач, експерт, спеціаліст, представник персоналу органу пробації, секретар судового засідання, судовий розпорядник.

78. Учасники судового провадження – сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, представник персоналу органу пробації, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, а також інші особи, за клопотанням або скаргою яких здійснюється судове провадження.

79. Цивільний відповідач – фізична або юридична особа, яка в силу закону несе цивільну відповідальність за шкоду, завдану злочинними діями (бездіяльністю) підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, та до якої пред'явлено цивільний позов.

80. Цивільний позивач – фізична особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням завдано майнової та/або моральної шкоди, а також юридична особа, якій завдано майнової шкоди, та яка в порядку, встановленому КПК України, пред'явила цивільний позов.

Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
4. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
5. Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах від 8 листопада 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_518
6. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015
7. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
8. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 2 червня 2011 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>
9. Закон України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>
10. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
11. Закон України «Про Державне бюро розслідувань» від 12 листопада 2015 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-19>
12. Закон України «Про державну виконавчу службу» від 24 березня 1998 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/202/98-вр>
13. Закон України «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3262-15>
14. Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» від 23 грудня 1993 р. із змін. і доп.

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
15. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
  16. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 10 жовтня 2014 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
  17. Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
  18. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 березня 1992 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>
  19. Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» від 24 січня 1995 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/20/95-вр>
  20. Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 2 червня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>
  21. Закон України «Про попереднє ув'язнення» від 30 червня 1993 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3352-12>
  22. Закон України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду» від 1 грудня 1994 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266/94-вр>
  23. Закон України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
  24. Закон України «Про психіатричну допомогу» від 22 лютого 2000 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>
  25. Закон України «Про Службу безпеки України» від 25 березня 1992 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>
  26. Закон України «Про судову експертизу» від 25 лютого 1994 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>
  27. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 р. із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>
  28. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/>

- show/1402-19
29. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 9 листопада 2012 р. № 1640/0/4-12 «Про деякі питання порядку оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v1640740-12>
  30. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 3 жовтня 2012 р. № 223-1430/0/4-12 «Про порядок здійснення підготовчого судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v1430740-12>
  31. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 жовтня 2012 р. № 223-1446/0/4-12 «Про деякі питання порядку здійснення судового розгляду в судовому провадженні у першій інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1446740-12>
  32. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004
  33. Концепція реформування кримінальної юстиції України. Затв. Указом Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravo.org.ua/2011-07-05-15-26-55/2011-07-22-11-15-02/947-kontseptsiia-reformuvannia-kryminalnoi-iustytisii.html>
  34. Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 1 лютого 2015 р. «Про судову практику застосування судами першої та апеляційної інстанцій процесуального законодавства щодо обрання, продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/VRR00153.html
  35. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Генеральна Асамблея ООН, 16 грудня 1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043
  36. Мінімальні стандартні правила ООН, що стосуються здійснення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила») від 29 листопада 1985 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_211
  37. Наказ Генеральної прокуратури України від 17 серпня 2012 р. № 69 «Про Єдиний реєстр досудових розслідувань» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/pd.html?_m=publications&_t=rec&id=110522
  38. Положення про порядок застосування електронних засобів контролю. Затв. наказом МВС України від 9 серпня 2012 р. № 696 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12>
  39. Положення про порядок здійснення помилування. Затв. Указом Президента

- України від 16 вересня 2010 р. № 902/2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/902/2010>
40. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17 жовтня 2014 р. № 11 «Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0011740-14>
41. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 р. № 8 «Про застосування законодавства, яке забезпечує право на захист у кримінальному судочинстві» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/623809DCB56E022BC2256C95003CF7EA?OpenDocument&Start=1&Count=300>
42. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 2 липня 2004 р. № 13 «Про практику застосування судами законодавства, яким передбачені права потерпілих у кримінальному судочинстві» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/623809DCB56E022BC2256C9500CF7EA?OpenDocument&Start=1&Count=300>
43. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 р. № 9 «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/623809DCB56E022BC2256C95003CF7EA?OpenDocument&Start=1&Count=300>
44. Постанова пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 5 «Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/623809DCB56E022BC2256C95003CF7EA?OpenDocument&Start=1&Count=300>
45. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 травня 2006 р. № 2 «Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/623809DCB56E022BC2256C95003CF7EA?OpenDocument&Start=1&Count=300>
46. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 р. № 7 «Про практику застосування судами примусових заходів медичного характеру та примусового лікування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/623809DCB56E022BC2256C95003CF7EA?OpenDocument&Start=1&Count=300>
47. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 13 червня 2007 р. № 8 «Про незалежність судової влади» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/623809DCB56E022BC2256C95003CF7EA?OpenDocument&Start=1&Count=300>
48. Рішення Конституційного Суду України від 30 вересня 2009 р. №23-рп/2009 у справі №1-23/2009 (справа про право на правову допомогу) [Електронний

- ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=6955>
- 49.Рішення Конституційного Суду України від 1 грудня 2004 р. №19-рп/2004 у справі №1-1/2004 (справа про незалежність суддів як складову їхнього статусу) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=6955>
- 50.Рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 р. № 10-рп/99 у справі №1-6/99 (справа про застосування української мови) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=6955>
- 51.Рішення Конституційного Суду України від 8 липня 2003 р. № 14-рп/2003 у справі №1-23/2003 (справа про врахування тяжкості злочину при застосуванні запобіжного заходу) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=6955>
- 52.Рішення Конституційного Суду України від 16 листопада 2000 р. № 13-рп/2000 у справі № 1-17/2000 (справа про право вільного вибору захисника) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=6955>
- 53.Рішення Конституційного Суду України від 18 січня 2012 р. №1-рп/2012у справі №1-4/2012 (справа про ознайомлення обвинуваченого і захисника з матеріалами кримінальної справи) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=6955>
- 54.Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_033
- 55.Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах. Міжнародний документ від 20 квітня 1959 р. № 995_036 із змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_036

Монографії, підручники, навчальні посібники, наукові статті, тези доповідей на конференціях, круглих столах:

- 56.Александров А. С., Гришін С. П., Зейкан Я. П. Перехресний допит у суді: навч.-практ. посіб. – 2-ге видання, переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2015. – 528 с.
- 57.Аленін Ю., Гловюк І. Потерпілий у кримінальному провадженні: деякі питання // Право України. – 2013. – № 11. – С. 112 –119.
- 58.Аленін Ю. П. Деякі питання речових доказів у кримінальному провадженні // Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 травня 2016 р., м. Одеса): у 2 т. Т. 2 / відп. ред. М. В. Афанасьєва. – Одеса: Юридична література, 2016. – С. 273 – 275.

- 59.Аленін Ю. П. Допит підозрюваного як засіб збирання та перевірки доказів у досудовому провадженні: деякі нові питання // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (м. Одеса, 27 листопада 2013 р.). – С. 6 – 11.
- 60.Андрушко А. В. Кримінально-правове значення безпорадного стану потерпілого: історичний аспект // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2012. – № 1028. – Серія «Право». Вип. 12. – С. 73 – 77.
- 61.Берназ В. Доказування обставин вчинення кримінального правопорушення за чинним КПК України // Право України. – 2013. – № 11. – С. 173 – 179.
- 62.Берназ В. Д. Структура доказування у кримінальному провадженні за новим КПК України // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (м. Одеса, 27 листопада 2013 р.). – С. 1 – 16.
- 63.Бобечко Н. Р. Особливості кримінального процесуального доказування у стадіях апеляційного та касаційного провадження // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (м. Одеса, 27 листопада 2013 р.). – С. 401 – 407.
- 64.Бобечко Н. Проблеми участі сторін в апеляційному та касаційному розгляді кримінальної справи / Н. Бобечко // Вісник Львівського університету. Серія Юридична. Вип. 50. – 2010. – С. 328 – 339.
- 65.Боднар І. В. (Черниченко І. В.) Загальнотеоретичні аспекти кримінально-процесуальної форми як засобу розв'язання завдань кримінального судочинства / І. В. Боднар // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: ВПЦ Київський університет. – 2012. – № 94. – С. 59 – 62.
- 66.Боднар І. В. (Черниченко І. В.) Правова природа поняття «кримінально-процесуальна форма» / І. В. Боднар // Всеукраїнська наукова студентська конференція «Законодавство України: погляд молодих правників». Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ, 29 – 30 квітня 2011 р.). – Івано-Франківськ, 2011. – С. 181 – 182.
- 67.Боднар І. В. (Черниченко І. В.) Кримінально-процесуальна форма як засіб розв'язання завдань кримінального судочинства / І. В. Боднар // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання правової реформи та розбудови громадянського суспільства в Україні» (м. Харків, 2 – 3 лютого 2012 р.). – Х.: ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2012. – Т. 2. – С. 65 – 66.
- 68.Боднар І. В. (Черниченко І. В.) Використання діалектичного взаємозв'язку категорій «зміст» та «форма» при визначенні поняття «кримінально-процесуальна форма» / І. В. Боднар // II Всеукраїнська правова науково-практична конференція «Соціологічні та філософські проблеми права очима молодих науковців та практиків» (м. Київ, 29 березня 2012 р.). – К., 2012. – С. 61 – 62.
- 69.Боднар І. В. (Черниченко І. В.) Доцільність диференціації кримінально-процесуальної форми та напрямки її здійснення в Україні / І. В. Боднар // XI

- Міжнародна студентсько-аспірантська наукова конференція «Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи». Юридичний факультет Львівського національного університету ім. Івана Франка (м. Львів, 20 – 22 квітня 2012 р.). – Львів, 2012. – С. 175 – 176.
70. Боднар І. В. (Черниченко І. В.) Правова регламентація проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції / І. В. Боднар // Актуальні проблеми юридичної науки і практики: Тези доповідей та наукових повідомлень учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Нац. універ. «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Х., 2012. – С. 273 – 274.
71. Бородин М., Мірошніченко Є. Особливості допиту підсудного в судовому засіданні // Право України. – 1996. – № 5. – С. 38.
72. Вакулік О. А. Початок досудового розслідування у кримінальному провадженні: навч. посіб. / О. А. Вакулік, Ю. І. Азаров. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 184 с.
73. Гловюк І. В., Андрусенко С. В. Проблемні аспекти участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод // Вісник кримінального судочинства. – 2015. – № 2. – С. 16 – 23.
74. Гловюк І. В. Адвокат як учасник судово-контрольних проваджень у досудовому розслідуванні // Адвокатура: минуле та сучасність: матер. VI Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Одеса, 12 листопада 2016 р.) [Електронний ресурс] / за заг. ред. д.ю.н., доц. Г. О. Ульянової. – Одеса: Фенікс, 2016. – 424 с., С. 7 – 11. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fa.onua.edu.ua/ua/science/sbornik2016/>
75. Гловюк І. В. Використання положень статті 206 Кримінального процесуального кодексу при здійсненні захисту у кримінальному провадженні // Вісник кримінального судочинства. – 2016. – № 2. – С. 24 – 30.
76. Григоренко А. В. Порівняльний аналіз норм колишнього та нового Кримінального процесуального кодексу України / А. В. Григоренко, В. В. Молдован. – К.: Центр учб. л-ри, 2012. – 418 с.
77. Гринюк В. О. Дотримання принципу розумного строку кримінального судочинства при провадженні досудового слідства / В. О. Гринюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2012. – № 94. – С. 37 – 39.
78. Гринюк В. Окремі питання повідомлення особи про підозру як початок реалізації функції обвинувачення // Право України. – 2013. – № 11. – С. 120 – 126.
79. Гринюк В. О. Реалізація змагальності сторін щодо отримання доказів під час досудового розслідування // Вісник кримінального судочинства. – 2015. – № 2. – С. 23 – 31.
80. Гринюк В. О. Підтримання державного обвинувачення прокурором під час судового розгляду // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (м. Одеса, 27 листопада 2013 р.). – С. 425 – 430.

81. Гриценко І. С., Погорецький М. А. Право на справедливий суд / І. С. Гриценко, М. А. Погорецький // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2012. – № 91. – С. 4 – 7.
82. Грошевий Ю., Шило О. Проблемні питання застосування КПК України при обранні запобіжних заходів у кримінальному провадженні // Право України. – 2013. – № 11. – С. 216 – 224.
83. Гузела М. Проблемні питання активності суду в змагальному кримінальному процесі / М. Гузела // Вісник Львівського Університету. Серія юридична. – 2012. – Вип. 55. – С. 273 – 279.
84. Дорофеєва Л. М. Вплив нового Кримінального процесуального кодексу України на роботу митних органів // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2012. – Вип. 19. – С. 127 – 129.
85. Дроздов О. М. Аксіологічний підхід до перегляду судових рішень у кримінальних справах Верховним Судом України // Адвокат. – 2012. – № 2. – С. 11 – 19.
86. Дроздов О. До проблеми нормативного регулювання стадії перегляду судових рішень Верховним Судом України у кримінальному провадженні (загальнотеоретичний аспект) // Право України. – 2013. – № 11. – С. 250 – 258.
87. Дячук С. І. Особливі процесуальні повноваження слідчого судді у суді першої інстанції за новим КПК України / С. І. Дячук // Юридична наука. – 2012. – № 9. – С. 99 – 110.
88. Єні О. В. Клопотання у кримінальному процесі України: законодавче регулювання: монографія / О. В. Єні. – К.: Алерта, 2012. – 204 с.
89. Завтур В. А. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження у підготовчому судовому провадженні: проблеми доказування / В. А. Завтур // Вісник кримінального судочинства. – 2016. – № 1. – С. 105 – 111.
90. Застосування відеоконференції у кримінальному провадженні України: автореф. дис. на здобуття наук. степеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / І. В. Черниченко. – К., 2014. – 20 с.
91. Захист у кримінальному процесі за новим Кримінальним процесуальним кодексом України: практ. посіб. / упоряд. Ю. І. Руснак. – К.: Центр учб. л-ри, 2013. – 352 с.
92. Зеленський С. М., Назаренко С. П., Письменний Д. П. Провадження у справах дітей, які не досягли віку кримінальної відповідальності: Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2012. – 160 с.
93. Зразки процесуальних документів в кримінальному провадженні / В. В. Городовенко, В. О. Гринюк, О. П. Кучинська, М. А. Погорецький; за заг. ред. М. А. Погорецького, О. П. Кучинської. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 546 с.

94. Зразки процесуальних документів по кримінальному провадженні з коментарями / А. В. Григоренко, Л. С. Григоренко, С. В. Петков та ін. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 288 с.
95. Ільченко С. Проблеми забезпечення належної правової процедури під час відсторонення від посади // Право України. – 2013. – № 11. – С. 225 – 232.
96. Калугін В. Ю. Угода про примирення як підстава закриття кримінального провадження // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (м. Одеса, 27 листопада 2013 р.). – С. 36 – 39.
97. Кирилін О. Особливості укладення угод у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх // Право України. – 2013. – № 11. – С. 267 – 273.
98. Каркач П. М. Державне обвинувачення в суді за новим кримінальним процесуальним законодавством України: навч. посіб. / П. М. Каркач. – Х.: Право, 2013. – 184 с.
99. Коваленко Є. Г. Наукові засади кримінально-процесуального доказування: монографія / Є. Г. Коваленко. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 448 с.
100. Костюченко О. Роль суду та сторін у проведенні судового допиту обвинуваченого, свідків і потерпілих за чинним КПК України // Право України. – 2013. – № 11. – С. 127 – 136.
101. Котюк І. І. Основи теорії судового пізнання. Ч. 1. Загальнотеоретичні аспекти: навч. посіб. для студ. юрид. факультетів / І. І. Котюк. – К.: ВПЦ Київський університет, 2012. – 423 с.
102. Кримінальне процесуальне право України: [навчальний посібник] / За редакцією проф. В. Г. Гончаренка, В. А. Колесника. – К.: Юстиніан, 2014. – 576 с.
103. Кримінальний процес: навч. посіб. для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів та ін. – Х.: Право, 2016. – 288 с.
104. Кримінальний процес: навч. посібник / Л. М. Лобойко, О. А. Банчук. – К.: Ваіте, 2014. – 279 с.
105. Кримінальний процес: Підручник / за заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 544 с.
106. Кримінальний процес: підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х.: Право, 2013. – 824 с.
107. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Відп. ред.: С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. – Х.: Одісей, 2013. – 1104 с.
108. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За заг. ред. В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. – К.: Юстиніан, 2012. – 1224 с.
109. Кримінальний процесуальний кодекс України: [наук.-практ. коментар]: у 2 т. / Нац. акад. правових наук України; [редкол.: В. Я. Тацій, О. В. Капліна, О. Г. Шило]. – Х.: Право. – Т. 1. – 2013. – 767 с.

110. Кримінальний процесуальний кодекс України : [наук.-практ. коментар]: у 2 т. / Нац. акад. правових наук України; [редкол.: В. Я. Тацій, О. В. Капліна, О. Г. Шило]. – Х.: Право. – Т. 2. – 2013. – 661 с.
111. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – Т.1 (786 с.), Т.2. (664 с.).
112. Кримінальний процесуальний кодекс України: структурно-логічні схеми і таблиці, типові бланки та зразки процесуальних документів: наук.-практ. посібник / [Андрєєв Р. Г. та ін.]. – К.: Правова єдність, 2012. – 734 с.
113. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях. 4-те вид. переробл. і доп. / Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. О. Савицький, О. Ю. Хабло, О. В. Римарчук. – К.: КНТ, 2016. – 269 с.
114. Кримінальний процес України: загальна частина: підручник / Л. М. Лобойко та ін.; М-во внутр. справ України, Донец. юрид. ін-т МВС України. – К.: Дакор, 2015. – 171 с.
115. Кримінальний процес України: Навч. посіб. / А. В. Молдован, С. М. Мельник. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
116. Кримінальний процес України: навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / І. В. Басиста, В. І. Галаган, Ж. В. Удовенко. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 328 с.
117. Кримінальний процес України: Підручник / Автор. кол.: Ю. І. Азаров, О. В. Баулін, О. І. Галаган та ін.; За ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 544 с.
118. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (Загальна частина) / [Рожнова В. В., Савицький Д. О., Конюшенко Я. Ю. та ін.]. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2012. – 280 с.
119. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (Особлива частина) / [Хабло О. Ю., Степанов О. С., Климчук М. П. та ін.]. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2012. – 200 с.
120. Кухарук Ю. О. Відвід захисника від участі у кримінальній справі в кримінальному процесі України: монографія / Ю. О. Кухарук. – К.: Центр учб. л-ри, 2013. – 147 с.
121. Кухнюк Д. В. Судовий прецедент як джерело кримінально – процесуального права України: Автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.09. – К., 2008. – 18 с.
122. Кучинська О. П. Принципи кримінального провадження у механізмі забезпечення прав його учасників: монографія / О. П. Кучинська. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 288 с.
123. Кучинська О. П. Розумні строки кримінального провадження – одна із гарантій справедливого судочинства // Вісник кримінального судочинства. – 2015. – № 2. – С. 44 – 50.

124. Лапкін А. В. Роль прокурора в забезпеченні прав і законних інтересів потерпілого у кримінальному судочинстві України: монографія / А. В. Лапкін. – Х.: Право, 2012. – 264 с.
125. Лобойко Л. М. Кримінальний процес: підручник / Л. М. Лобойко. – К.: Істина, 2014. – 432 с.
126. Лукашкіна Т. В. Деякі питання оскарження та розгляду скарг на рішення слідчого судді у кримінальному провадженні України // Актуальні проблеми досудового розслідування: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 23 жовтня 2015 р.). Ред. кол.: О. О. Волобуєва, О. В. Одерій, В. П. Горбачов, Т. О. Лоскутов. – Кривий Ріг: Центр оперативного друку «Геліос», 2016. – С. 70 – 73.
127. Лукашкіна Т.В. Показання як джерело доказів у кримінальному провадженні України // Процесуальні та криміналістичні аспекти досудового розслідування: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 14 квітня 2016 р. — Одеса: ОДУВС, 2016. – С. 84 – 85.
128. Лук'янчиков Є. Д. Слідчий огляд: поняття та види // Є. Д. Лук'янчиков, Б. Є. Лук'янчиков // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. – 2013. – № 1. – С. 264 – 269.
129. Лук'янчиков Є. Розвиток інституту понять у чинному КПК України // Право України. – 2013. – № 11. – С. 137 – 144.
130. Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Є. Законодавче регулювання інституту понять // Вісник кримінального судочинства. – 2015. – № 2. – С. 57 – 64.
131. Макаров М. А. Щодо оскарження слідчому судді рішення слідчого та прокурора про початок досудового розслідування / М. А. Макаров // Национальный юридический журнал: теория и практика. – 2015. – № 4 (14). – С. 129 – 131.
132. Малахова О.В. Межі активності суду у доказуванні під час судового розгляду в суді першої інстанції та сприяння захисту // Інформаційне та науково-методологічне забезпечення досудового розслідування й судового провадження: матеріали круглого столу, 21 квітня 2016 р. / за ред. В. М. Огаренка та ін. – Запоріжжя: КПУ, 2016. – С. 104 – 106
133. Маляренко В.Т. Перебудова кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: теорія, історія, практика: Монографія / В.Т. Маляренко. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 512 с.
134. Маляренко В. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: переваги та недоліки / В. Маляренко, О. Шаповалова // Право України: юридичний журнал. Науково-практичне фахове видання / Національна академія правових наук України; Міністерство юстиції України; Конституційний Суд України. – Київ, 2012. – № 10. – С. 9 – 19.
135. Мамка Г. М. Рівність перед законом і судом – конституційна засада кримінального провадження, її сутність і зміст / Г. М. Мамка // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Серія: Юриспруденція. – 2014. – № 9-2. Т. 2. – С. 108 – 111.

136. Маринів В. Особливості реалізації окремих засад кримінального провадження у судах апеляційної та касаційної інстанцій // Право України. – 2013. – № 11. – С. 259 – 266.
137. Мацола А. А. До проблеми виявлення та розслідування кримінальних правопорушень, учинених щодо журналістів // Науковий журнал «Право і суспільство». – 2014. – №6-1. Ч. 2. – С. 343 – 347.
138. Методика перехресного допиту в суді / Я. П. Зейкан, Х.: Фактор, 2016. – 192 с.
139. Міжнародна правова допомога у кримінальному провадженні в питаннях та відповідях: навч. посібник / Л. Д. Удалова, Д. П. Письменний, О. Є. Омельченко, Д. О. Савицький, В. В. Рожнова, А. В. Форостяний. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 240 с.
140. Михеєнко М. М., Нор В.Т., Шибіко В. П. Кримінальний процес України: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. / М. М. Михеєнко, В. Т. Нор, В. П. Шибіко. – К.: Либідь, 1999. – 536 с.
141. Молдован А. В. Кримінальний процес: Україна, ФРН, США: навч. посіб./ А. В. Молдован, В. А. Савченко, Т. В. Садова. – К.: Правова єдність, 2014. – 334 с.
142. Молдован А. В. Кримінальний процес України: Лекції. Процесуальні документи: навч. посібник / А. М. Молдован, Р. С. Кацавець. – К.: Правова єдність, 2014. – 351 с.
143. Мурзановська А. Проблеми кримінально-процесуальної відповідальності в контексті підвищення ефективності досудового провадження // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 7. – С. 153 – 156.
144. Наджафов О. Угоди за Кримінальним процесуальним кодексом України // Вісник прокуратури: загальнодержавне фахове юридичне видання. – 2012. – № 9 (135). – С. 44 – 53.
145. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / За ред. Тертишнікова В. І. – К.: Алерта. – 2016. – 768 с.
146. Новели Кримінального процесуального кодексу України 2012 року: зб. ст. – К.: Істина, 2012. – 128 с.
147. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / В. С Ковальський. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 288 с.
148. Нор В. Інститут відшкодування (компенсації) шкоди у кримінальному провадженні за чинним КПК України: здобутки і резерви для вдосконалення // Право України. – 2013. – № 11. – С. 32 – 41.
149. Омельченко О. Є. Заходи процесуального примусу щодо неповнолітніх в кримінальному процесі України: [навч. посіб.] / О. Є. Омельченко, С. В. Пастушенко. – К.: Скіф, 2013. – 181 с.
150. Павлишин А., Слюсарчук Х. Стандарти доказування та формування знання у кримінальному провадженні // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2016. – Вип.62. – С. 199 – 209.

151. Павлишин А. А. Визнання доказів недопустимими за КПК України 2012 року // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (м. Одеса, 27 листопада 2013 р.). – С. 123 – 128.
152. Погорецький М. А. Доказування у кримінальному процесі: поняття, зміст, структура // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (м. Одеса, 27 листопада 2013 р.). – С. 17 – 21.
153. Погорецький М. Поняття, зміст та структура кримінального процесу: проблеми теорії // Право України. – 2013. – № 11. – С. 42 – 54.
154. Попелюшко В. Слідчий суддя у кримінальному провадженні: процесуальний статус та процесуальні функції // Право України. – 2013. – № 11. – С. 145 – 153.
155. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб./ О. В. Бишивець, В. О. Гринюк, Л. Г. Дунаєвська, О. В. Задоецько; за ред. М. А. Погорецького, Н. П. Сизої. – К.: Правова єдність, 2015. – 226 с.
156. Прилуцький П. Оскарження рішень слідчого судді: проблеми застосування чинного КПК України // Право України. – 2013. – № 11. – С. 154 – 158.
157. Процесуальна самостійність і незалежність слідчого за новим КПК України / А. О. Ляш, О. В. Баулін // Часопис Академії адвокатури України. – № 18 (1'2013). – К., 2013. – С. 1 – 6.
158. Рибалка О. В. Доказова діяльність суду за новим Кримінальним процесуальним кодексом України / О. В. Рибалка // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2013. – № 6. – С. 131 – 136.
159. Рожнова В. В, Котубей І. І. Невідповідність висновків суду першої інстанції фактичним обставинам кримінального провадження / В. В. Рожнова, І. І. Котубей – К.: КНТ, 2015. – 182 с.
160. Руденко А. Е. Морально-правові критерії застосування заходів забезпечення кримінального провадження / А. Е. Руденко // Право і суспільство. – 2015. – № 5–2. – Ч. 3. – С. 236 – 240.
161. Сергєєва Д. Б. Допустимість доказу за новим КПК України / Д. Б. Сергєєва // Актуальні проблеми доказування у кримінальному провадженні: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (27 листопада 2013 р., м. Одеса) / відпов. за випуск Ю. П. Аленін. – Одеса: Юридична література, 2013. – С. 114 – 117.
162. Сергєєва Д. Поняття та види слідчих (розшукових) дій за чинним КПК України // Право України. – 2013. – № 11. – С. 180 – 188.
163. Сиза Н. П. Повноваження слідчого судді щодо здійснення судового контролю у кримінальному процесі України / Н. П. Сиза // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2012. – № 2 (6). – С. 1 – 21. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12snrkpu.pf>
164. Сиза Н. Процесуальні повноваження суду щодо дослідження доказів у кримінальному провадженні // Право України. – 2013. – № 11. – С. 189 – 197.

165. Сийплові М. В. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності за новим кримінальним процесуальним законодавством України // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2014. – Вип. № 24. – С. 53 – 56.
166. Складання кримінально-процесуальних документів у досудовому провадженні. – К.: КНТ, 2013. – 376 с.
167. Смирнов М. І. Використання у кримінальному провадженні доказів, одержаних від запитованої сторони в результаті виконання запиту про міжнародну правову допомогу // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (м. Одеса, 27 листопада 2013 р.). – С. 482 – 488.
168. Сливич І. І. Юридичні факти в кримінальному процесі України : Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Іван Іванович Сливич; Одес. нац. юрид. акад. – Одеса, 2007. – 19 с.
169. Сливич І. І. Кримінальне судочинство на підставі угод про визнання винуватості як процесуальна форма із підвищеними правовими гарантіями // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». Вип. 22. – 2013. – С. 122 – 125.
170. Сливич І. І. Семерак О. С. Поняття та ознаки юридичних фактів в загальній теорії права та теорії кримінального процесу // Держава і право. – 2010. – № 48. – С. 440 – 448.
171. Сліпченко В. Тимчасовий доступ до речей і документів: проблеми застосування // Право України. – 2013. – № 11. – С. 233 – 241.
172. Смоков С. Кримінально-процесуальні гарантії при застосуванні запобіжного заходу у вигляді особистої поруки // Право України. – 2013. – № 11. – С. 242 – 249.
173. Стрельцов Є., Главюк І., Чугуников І. Спеціальна конфіскація у світі кримінально-правових та кримінально-процесуальних постулатів // Юридичний вісник України. – №16 (1085). – 22 – 28 березня 2016 р. – С. 6 – 7.
174. Ступник Я. В. Юридична техніка актів правозастосування: монографія / Л. І. Пригара, Я. В. Ступник, Ужгород: ФОП Бреза А. Е., 2013. – 158 с.
175. Тайлієва Х.Р Законна сила вироку та її дія / Х. Р. Тайлієва // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2014. – № 28. Т. 3. – С. 120 – 123.
176. Тайлієва Х. Р Рішення слідчого судді у стадії досудового розслідування / Х. Р. Тайлієва // Малий і середній бізнес. – 2013. – № 4 (55). – С. 143 – 147.
177. Теорія судових доказів в питаннях та відповідях: навч. посібник / Л. Д. Удалова, Д. П.Письменний, Ю. І.Азаров та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 104 с.
178. Тертишник В. М. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник / В. М. Тертешиник. – К.: Правова єдність, 2014. – 440 с.
179. Тертишник В. М. Кримінальний процес України. Особлива частина: підручник / В. М. Тертешиник. – К.: Правова єдність, 2014. – 420 с.

180. Трофименко В. Співвідношення понять «кримінальне провадження», «кримінальне судочинство», «процедура» та «стадія кримінального процесу» в юридичній доктрині та за КПК України // *Право України*. – 2013. – № 11. – С. 71 – 79.
181. Трофименко В. Співвідношення понять «кримінальне судочинство» та «кримінальне провадження» за КПК України // *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції* (м. Одеса, 27 листопада 2013 р.). – С. 25 – 30.
182. Удалова Л. Д. Надання свідку правової допомоги у кримінальному процесі: монографія / Л. Д. Удалова, О. В. Панчук. – К.: КНТ, 2014. – 160 с.
183. Удалова Л. Д. Суб'єкти кримінально-процесуального доказування: навч. посіб. / Л. Д. Удалова, О. В. Рибалка. – К.: КНТ, 2012. – 160 с.
184. Удалова Л. Д. Начальник слідчого відділу як суб'єкт кримінально-процесуального доказування / Л. Д. Удалова, Г. М. Мамка. – К.: Скіф, 2013. – 134 с.
185. Удалова Л. Д. Прокурорський нагляд за екстрадицією особи: монографія / Л. Д. Удалова, В. І. Мотиль, О. М. Гумін. – К.: Скіф, 2012. – 141 с.
186. Удалова Л. Д. Цілі і завдання сучасного кримінального судочинства України: навч. посіб. / Л. Д. Удалова, С. О. Патюк; МОН України. – К.: КНТ, 2014. – 175 с.
187. Удалова Л. Д. Чинність кримінального процесуального закону: монографія / Л. Д. Удалова, С. І. Щериця; МОН України. – К.: КНТ, 2014. – 143 с.
188. Удалова Л. Кримінальний процесуальний кодекс України – новий етап у розвитку теорії та практики здійснення кримінального провадження / Л. Удалова, В. Рожнова // *Право України*. – 2013. – № 11. – С. 80 – 87.
189. Удалова Л. Д. Кримінально-процесуальні гарантії діяльності адвоката / Л. Д. Удалова, С. Л. Савицька. – К.: КНТ, 2014. – 170 с.
190. Форостяний А. В. Забезпечення участі понятих під час проведення слідчих (розшукових) дій / А. В. Форостяний // *Юридична Україна*. – 2015. – № 1. – С. 74 – 78.
191. Черниченко І. В. Застосування відеоконференції у кримінальному провадженні України: теорія і практика: монографія / за ред. О. П. Кучинської. – К.: Правова єдність, 2015. – 272 с.
192. Черниченко І. В. Генезис використання відеоконференції у кримінальному провадженні: міжнародний та національний аспекти / І. В. Черниченко // *Малий і середній бізнес (право, держава, економіка). Економіко-правовий, науково-практичний журнал*. – 2012. – № 3 – 4 (50 – 51). – С. 130 – 134.
193. Черниченко І. В. Проблемні аспекти забезпечення окремих прав учасників кримінального провадження, здійснюваного у режимі відеоконференції / І. В. Черниченко // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. – 2013. – Т.3. Ч.ІІ. Вип. № 21. – С. 174 – 177.

194. Черниченко И. В. Правовая позиция Европейского суда по правам человека относительно отдельных вопросов применения видеоконференции в уголовном судопроизводстве / И. В. Черниченко // Евразийский юридический журнал. – 2013. – № 6 (61). – С. 81 – 83.
195. Черниченко І. В. Особливості реалізації окремих засад кримінального провадження України під час застосування відеоконференції / І. В. Черниченко // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 4. – С. 332 – 336.
196. Черниченко І. Поняття та процесуально-правова суть відеоконференції у кримінальному провадженні України / І. Черниченко // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2014. – Вип. 59. – С. 365 – 369.
197. Черниченко І. В. Перспективи вдосконалення відеоконференції у кримінальному провадженні України / І. В. Черниченко // Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». – 2014. – № 1. – С. 196 – 205.
198. Chernichenko I. Advantages of Using Videoconferences in Criminal Proceedings / Irina Chernichenko // Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky. – 2014. – Volume 2. – № 3. – P. 44 – 46.
199. Черниченко І.В., Кучинська О.П. Окремі праксеологічні аспекти застосування режиму відеоконференції у кримінальному провадженні в Україні // Часопис цивільного і кримінального судочинства. – 2014. – № 5(20). – С. 41 – 49.
200. Черниченко І., Кучинська О., Спеціальне досудове розслідування і судове провадження (in absentia) та відеоконференція: порівняльний аналіз // Право України. – 2015. – № 7. – С. 43 – 50.
201. Черниченко І. В. Проблемні аспекти та перспективи вдосконалення відеоконференції у кримінальному провадженні / І. В. Черниченко // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів «Закарпатські правові читання» (25 – 26 квітня 2013 р.) / За заг. ред. Ф. Г. Ващука, П. А. Трачука, І. М. Полюжина. – Ужгород: Редакційно-видавничий центр ЗакДУ, 2013. – С. 428 – 430.
202. Chernichenko I. Videoconference as a modern means for solving criminal proceedings problems / I. Chernichenko // XII Міжнародна студентсько-аспірантська конференція «Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи» (26 – 28 квітня 2013 р.). Тези доповідей. – Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету ім. Івана Франка. – 2013. – 186–187.
203. Черниченко І.В. Актуальні проблеми застосування відеоконференції у кримінальному провадженні: аналіз практики Європейського суду з прав людини / І.В. Черниченко // Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні: Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (19 квітня 2013 р.) / Редкол.: Шемшученко Ю. С., Бошицький Ю. Л., Чернецька О. В. – К.: Видавництво Ліра-К, 2013. – С. 170 – 174.

204. Черноус Ю. М. Застосування відеоконференції при проведенні слідчих дій у межах міжнародної правової допомоги у кримінальних справах / Ю.М. Черноус // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2012. – № 1 (56). – С. 160 – 168.
205. Черноус Ю. М. Особливості одержання доказів за умов міжнародної правової допомоги // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (м. Одеса, 27 листопада 2013 р.). – С. 474 – 479.
206. Шаренко С. Л. Процесуальний статус окремої думки судді // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 11 (75). – С. 35 – 36.
207. Шепітько В. Система слідчих дій за кримінальним процесуальним законом та механізми її реалізації у криміналістиці // Право України. – 2013. – № 11. – С. 198 – 205.
208. Шумило М. Докази досудового і судового провадження в КПК України: співвідношення та їх функціональне призначення // Право України. – 2013. – № 11. – С. 206 – 215.
209. Шумило М. Є. Поліційна і кримінально-процесуальна діяльність: на стику минулого та сучасного // Вісник Академії адвокатури України. – 2015. – Т. 12, № 2 (33). – С. 223 – 234.
210. Юрчишин В. Поняття суб'єктів кримінальної юстиції, що діють за КПК України // Право України. – 2013. – № 11. – С. 159 – 164.
211. Яновська О. Г. Концептуальні засади функціонування і розвитку змагального кримінального судочинства: Монографія. – К.: Прецедент, 2011. – 303 с.
212. Яновська О. Г. Роль суду в змагальному кримінальному судочинстві / О. Г. Яновська // Часопис Національної академії внутрішніх справ: наук. журнал. – 2013. – № 1. – С. 87 – 92.
213. Яновська О. Процесуальні форми протестної діяльності адвоката в кримінальному провадженні // Право України. – 2013. – № 11. – С. 165 – 172.

Інформаційні ресурси

214. Інформаційний сервер Верховного Суду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua>
215. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
216. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua>
217. Офіційний веб-сайт Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>.
218. Офіційний веб-портал судової влади в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.court.gov.ua/vscourt>
219. Єдиний державний реєстр судових рішень України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.reyestr.court.gov.ua/

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Перелік умовних скорочень.....	10
Тема 1. Поняття, завдання і система кримінального процесу.....	11
Тема 2. Кримінальний процесуальний закон.....	15
Тема 3. Засади кримінального провадження України.....	19
Тема 4. Суб'єкти кримінального провадження	24
Тема 5. Докази і доказування у кримінальному провадженні.....	29
Тема 6. Заходи забезпечення кримінального провадження.....	33
Тема 7. Загальні положення досудового розслідування.....	37
Тема 8. Проведення слідчих (розшукових) дій.....	42
Тема 9. Підсудність. Підготовче провадження.....	46
Тема 10. Загальні положення судового розгляду.....	51
Тема 11. Процедура судового розгляду.....	56
Тема 12. Судові рішення.....	60
Тема 13. Особливості провадження в суді присяжних.....	64
Тема 14. Провадження в суді апеляційної інстанції.....	67
Тема 15. Провадження в суді касаційної інстанції.....	72
Тема 16. Перегляд судових рішень Верховним Судом України.....	76
Тема 17. Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами.....	80
Тема 18. Особливі порядки кримінального провадження.....	84
Тема 19. Виконання судового рішення	90
Фабула № 1 для проведення ігрового судового засідання.....	95
Фабула № 2 для проведення ігрового судового засідання.....	97
Питання для підсумкового контролю.....	99
Глосарій.....	102
Список рекомендованої літератури.....	110